

Уна Крейн

Аромат на
Южен вятър

БУКВИТС

**Илияна Каракочева /Ина Крейн/
Аромат на Южен вятър**

copyright©2018 Илияна Каракочева
© Издател – Фондация „Български издател“

ISBN 978-619-154-285-7

ИСКРЕНО И ЛИЧНО ЗА ДУШАТА И ЮЖНИЯ ВЯТЪР

Настоящият сборник с разкази и приказки „Аромат на Южен вятър“ се роди от желанието да споделя житейските уроци, научени през годините, но и да дам криле за полет на Душата си, която все още вижда светлото и пъстрото в света около себе си. Както Южният вятър всяка пролет дава живот на природата, така вълшебното, необикновеното и красивото продължават да бъдат важни в живота ни, да хранят умерената ни Душа с живата вода на добротата, приятелството, обичта, милосърдието, прощката. Посланията в творбите от настоящата книга – разкази и приказки за слънцето и светлината в Душата, са повече от ясни – малките неща са най-важни, простите истини са най-скъпи, а изстраданото щастие е най-истинско.

Смятам, че съвременният човек все още има нужда от мъдростта, цветността и вълшебната магия на изкуството, за да продължи да бъде не само мислещ, но и чувстваещ, мечтаещ. Южният вятър носи на света магията на промяната, за да се роди новият живот, а срещите между човеците ни помагат да разберем себе си и своето място в света.

Надявам се всеки, който даде шанс на книгата ми, да намери в нея онова, от което Душата му има нужда, за да разтвори криле за полет.

Илияна Каракочева – Ина Крейн

-I-
РАЗКАЗИ

КАМЪК ЗА БАНЯ

Разказът е отличен с Първа награда в раздел Проза на националния литературен конкурс „Рада Казалийска“ – 2015 г.

— Трябва да легне като сърце на дланта ти – тихо ми обясняваше баба. – Да усетиш неговата сила и топлина. Вече си голямо момиче – трябва да имаш свой камък за баня.

Тази традиция – щом детето стане девойка, майката или бабата да изберат заедно с нея камък за баня, бе неписан закон в моето село. Мигът бе изпълнен с трепет и скрито очарование, сякаш предстоеше намиране на бойно оръжие, с което нямаше да се разделя никога. Тази вещ щеше да стои до възглавницата ми и ако потрябва, да ме пази от всяка опасност.

Спомних си разкази, чудновати и магични, пълни с истина и мистерия, които слушах от мъничка по женски събирания. С точно такъв камък за баня жени бяха смазвали глава на змия, пропълзяла до леглото им, бяха опазвали честта си, бяха се спасявали от зли кучета и неканени посетители. Затова избирането му не беше проста работа, а изключително отговорна задача.

Стояхме на реката и прехвърляхме камъни, но никой от тях не прилепваше към дланта ми. Той не трябваше да има остри ръбове, но и не биваше да бъде абсолютно гладък. Неговата отговорна роля бе да „полира“ кожата, да я прави бебешки мека и нежна, а след тайния ритуал на специално изтъркване, което бях виждала да прави баба, ароматна като пролетна утрин. И не само това – трябваше да се слива със силата на ръката като нейно продължение, за да бъде и сигурна защита.

Затова старателно търсех своя камък и няхах търпение да отида на своята първа „женска“ баня с другите жени от селото.

— Ето къде си се скрил – галено чух да се кара моята обична баба на някого и се обърнах. – Дай си ръката, чедо, – докосна ме по рамото тя.

Обърнах се и разтворих малка длан. Слънцето надвеси любопитно глава между клоните на върбите, а листата отвориха зелени очи. Камъкът легна послушно между моите пръсти като куче – нито голям, нито малък, нито гладък, нито с ръбове, точно какъвто трябваше да бъде. Усмихнах се цялата. Огледах се – усмихваха се и върбите над мен, а престилката на баба грееше от щастие.

Не казахме нито дума. Мълчаливо вървахме към къщи, гордо вдигнали глави – аз, защото бях вече голяма, а баба – понеже бе намерила за любимата внучка точния камък, който щеше да ѝ служи вярно цял живот.

За много хора това, което разказвам, може да звучи нереално или далечно. За мен този спомен е лъч светлина, вълшебна машина на времето, с която Душата пътува между светулките спомени, за получи сила и свобода.

Когато утрото изми косите си на чешмата пред бялата ружа, приготвих своя багаж за първата специална баня. От кухнята ухаеше на мафижи – изпържени тестени панделки, които заливахме със сироп от специален вид метла и хапвахме сладко. Само че този път бяха предназначени за всички съседки, които трябваше да почерпим заради моето влизане в „женското общество“.

Баба също приготвяше своя багаж внимателно. Знаех наизуст какво слагаше в тъканата торба – намачкани цветя от роза, разбъркани на мека кашичка със сапун, хума, разтвор от оцет и преварена вода, сода за хляб с няколко капки зехтин, две захарни петлета, дървен гребен и дрехи за преобличане, а най-отгоре – двата камъка – моят и нейният.

Банята бе на няколко километра от селото и до нея ходехме пеша. Сега бих нарекла това „информационен селски бюлетин“, тъй като всяка жена споделяше какви новини е научила за тези няколко дни, в които не се бяха виждали. Така разбирахме кой какво е направил в селото или близките до нас населени места.

Неусетно стигаме до сградата на банята. Сякаш виждам усмивките на тези, които четат малкия разказ. С баба се къпехме у дома всеки ден – в коритото под асмата, между големите зелени метли, преди да си легнем. Но ходенето на селската баня бе нещо различно, то бе споделяне, общуване, ритуал. И аз го обожавах.

Бях наблюдавала хиляди пъти как баба използва камъка, уж беше лесно, но сега усещах тръпки по гърба въпреки жегата. Ами ако той се изплъзнеше и се изтъркаляше чак до басейна? Щях да стана за смях, да изложа и себе си, и своята баба. Тя сякаш усети моето напрежение и стисна ръката ми. Погледнах слънцето, сега ми се стори, че облаците се кискаха подигравателно и поклащаха многозначително къдрици, а Южният вятър ме наблюдава с ироничен поглед, седнал на близкото дърво.

От парата не виждах нищо. Седнахме на крайното коритце и се намокрихме с топла вода. Баба постла мушамичка на плочките и извади всички необходими неща. Първо разбъркахме хума с малко вода и зехтин и си намазах косата. Завих я на руло и сега идваше ред на камъка. Отворих бурканчето с листенца от рози и сапун – започнах да топвам камъка в него, да масажирям и търкам. Стисках го здраво, а той като жив подскачаше в дланта ми и аха-аха да го изпусна за мой срам. Трябваше да внимавам с натиска върху различните части на тялото – баба ми бе обяснила всичко – къде да търкам по-силно, къде само да галя кожата, къде да намокрям допълнително. Когато стигнах до коленете, очите ми се напълниха със сълзи. Нямах да се справя с кръговите движения. Идеше ми да потъна в земята. Дори ми се привидя в средата на басейна между парите лице на жена, която ме сочеше с пръст и се смееше на моята непохватност.

— Ще ми помогнеш ли малко с гърба? – тихо попита баба и ме погледна особено.

Нямах сили да отговоря и само кимнах с глава.

Стоях с гръб към жените и сълзите ми се смесваха с парата от топлата вода. Докато търках гърба ѝ, тя стоеше полу-обърната към мен. Видях как устните ѝ бяха свити на черта. Досрамя ме. Преглътнах сълзите си и бързо из-

върших каквото трябва. После грабнах моя камък и леко отхлабих натиска. Усетих как той „заплува“ в дланта ми и вече нямаше опасност да излети. Нататък беше лесно.

Накрая намазах петичките със зехтин и сода, изплакнах косата от хумата, после последвах железните редувания на пет серии топла и пет студена вода, накрая оцетената течност направи косата ми да скърца от чистота и бе мека като заешки пух, а кожата беше гладка като мед и ухаеше на разцъфнала роза.

Вървахме горди по пътя обратно и ядяхме захарните петлета. След баня бяха изключително вкусни. В селото срещаме мъже и жени, младежи и ми се струваше, че всички ме гледат особено и се усмихват някак странно. Дори облаците изненадано бяха се умълчали, а върбите се извъртяха любопитно да ни огледат, когато ги задминахме. Южният вятър, тананикайки светла мелодия, танцуваше около нас вдъхновено. Как иначе – едно сребърно и едно тъмнокосо момиче се прибираха у дома, първото – дало пореден урок по смелост на своята внучка, а второто – спечелило своята първа момичешка победа.

През годините с моя камък за баня преживяхме вълнуващи приключения – разбихме носа на един досаден ухажор, прогонихме заблуден гущер, спасихме се от нахално куче, с него се къпах преди своята първа любовна нощ. Всички тези пъстри моменти в живота ми той пази и досега мълчаливо и вярно. И не само моите.

Когато баба замина за Там, в ковчега сложихме до главата ѝ нейния камък за баня.

— Ако стане грешка и не отиде в Рая, ще ѝ потрябва – каза многозначително баба Евангелия.

Тогава проумях, че във всички разказани странни истории има частици истина. И камъкът отпътува с нея, да ѝ служи вярно Там, както вярно ѝ бе служил тук.

До нощната лампа, когато заспивам и когато отварям очи, нямам нито икона, нито снимка на смъртен човек. Там стои като най-верен страж моят камък за баня, който ми служи вярно тук, а когато и аз отпътувам Там, също ще бъде с мен – как иначе ще ме познае моята обичана баба, когато се срещнем?

РАЗДАВИНКИ

Детството ми е пълно с шарени спомени, сладки и ароматни, усмихнати, ала и малко тъжни. Част от хората на онова светло време вече ги няма. Те живеят единствено в моята памет и обичта ми към тях. За да ги спася от забравата и да им дам слънце дори когато няма да ме има, се заех да разкажа за онези дни, в които Господ ходеше по земята, беше скъп гостенин във всяко сърце, топлейки и хранейки Душата с раздавинки – нещо, което хората сега забравиха.

Баба беше истински вярваща, до последния милиметър на своето обичащо сърце. Имаше свои разбирания за небето, Ада, грешното и праведното, и никой не бе в състояние да разбие или промени нейните виждания. Тя може би беше по-близо до Бога от всички свещеници в църквите наоколо, защото ме научи на милост.

За хора, които ходят на литургии, но в живота са зли, тя казваше:

— Те се черкуват само. Да купи и запали свещ може всеки, ти се научи да месиш раздавинки за Душата.

Всяка неделя сутрин пиехме липов чай, от който ухаеше цялата къща. След закуска баба приготвяше три пакетчета с раздавинки и тръгвахме към църквата. Едното оставяхме на Света Богородица, другото – на Исус, а третото решавахме на място на кого ще дадем. Обичах избирането на човек, на когото да дарим нашите „раздавинки“ за Душата.

— По очите гледай – учеше ме тя.

И аз, широко отворила зениците на Душата си, се опитвах да разпозная кой има истинска нужда от сладостите, които носим.

От известно време имах любимец. Появи се отнякъде и никой не знаеше кой е. За него винаги носех нещо специално. Наричах го „Дядо Боже“, понеже имаше бяла брада и изглеждаше тъжен. Не бе просяк, бе облечен

чисто и спретнато. Не говореше на хората, които го подминаваха. Седеше пред вратата на църквата мълчаливо, зачетен в малък молитвеник, не повдигаше поглед дори когато му оставяха монети. Ала щом се приближавах и кляках до него, поставяйки в ръката му ябълка, чаша чай, бисквита или морков, моите избрани за него „раздавинки“, прекъсваше четенето и изричаше с дълбок глас:

— Благодаря ти за огромната човещина, ангелче! Господ здраве да ти дава! Искаш ли да почетем заедно?

Сядах до него – за моята раздавинка той ми даваше негова – молитва за здраве или някоя мъдра притча.

Постепенно започнахме да разговаряме. Очаквах с огромно нетърпение неделите, за да го видя пред църковната порта, задълбочено четящ. Струваше ми се, че винаги ще бъде там. Това ме изпълваше със спокойствие. Сякаш този мъж крепеше цялата вселена на върха на малката книга с мъдростта, която споделяше с мен.

В събота приготвих „раздавинки“ за него с изключително старание и радост. Баба ме поглеждаше замислено. Правехме сладки, солени, банички, малки бонбончета, баклавички. За няколко месеца приготвихме почти всичко от тефтера с рецепти. Завивах предназначенията за моя „Дядо Боже“ в специално избрана салфетка, в чисто найлоново пликче, добавях и мокра кърпичка да си почисти ръцете – бях забелязала, че никога не яде, докато четеше свещената книга, може би да не я омърси.

— Той ще си тръгне внезапно, както се е появил – опитваше се да ме подготви баба.

— Ти си лоша – за първи път изрекох грозни думи срещу нея. – Той няма да си отиде от мен.

Бях си въобразила, че е тук, за да храни Душата ми с „раздавинки“ от неговата мъдрост, за да държи света цял и не е възможно да отиде на друго място. Може би защото си нямах дядо, смятах, че ми се полага специален и уникален – точно като него. Дори си мечтаех един ден да заживее в нашия дом.

— Ти не разбираш – опитваше се да ме „отрезви“ баба. – Скитниците имат живот, различен от нашия.

Свивах инатливо устни и отказвах да слушам. Минаха месеци и се успокоих. Моят „Дядо Боже“ не си заминаваше. Разменяхме си раздавинки – аз хранех тялото му, а той – Душата ми.

Напоследък го заварвах да не чете. Молитвеникът лежеше на гърдите му, а мъжът гледаше пред себе си замислено. За първи път не ме погледна, когато оставих в ръцете му локумки.

— Добре ли си? – попитах уплашено и се вгледах в очите му, както ме бе учила баба.

Изтръпнах, бяха пълни с болка и мрак.

— Добре съм, благодаря, ангелче – тихо отговори той.

Ръката му докосна моята. Пръстите му бяха грапави и студени. Следващия път непременно трябваше да му донеса ръкавици. Някои, останали от татко или дядо.

— Скоро си тръгвам и искам да ти оставя нещо за спомен – усмихна се той.

— Не! – отчаяно извиках и го прегърнах. – Не те пускам да заминаваш!

— Някои неща не зависят от нас. Просто трябва да ги приемем! – обясни странникът със затворени очи.

— Но аз... на кого ще донасям раздавинки, ако си тръгнеш? – по детски се опитах да спра неизбежното.

— Винаги някой ще има нужда от тях – отговори усмихнато „Дядо Боже“.

— Тогава съм ти сърдита – отдръпнах ръце от него, станал и за първи път не влязох в църквата, а се прибрах у дома.

Баба донесе след час пълен панер сладости, от които не хапнах. Светът ми се беше разпаднал и не знаех как да го сътворя отново.

Следващата неделя отказах да тръгна за църквата. Тя ме погали по косата и излезе сама. Върна се мрачна и помислих, че е заради мен. Но не беше. Седна на леглото и ми подаде малкия черен молитвеник, който обикновено четеше „Дядо Боже“. Бутнах ръката ѝ и се обърнах към стената.

— Бил е много болен, мила – започна тихо тя. – Заминал е Там преди няколко дни. Оставил го е за теб.

Не отговорих нищо. Лежах цял ден, складирайки в паметта си всеки миг с този странен мълчалив човек. Накрая отворих молитвеника. На първата страница бе оставил листче, изписано с едри букви: „Всяка Душа е храм, в който живее Бог, докато там грее слънцето на обичта и прошката.“

Усетих прегръдката на духа му, както всяка пролет чувствах уханието на Южния вятър, носещ слънце и топлина. Душата ми се усмихна въпреки сълзите и съхрани спомена.

Много години минаха оттогава. Молитвеникът е винаги с мен. Често го отварям, за да прочета написаното на пожълтялото парче хартия и да не забравям, че може да спасиш от глад някого не само с баничка или ябълка. „Раздавинките без плът“, които ми даде онзи мъдър човек, хранят и до днес Душата ми, спасяват я от глада на равнодушието, омразата, безразличието. Благодаря!

ЧИЧО САШЕ

Автобусът бавно и уморено навлизаше в София. Къщите повдигаха сънено клепачи и ги затваряха пак. Утрото търсеше в тъмното светлина, а градът се наслаждаваше на последните минути тишина.

Предстоеше ми кошмарен ден. Ако можех с едно мигване да се върна в света на детството! Първият спомен се търкулна пред мен в образа на чичо Саше. Как иначе! Децата от целия блок го обожавахме. Не че имаше пари, нито беше актьор или известен спортист. Бе обикновен санитар, а възрастните с половин уста наемкваха, че май е лежал и в затвора, но нас това никак не ни вълнуваше. Той беше наш спасител и благодетел, пазител на всичките ни тайни и най-верният приятел, на когото винаги можехме да разчитаме.

— Чичо Саше, гумата на колелото издиша!

— Готово, сега ще оправим нещата!

— Чичо Саше, не мога да си реша задачите от домашното!

— Дай насам тетрадката!

— Чичо Саше... Чичо Саше... Чичо Саше...

Споменът ме стопляше бавно. Връщаше се с аромата на Южния вятър, спасител на слънцето и Душата. Бях дете и не осъзнавах, че всеки ден този грозноват мъж, който обичаше да си пийва повечко и не бе от най-верните съпрузи на света, даваше на мен и глутницата шумни зверчета от блока уроци по човечност и мъдрост, нямащи парична цена.

Пространството пред входа приличаше на непроходима джунгла от тръни и треви. В нея от балконите хвърляха костилки, найлонови торбички, огризки от вечеря, непотребни вещи. От последното най-щастливи бяхме ние. Ровейки в боклуците под терасите, намирахме невероятни „съкровища“.

Един ден чичо Саше ни събра. Огледа ни, подсмихна се тайнствено и заяви тържествено:

— Ако до пет следобед изчистим – тук направи театрална пауза, а ние го гледахме в устата, сякаш оттам щеше да изскочи най-малко кит, – ще ви направя беседка, люлки и катерушки.

Онемяхме от щастие. Нито за миг не подложихме на съмнение думите му. За разлика от другите възрастни, той никога не даваше празни обещания. Не се замислихме откъде ще намери материал, как ще стане цялата работа въобще. Козирувахме и започнахме бясно скубане, късане, дърпане, събиране и изхвърляне на всичко, което сметнахме за „боклук“.

В 16.15 (няма как да забравя заветния час и минута) извиках така, както и Архимед не е крещял „Еврика“:

— Чичо Саше, дървета!

Усмехнат, с навити ръкави и сериозен като училищен директор, той се приближи да инспектира откритието. Клекна до всяка малка фиданка, погали листенцата, огледа клонките и стъблата, почеса се по главата и отсече:

— Дървета!

Прихнахме. Той ни изгледа уж свирепо, ала сините му очи се смееха:

— Дивачки. Някой е хвърлял много упорито костилки от балкона преди година-две. Хванали са се, ама трябва да се облагородят. За тази работа се иска майсторлък и калемци.

— Чичо Саше – започнах колебливо, но мъжът ме прекъсна успокояващо:

— Всичко ще бъде наред, хлапе.

Много скоро станах свидетел на събитие, което никога повече вероятно няма да видя. Започнаха да се свалят пред входа излишни мебели от тавани, мазета и балкони. После се чу звук на резачка и вече бе ясно откъде ще дойде материалът за пейките, беседката, люлките и катерушките. Чичо Саше като генерал ръководеше операцията и макар да бе само един санитар, всички съседни следваха неговите заповеди без мрънкане.

Втората операция по облагородяването на дивачките завладя с мечти мъжкото съсловие в блока без изключение.

— Като почнат да дават плод, – обясняваше разпалено чичо Саше – ще си направим казан в мазето и ще си варим чиста ракийка, без захар, двойна преварка – елик-сир, лекарство против всички болести – на което мъжете кимнаха в пълно съгласие.

Жените веднага заеха отбранителна позиция – „пияници с пияници, няма да изтрезнявате тогава“, ала бяха прикоткани с обещание патокът (слабата ракия) да им бъде дадена за миене на прозорци. От него те светвали като венецианско огледало, а от първака (най-силната) щели да им отливат за разтривка на децата през зимата, защото това е то истинско лекарство, не като скъпите боклуци в аптеките, дето струват майка си и баща си и работа не вършат.

Споменът за чичо Саше и дивачките ставаше все по-слънчев и Душата ми разперваше криле въпреки умората, предстоящия тежък ден и глупостите, които бях извършила напоследък. Виждах как през годините мъжете от блока седяха вечер в беседката на чаша сливова ракия, а ние висяхме като маймуни по дивачките, така майсторски облагородени, че имаха повече плод, отколкото листа.

Трябваше да ида да ги видя, дивачките и чичо Саше, ако още беше жив. Щяхме да седнем на пейката под любимката ми, наречена от мен „дървото на живота“, и да си говорим за хубавото старо време, в което хората общуваха, а децата играеха. Когато вършех бели, а синеокият мъж ме прикриваше благородно, без да иска нищо в замяна.

През лятото, разбира се, имахме режим на водата. Нощем пълнехме кофи, шишета, кани и буркани. Никога не забравях да отделям живителна течност за моята дивачка, която даваше бели сладки сливи и имаше най-хубавата сянка на света. Когато веднъж водата не дойде няколко дни, аз не изпих онази, отделена за дървото, а го полях въпреки кръсътците на майка ми, че съм същата откачалка като чичо Саше, което приех като комплимент.

Всъщност, връщах се в София не толкова, за да свърша лично работата с идиотите в банката. Това можех да го направя и в Северна Гърция, където от години блъсках. Имах нужда да се докосна за малко до онези години, в които нещата бяха истински. Да поседя под „дървото на живота“ с чичо Саше с надежда той да реши задачата ми за домашно, която аз от години все не успявах.

В шестнайсет и петнайсет бях пред блока. Не можех да повярвам на очите си – от беседката, пейките, люлките и катерушките бяха останали само грозни парчета, натрошени със злоба от времето и хората. Нямаше го и аромата на Южния вятър.

Някои от дивачките бяха отрязани. Пред входа пространството отново бе заприличало на непроходима джунгла, в която все още се виждаше тъничка бяла пътека, водеща до моята любимка, „дървото на живота“. Тя бе оцеляла по незначайно чудо. Под нея някой бе сковал нескопосано мъничка пейка, на която седеше млада жена, бутайки напред-назад количка с бебе.

Четях за стотен път избелелия некролог. Майката прегръщаше детето, а дивачката ги галеше с нежността на сянката си, както мен преди много години. Споменът пристъпи на пръсти и ласкаво докосна Душата ми.

— Всичко ще се оправи, хлапе – чух гласа на чичо Саше до сърцето си. – „Дървото на живота“ не умира, докато има майки и деца.

Отново погледнах дивачката, жената с бебето... и се усмихнах през сълзи.

БАБА ЦАНКА

Една от най-любимите ми снимки от детската градина е онази, на която съм в средата на първата редица с превързано гърло с шал, под който личи напоен с ракия памук. Ухилена съм до уши, но не само аз – цялата група е като току-що нахранена с весели кифлички. Причината за всички тези засмени детски лица е грозноватата жена в левия ъгъл фотографията – баба Цанка.

Когато учителката закъсняваше сутрин, а това се случваше често, понеже по онова време междуселските автобуси не бяха от най-точните, за да стоим мирни и кротки, тя бе измислила феноменален начин за укротяване на палави деца. Маскираше се с подръчни средства и започваха едни от най-вълнуващите театрални представления, които съм наблюдавала през живота си. Тази мила жена бе добра и необразована, но имаше рядък талант да измисля умопомрачителни варианти на познати приказки, да ги разиграва въодушевено, превръщайки всеки от нас най-неочаквано в един от новите герои на произведението.

С умиление си спомням приказния микс „Снежанка и седемте козлета“, „Зелената шапчица“ или „Тримата братя и блатната крава.“ Смеехме се до сълзи, вживявахме се в ролите си като истински актьори и не усещахме как времето летеше, как душите ни разперваха криле и политаха към приказното небе на мечтите.

Ръцете на баба Цанка миришеха ту на препаратите, с които почистваше мивките; ту на халвата, с която мажеше филиите за закуска. Това бяха едни от най-милите аромати в моето детство, смесени с уханието на вълшебните приказки, които тя ни подаряваше щедро.

Леличката в детската градина имаше очи и сърце за всички детски сълзи, капризи и тайни болки. Когато ни пускаха да играем в двора, тя вземаше метлата, обръ-

щаше я нагоре с рошавата част и заставаше като верен страж до пясъчника, в който играехме и се търкаляхме до насита. Тогава ми се струваше, че е тъжна, понякога притичвах, гушвах я през коленете и пак бягах обратно, а тя ме гледаше мило, като истински земен ангел.

С какво отговаряхме ние, децата, на нейната обич и всеотдайни грижи? Носехме ѝ цветя от градината, понякога курабийка, бонбон или дори балон, захарно петле, дъвка, шарено копче. Тя винаги го приемаше с топла усмивка, целуваше ни по челото и казваше нещо, което тогава не разбирах: „И като пораснеш, да си останеш ангел.“

Трябваша ми години да осмисля защо го е повтаряла на децата от групата. Сигурна съм, че е оставила светъл спомен у всеки малчуган, на когото е завързвала обувките, лепила е смачкан хляб със захар върху цигината, утешавала го е, когато е падал от катерушката и се е приземявал неуспешно.

Едва скоро разбрах, че тази мила жена, която винаги бе толкова усмихната и слънчева с нас, е загубила и двете си деца в катастрофа, че мъжът ѝ е бил пияница, който често я е налагал у дома; че неведнъж е била гонена от него посред зима навън през нощта. А ден преди датата, на която е направена снимката, за която говоря – 22 февруари, е разбрала, че съпругът ѝ си има друга. Каква сила е притежавала и какво голямо сърце, за да скача и пее с децата, да им се усмихва, да ги успокоява и да им дава кураж дори когато животът ѝ е бил белязан от такава страшна лична трагедия?

Тази информация стигна до мен случайно, както обикновено става. Опитах се да намеря баба Цанка преди години, макар да ми беше ясно, че това, до което ще стигна, ще бъде тъжно и самотно.

Седях пред бедничкия буренясал гроб на моята любима актриса, по-добра за мен от всички знаменитости, вземали „Оскар“, и се питах какво би накарало Душата ѝ да се усмихне отново? Какво аз бих могла днес да направя за нея? Ароматът на Спомена ме прегърна заедно

с уханието на Южния вятър, вплел в него красотата на детството с магията на милосърдието и добротата.

Краката сами ме заведоха в най-близката детска градина, натоварена с кутии лакомства и няколко „подобре-ни“ приказки. Сред смеха на малчуганите и техните очи звездички сякаш виждах усмивката на баба Цанка и нейната топла прегръдка ме докосваше отново. Почувствах се силна, а проблемите ми станаха изведнъж маловажни.

Дали бях изпълнила нейното поръчение, което ми даде тогава? Не зная, но ако имам внуци, много бих искала у тях да оставя същия топъл и слънчев спомен, какъвто баба Цанка остави в паметта ми. Е, това зависи само от мен. И от силата и слънцето на Душата ми. Дано успее да запази аромата на Южния вятър до старостта.

РОКЛИЧКА С КАМИЛИ

Първо място в конкурса за къс разказ на „Литературен клуб“ и SOCBG.com. – 2017 г.

Който не е живял по времето на Корекомите, нищо не знае нито за зелените банани, нито за смразяващите разкази за диверсанти, а още по-малко за рокличките с камили.

Бях в пети клас. В малко провинциално градче, първа гранична зона, в квартално училище, където най-интересното бе пристигането всяка година на нови ученици, деца на офицери, служещи в планинската застава. Те оставаха за шест месеца или най-много година, докато не преместеха бащите им на друго място.

Всички очаквахме с нетърпение новото попълнение. Тръпнехме момче ли ще бъде или момиче. Едната група имаше нужда от вратар, а другата – от център в играта „народна топка“.

Първият учебен ден поех към училище, изпълнена с любопитство, каквото не е сгрявало дори Малкото слонче от световноизвестната приказка на Киплинг. Новината ме посрещна ухилена на тротоара пред игрището, с буза, издута от бонбон „Карамел Му“.

— Момиче, ама каквоooo! Облечено от Кореком, в рокличка с камили!

Зяпнах ошашавена, а дъвката „Балони“ тупна на плочките с тройно салто. Изпънах шия, преглътнах, оправих руската панделка (с размери на футболна топка) върху плитката си и се запътих да видя корекомското чудо.

Тълпа от момичета я обграждаше плътно. Разбутах ги да огледам долетялата птица. Очите ми залепнаха за облеченото по-различно дете като с лепило „Оху“. Сърцето ми за първи път усети завист, ревност и дори щипка омраза. Новодошлата бе облечена в светлосиня рокличка, леко разкроена, обточена с тънка бяла дантела. На гърба се кръстосваха широки презрамки с копче цвете, а

поличката завършваше с най-прекрасните камили, което детското въображение може да нарисува. Зад тях разперваха грациозно листа палми и се мяркаха пирамиди.

— Американска е, – обясняваше русото момиче гордо – леля ми я подари. От Кореком.

Не стига това, ами започна да разказва как баща ѝ ловял диверсантите като зайци, затова го местели по заставите, да хваща нарушители, където не се справят.

Надувка! Щеше да види тя! Обърнах гръб на врящия от възхищение момичешки кокошарник, заставайки малко встрани.

Най-лошото тепърва предстоеше. Още първия час учителката я сложи да седне до мен.

— Помагай на Сирма по математика, изпуснала е доста материал.

Как не! Да ѝ помагат камилите от американската рокличка. Наведох глава и не обелих дума до края на учебния ден.

Прибрах се намусена като зимна вечер. Дори купените с връзки испански маслини не ме зарадваха. Завистта бе пуснала пипала като хидра в Душата ми и виждах прекрасната синя рокличка, където и да погледнех. На въпроса: „Какво ново в училище?“, думите ми рукнаха като летен дъжд. По едно време в ход влязоха и сълзите, а после доприпкаха и сополите. Ревях, изливайки недоволството си в ария, достойна за „Травиата“.

— Искам и аз, искааааам...

Усетих тихото затваряне на вратата. Избърсах лице, издухах носа. Гордостта ми се смеси с омразата в гърмяща смес. Откъде у нас долари за Кореком? Татко беше работник в „Лимонадената“. Мама ходеше на нощни дежурства през вечер в болницата, за да връзваме двата края.

На другия ден обявих война на новата. Уж случайно изпусках боички върху роклята с камилите, мачках ѝ рисунките, а по физкултура забивах топката само в нея. Тя търпеше всичко с високомерно пренебрежение. Дори имаше нахалството да ми предлага сандвичи със салами, чието име не бях чувала. Устата ми се пълнеха със слюн-

ка, но инатливо отказвах, дъвчейки демонстративно пържена филийка с мас.

— Не се притеснявай! – успокояваше ме баща ми. – Скоро ще стане студено.

Проклетата есен сякаш ни беше подслушвала. Като се разпери над града, та се забрави. Септември свърши, октомври се изниза, а моята съученичка продължаваше да навира камилите в очите ми, облечена с бял чорапогащник и жилетка. Истинско щастие ме споходи, когато най-после застудя и Сирма дойде на училище с панталон. Обаче моята завист не миряса. Щом я погледнех, виждах синята ѝ рокля и по-скоро бих отказала подарък за Нова година, отколкото да ѝ стана приятел.

Декември пристигна весел-весел и един ден учителката по литература ни възложи да напишем съчинение – „Писмо до Дядо Мраз“. Готова бях да си отрежа и двете уши, че всички момичета искаха синя рокличка с камили от Кореком. И аз желяех лудо тази прекрасна дрешка, но нямаше да призная, дори да ме вържеха за зъболекарския стол и с машинката да пробиеха по три дупки на всеки зъб. Затова написах друго, което също бе вярно. Молах добрия старец да даде здраве на всички. Единствена получих шестица и когато вече мислех, че съм натрила носа на Сирма, новината ми прасна един зад врата.

— Таткото на Сирма е прострелян. Обаче е хванал диверсанта.

Това нямаше как да преборя. Баща ѝ беше герой, а моят – обикновен лимонададжия.

Вървах към къщи бавно. Съзрях опашка пред „Плод-зеленчук“- а и се спуснах като стрела. Пуснали бяха кубински портокали. На бегом стигнах у дома, грабнах пари от спешната кутия за екстрени покупки. Оттам вземахме, когато пуснеха нещо по магазините, докато нашите са на работа. Я зелени банани, я трипластови салфетки или някоя друга липсваща стока. Наредих се – давах по един килограм. След петнайсет минути дойде моя ред и щастлива тръгнах със зеленото съкровище обратно. На крачка

от опашката спрях. Сирма стоеше до вратата на магазина и подсмърчаше, а очите ѝ бяха залепнали като дъвка в плодовете. Приблжих се към нея.

— Може лии – със заекване подшмръкна тя – един портокал за татии... – тук вече зарева с пълен глас.

Помъкнах я към вкъщи. Тикнах в ръцете ѝ пари от „спешната кутия“ и я пратих в магазина скорострелно. Докато вървахме натам, тя заплака още по-силно и тогава, като незнаен юнак, отрязах с един мах и трите глави на ламята на завистта. Постепенно омразата отпраши нанякъде, а ревността не смееше да пристъпва наблизко. За сметка на това Южният вятър изсипа цял кош от своя неповторим аромат право в Душата ми и тя заприлича на слънчево цвете. Все още много исках рокличката с камили и я сънувах през вечер, но се бях примирила, че не мога да имам такава.

Бащата на Сирма се влоши и тя започна да спи у нас, докато майка ѝ прекарваше вечерите в болницата.

Преди Новогодишната ваканция друга новина ме хлопна по главата. Местеха героя в София, а с него заминаваше и дъщеря му. Дойде да се сбогуваме и ни остави подаръци. Отворих моя веднага. Ако в него имаше гърмяща змия с крака, едва ли щях да съм по-изненадана. Цяла-целеничка, там се кипреше рокличката с камили – ухилена до уши.

Мама едва издърпа безценното съкровище от ръцете ми, за да го разгледа. Взира се дълго в етикета, понеже знаеше английски, после ми го подаде усмихната:

— Нощница, произведена в Бангладеш!

Болката бе толкова жестока, че грабнах ножицата, отрязах светкавично противния етикет, метнах го в нафтовата печка и изкрещях през сълзи, притискайки дрешката до сърцето си:

— Това е американска рокличка с камили, купена от Кореком! Разбрахте ли?

Родителите ми излязоха тихо от стаята.

А подаръкът на Сирма – спомен от едно чудно време – и до днес пазя.

СЪБЕСЕДНИЦА

Слънцето завърза своята мартеничка на разцъфналото дърво и затъркаля белите облаци като снежни топки по изсветлялото небе, за да отвори път на пролетта. Хората бавно изпълзяха от зимния сън на душите си и паркът изведнъж се напълни със смях. Южният вятър танцуваше между короните на дърветата и неговият вълшебен аромат се просмукваше в душите на хората бавно и неусетно.

Деца и кучета се гонеха весело по тревата, пчелите се криеха в ароматното царство на разцъфналото дърво, а на мен ми идваше да се разкъсам от яд и болка. Месеци наред мислех и не можех да разреша ключов проблем в живота си.

Видях свободна пейка и забързах натам. Докато стигна, сякаш от нищото изникна и се разположи на нея странна старица. Въпреки слънцето носеше плетена шапка, зимни вълнени ръкавици, но и копринен пъстър шал, наметнат кокетно. Реших, че ще седна, независимо от натрапницата. Сякаш с кожата си усетих, че и Южният вятър също се разположи до мен.

— Свободно е, нали? – посочих с красноречив жест празното място.

— Заповядайте – усмихнато и странно напевно отговори жената, добавяйки: – Какъв хубав ден!

— За някои хич не е – троснато промърморих и разкопчах якето си.

— Е, така е – миролюбиво и благо продума старицата с дълбок алтов глас.

— Как мислите – внезапно се обърнах към нея, – редно ли е да се изневерява от любов?

Сините очи на непознатата ме прободоха директно, сякаш искаха да прочетат всичко за мен без разрешение. На колко ли години беше?

— Зависи – почти изпя колебливо тя, повдигайки вежди.

— От какво? – почти извиках сърдито и без да изчакам отговор, започнах да дебатирам сам със себе си.

Странната жена кимаше в съгласие, понякога слагаше ръка на устните си, сякаш да спре някоя напиреща дума, но продължаваше да ме гледа майчински и постепенно ми олекваше на Душата в компанията на тази мълчалива събеседница.

Времето напредваше, обедната ми почивка изтъня. Накрая прекратих своята изповед толкова внезапно, колкото я бях започнал.

— Е, прав ли съм, или греша? – попитах непознатата, която през цялото време не сваляше поглед от мен.

— Ами... – повдигна рамене тя извинително и добави. – Човешко е.

Това ме удари право в сърцето и станах рязко.

— Трябва да се връщам на работа – уведомих я, без сам да разбирам защо. – Всичко хубаво!

— Довиждане – помахаше ми напевно тя с лека усмивка.

Седнах зад бюрото и се зарових в сметките. Работата ми спореше, чувствах се пречистен, сякаш бях ходил на психоаналитик. Друго си е да разтовариш проблемите, споделяйки с някого, който слуша внимателно, без да досажда с въпроси. Всъщност, май говорих само аз. Спрях и ми стана студено. За какъв дявол трябваше да изливам пред тази бабка душевните си терзания? Сигурно до довечера половината квартал щеше знае за тях. Още утре щях ѝ кажа, че всичко е било измислица. Успокоен от решението, отново се захванах с папките.

На другия ден краката сами ме заведоха при вечерашната пейка. Старицата пак беше там. А Южният вятър стоеше като бодигард зад нея. Опакована по същия начин въпреки напичащото слънце – дори не бе свалила дебелия шапка. Докато приближавах, тя даже не се обърна към мен, сякаш не ме помнеше. Загледана в едно прохождащо дете, се усмихваше – някак хем тъжно, хем слънчево. *Луда жена!*

— Добър ден – поздравих, стоварвайки се на пейката. – Как сте днес?

— Здравейте – обърна се към мен едва сега тя. – Какъв хубав ден!

— Вижте, – започнах неуверено – трябва да ви обясня нещо за вчера.

Думите ми потекоха като река, а старицата ме гледаше мило с избледнели очи и кимаше разбиращо с всички многобройни бръчки на малкото си лице.

— Та така стоят нещата – приключих с откровението си и зачаках.

Внезапно усетих уханието на разцъфналата слива над главата ми. Погледнах учудено нагоре, сякаш я виждах за първи път. Бабичката направи същото, а после се вгледа в мен.

— Пролетта променя дърветата, но хората си остават същите – заяви тя уверено, а гласът ѝ прозвуча песенно отново.

— Не винаги – репликирах гузно и млъкнах.

— Виж, – събеседницата ми посочи с ръка минаваща бременна жена – това е щастие. – и се усмихна широко, а очите ѝ странно потъмняха.

Без да знае, бръкна до дъно в болката ми. Дилемата да позволя ли на жена си да забременее от друг мъж, за да имаме дете, понеже бях стерилен, не ми даваше мира от месеци. По цели нощи си блъсках главата, претеглях всички „за“ и „против“ и не намирах изход. А е било толкова просто.

— Благодаря – докоснах я по вълнената ръкавица и погледнах часовника си. – Трябва да се връщам на работа.

— Внимавай, като пресичаш – настигна ме красивият ѝ глас като мелодия.

Не вървах, а летях към офиса и хората ми изглеждаха прекрасни, а бебешките колички по алеята, които иначе ме депресираща, сега ми се струваха великолепни. Набрах номера на Лора и изкрещях „Дааа!“ така силно, че дремещият облак върху цъфналото дърво се сепна и се отърколи на тревата презглава, а Южният вятър подскочи и направи пирует.

Дните минаваха, постепенно слънцето облече рокля без ръкави, после настана царството на късите поли, а аз продължавах в обедната почивка да отивам при странната събеседница и да споделям с нея онова, което връхлетя като ураган живота ми. Чакахме бебе, с Лора бяхме по-щастливи от всякога. Старицата продължаваше да ме изслушва внимателно, да отговаря кратко и напевно с дълбок кадифен глас, когато спирах да си поема въздух, и да ме гледа благо.

В първия ден на отпуската реших да запозная жена си с нея. Тя първо се дърпаше, но щом ѝ разказах всичко за странната непозната, се съгласи и потеглихме към парка.

Бе облачно и се готвеше да вали. Въздухът тежеше от задух. Лятното небе определено имаше нужда от освежителен душ.

Пейката беше празна. Погледнах часовника си – беше точно по времето, когато се срещаме.

— Ще дойдем след няколко дни пак – миролюбиво предложи жена ми. – Може да е заминала на почивка.

Старицата не се появи нито след седмица, нито след месец. Понякога в почивните дни идвахме с жена ми в парка, но от моята събеседница нямаше и следа.

Есента пристигна с меки кадифени пантофки и дърветата сложиха оранжево-кафяви шапки, които ми напомняха всеки път за онази странна старица, която преобърна живота ми за минута.

Един ден, докато седях в обедната почивка на същата пейка и гледах небрежно преминаващите, подскочих като ужилен – забързана жена носеше шапката, ръкавиците и шала на бабата, с която разговарях през пролетта и лятото – вгледах се напрегнато в нея, после скочих и я спрях. Представих се и попитах направо откъде ги има:

— На глухата ми леля са – отговори развеселена тя. – Не се разделя с тях през всички сезони. Взех нейните погрешка в тъмнината на коридора, но не ми се връщаше обратно – бързам до магазина за яйца, тя обича да ги пие сурови ...

— Глуха? – невярващо повторих и описах точно моята събеседничка.

— Абсолютно – отвори племенницата. – Беше оперна певица. Оглуша след катастрофа преди години. Никой не вярваше, че ще оцелее. Но ето на – чукна деветдесет. Няма нито съпруг, нито деца, аз се грижа за нея.

— Добре е, нали? – с надежда и свито гърло попитах.

— Съвсем – засмя се непознатата. – Живеем в съседния блок. Ако минавате сутрин, ще я чуете как се разпява и буди половината улица. Защо питате?

Разказах ѝ накратко историята на нашето познанство. Южният вятър внимателно реши листата на дърветата, а слънцето ги галеше успокоително преди последния им полет.

— Заповядайте тогава на гости – покани ме любезно жената.

— Непременно ще дойдем с жена ми утре, ако нещо не се случи – обещах ѝ и за всеки случай ѝ подадох моя визитка в движение.

Бързайки да пресека улицата, забравих този път да се огледам.

Когато отворих очи в болницата, бях с гипсиран крак и пукнато ребро, ала въпреки болката се усмигнах. До леглото ми седеше Лора с най-красивия голям корем на света, държейки за ръка моята странна събеседница от парка – опакована с дебела шапка и вълнени ръкавици, праметнала пъстър копринен шал шикозно както винаги.

— Хубав ден, нали? – усмигна се тя, щом очите ни се срещнаха.

— Най-прекрасният – отговорих по-сигурен от когато и да било.

Южният вятър седеше на дървото до прозореца и се усмихваше щастливо, а ароматът му изпълни стаята и душите ни като слънчев мед.

ЩИПКА СОЛ

Обожавам коледните празници и емоционалното слънце, вплетено в тях, с аромат на радост, просмукващ се дори в най-сърдитите сърца. Всяка година планирам внимателно подаръците, изненадите и менюто за празничната трапеза, за да остане събитието незабравимо за мен и хората, които обичам. Последните години обаче усещах, че нещо липсваше. Когато разгръщах албума на спомените, виждах пълна маса, усмихнати лица. Ала предателската пукнатина оставаше незапълнена в Душата ми. Като липсваща щипка сол на хубаво ястие. Или като аромата на Южния вятър в Душата ми.

Затова тази година се опитах да предвидя всичко, за да се случи магията на чудото и да остане слънцето в Душата дори когато разгръщам спомените след години. Улисана в прецизната подготовка, сетих се малко късно за билетна резервация. Автобусите бяха препълнени. Трябваше да потегля с влака. Натоварена като баба Коледа с чанти и торбички, ден преди празника се отправих към Централна гара.

Влакът щеше да потегли с десет минути закъснение още от София, без значение, че се водеше „Международен“. Във вагоните бе хладновито, а скандалите за дублирани места не закъсняха. Намерих бързо мястото си и с облекчение установих, че съм до прозорец, а между мен и отсрещната седалка има малка масичка. Хората жужаха недоволено, чувах телефонните разговори преплетени около себе си, сякаш бях в телефонна централа. Заслушвах се в тях с надежда да открия малко слънце. Нямаше го. Говореха само за пари и кой какво на кого купил или не купил.

Няколко минути преди тръгване на пътеката се появи мъничка селска женица, от онези, които още ходят със забрадки, палтенцата са им от младини, а в столицата идват само за сватби, болница или погребение. Стискаше в

ръка билета и гледаше объркана наоколо. Може би имаше проблем със зрението и не можеше да види номерата на седалките.

— Хайде, лелко, няма сто часа да те чакам – сбута я на пътеката млад мъж. – Не си на село да блееш колкото искаш.

Женицата се помести виновно към масичката между нашите седалки, за да мине младото семейство с бебе. Не каза нищо, само проследи с тъжен поглед майката, претметнала през рамо детето като пакет, докато бащата пробиваше път към местата им няколко седалки по-нататък.

— Дайте да видя билета ви – протегнах ръка. – За този вагон ли сте?

— Не знам, чедо – откъсна думи като въздишка тя и ми подаде хартийката.

Разгледах го – беше за два вагона напред. Вероятно вече някой се бе настанил на мястото, влакът трябваше всеки момент да тръгне. Погледнах я – стоеше като изгубена сред разговорите за свинско месо, скъпи парфюми и марково уиски. Момичето до мен, ученичка вероятно, ме погледна питащо и аз ѝ показах билета.

— Ако нямате нищо против, – прошепна ми тя – да се сместим и да я сложим между нас – слабички сме, ще се съберем. Като я гледам, едва стои на крака, а пък изглежда чистичка.

Последното изречение ме удари като шамар, но го избутах назад в мислите си. Влакът потегли и ние „приютихме“ жената. Помогнахме ѝ да свали палтенцето и болката ме удари без предупреждение. Едва преглътнах сълзите си – тежеше не повече от 40 килограма. Кожата ѝ беше бледа, а по вените на ръцете личаха следи от убождания. Нямахме съмнение, бяха я пуснали от болницата заради празниците.

Мълчахме. Парното заработи с пълна сила, сякаш да навакса и то закъснението. Скоро във вагона стана тягостно задушно, започнахме да навиваме ръкави. Не закъсна и плачът на бебето близо до нас. Звучеше жално и сърцеразридателно. От съседните места започнаха да стават жени и

да отиват при майката със съвети, които нямам представа дали тя чуваше, но в комбинация с препълнените вагони, задуха и закъсняването от разписанието детският плач звучеше като божие наказание за всички пътуващи.

Жената до мен стоеше със затворени очи и мълчеше. Когато мина половин час, а детето не спираше да плаче, тя ме попита тихо:

— Чедо, да имаш щипка сол?

Повдигнах рамене – за какъв дявол ѝ беше? Попитах я дали е добре, момичето се сети, че има в джоба захарче от кафето, но тя поклати глава.

— Щипка сол ми трябва, чедо, за бебето.

Изненадано и неразбиращо я погледнах. Тя се надигна от мястото си:

— Ще питам някой дали носи – няма да стане без нея.

Нямах идея какво има предвид, нито какво ще прави с щипката сол, ако намери такава, но бях готова да претърся влака човек по човек, само горкото бебе да замълчи. Оставаше доста път.

— Стой тук, аз ще попитам – спрях я и тръгнах между седалките.

Хората реагираха странно на моя въпрос. Някои почти ме наругаха, други ми подхвърляха шеги, но аз, кой знае защо, търпеливо ги отминавах. В последния вагон баба с внуче извади солничка:

— И вашето дете ли не яде краставицата без сол?

Обясних набързо ситуацията. Тя услужливо отсипа малко бели кристалчета в чиста носна кърпичка и ми я даде със странно пожелание:

— Да даде вкус на онова, без което Душата не може.

Стисках соленото съкровище, надявайки се бебето да е заспало, изтощено от плача. Не беше. С приближаването на вагона се чуваха жалните му писъци.

Без да кажа дума, сложих солта в ръцете на жената до мен. Тя се изправи бавно и тръгна към семейството, а аз – след нея. Щом приближихме, мъжът ни погледна враждебно:

— Вървете си гледайте работата!

Жената протегна ръце към детето и предложи на майката тихо:

— Мога да го приспя за няколко часа, ако ми позволиш, ще отнеме минутки.

Младата госпожа видимо се поколеба, а таткото се закани свирепо на непознатата:

— Внимавай, ако му стане по-зле, главата ще ти откъсна!

Слабичката жена ни помоли да стоим на пътеката с гръб към нея и детето, на което бащата заяви троснато:

— Няма да стане!

— Хубаво – съгласи се тя. – Тогава ще трае по-дълго.

Застанахме като стража до седалките, а възрастната жена свали якето на детето. Гушна го нежно, слагайки забрадката си върху ръцете и коремчето му. Започна да му шепти някакви неразбираеми думи, като от време на време поръсваше малко сол върху крачетата, коремчето, ръцете, а накрая и върху косата на бебето. Постепенно плачът намаляваше. Тя докосваше със свободната си ръка малкото, галеше го, намокри пръстите си с вода от шишето на масичката и „изми“ лицето му, даде му да глътне малко течност, накрая изтърси последните кристалчета сол върху вече заспиващото бебе. Прекръсти го, прошепна още някаква неразбираеми за мен думи и го подаде на майката успокоено.

Тишината легна като копринен шал върху душите на всички във вагона. Дори нямаше разговори по телефоните. Стори ми се, че усетих лекия вълшебен аромат на Южния вятър в Душата си и се усмигнах. Родителите не казаха „благодаря“. Мъжът само изсумтя нещо неразбираемо и се тръшна като тюлен до съпругата си. Благодарността беше в очите на всеки, който ни изпращаше към местата ни.

— Какво беше това? – попитах удивена своята спътничка.

— Искаш ли да те науча? – попита ме тихо тя. – Мен ме пуснаха да си умра у дома от болницата, няма на кого

да го предам, а го знам от моята прабаба. Колко време има до Кресна?

Не оставаше много. Тя се наведе към мен и започна да обяснява.

— Имаш ли химикал? Ама ти пиши, че много ме болят ръцете.

Записвах дума по дума и Душата ми се пълнеше със светлина, с мед и планинска свежест. Южният вятър прегръщаше Душата ми и галеше крилата ѝ, давайки им сила да полетят. Жената изричаше думи, пълни с любов, топлина и прошка. Най-обикновени слова, изречени като молитва към самата себе си. Магията на изреченото ме докосна, прегърна Душата ми и я пусна да лети заедно с аромата на Южния вятър.

— А щипката сол за какво беше? – недоумяващо попитах накрая.

— За да не забравяме, че равнодушието и студа в Душата, както и най-скъпото ястие, имат нужда от щипка човечност и вяра, за да се извърши чудото на добротата.

Гледах през прозореца на вагона малката фигура как се смалява и отдалечава. Бях сигурна в едно, където и да тръгнах, винаги щях да имам щипка сол в чантата и щипка доброта в сърцето за онези човеци божи, с които животът бе планирал да ме срещне.

КРАДЛА

Загърната в карамелената пелерина на вечерта, седях на балкона и вдъхвах нейното сладко ухание – на цветя, залязващо слънце и заспиващ ден. Опияняващата смес се разливаше в Душата ми като вълните на Бяло море на разсъмване и аромата на Южния вятър. Попивах това съкровище дълбоко в Душата си, при всички други ухanni „бижута“, скътани там през годините.

Някои събират пощенски марки, други златни гривни, маркови вина, кукли, монети. Аз колекционирах ухания. Заклучвах ги в сейфа на сърцето, никой да не ми ги вземе. Те бяха моето хапче против самота. Преди време направих грешка да споделя този факт с бившето си гадже и кандидат за бъдещ съпруг. След изреченото с мъка откровение той хвана лицето ми с ръце, погледна ме иронично и ме застреля с една дума: „Крадла!“

Споменът удари Душата ми до синьо, затова се наведох над саксията с малки карамфили. Уханието ме прегърна нежно, целуна насиненото и се усмигнах. Затворих очи и измъкнах едно от най-ценните си съкровища – уханието от ръцете на мама. Нея вече я нямаше, но ароматът на топлиите ѝ обичащи ръце беше тук – на детство, чиста обич, светла тъга. В този божествен мирис можех да се отпусна като в люлка и да забравя обидите на света. Бях сигурна – ръцете на мама никога нямаше да ме изпуснат да падна.

Сутринта облякох блуза на цветя. Сложих в косата си пъстра шнола и потеглих към новата си работа. Градчето не беше голямо, а все още откривах улици, по които не бях вървяла. Тази към новия офис бе една от тях.

Времето беше ясно, а въздухът – кристално сладък. (Едно от предимствата да живееш до планината.) Крачех бързо и преповтарях уводните изречения, с които смятах да се представя. Внезапно ухание на непознато цвете се втурна презглава към мен и залепна на устните ми. Спрях

и се огледах. В къщата отдясно жена в рокля на капки поливаше лехите до оградата. Тръгнах след аромата влюбена. Той ставаше все по-силен и примамлив. Нямах съмнение, че цветето на омайното ухание беше някъде тук. Вдъхнах дълбоко и алчно още от него. Сякаш мед, гюл и карамел бяха смесени нежно с бял кичест люляк. Вървах след тази магия като хипнотизирана.

— Добро утро – поздрави първа непознатата. – Не давам цветя от градината.

— Откъде знаете, че ще поискам? – прескочих поздрава раздразнена.

— Всички искат – усмихнато отговори тя. – Аз обаче не давам. Особено на теб.

— Защо? – недоумяващо разперих ръце, безумно учудена.

Тя остави лейката и се вгледа в мен, а аз се наместих до цветето, от което идваше омайното ухание. Вече знаех кое е, но никога не бях виждала такова в живота си. Докато тя обясняваше, го изучавах и фотографирах в паметта си, за да мога да го потърся после в сайт за цветя.

— Когато бях млада, – ясно усетих гнева ѝ – поисках това цвете от една жена.

— И тя не ви го даде – довърших вместо нея.

— Да – отговори ядосана тя. – Тогава не беше като сега, нямаше откъде да го купиш или поръчаш, особено от чужбина. Ала аз все пак го намерих.

— Как? – полюбопитствах неволно.

— Няма значение – сопна се жената. – Ако искаш цветето, купи си го, сега има всичко. Не съм нито магазин, нито благотворително дружество. – някак набързо изрече тя и се отдалечи.

Помилвах с очи уханното цвете до оградата – високо, с големи тъмни листа, а отгоре приличаше на цъфнала пита слънчоглед, но с лилави малки цветчета, излъчващи магичен аромат. По върховете им светеха капчици амброзия, върху които пчелите кацаха и ги изпиваха с огромно удоволствие. Как се казваше това чудо на природата? Откъде беше дошло? И как можех да го имам?

С такива мисли пристигнах в офиса. Опитах се да ги пропъдя, но те се връщаха като прелетни птици в гнездото си и чакаха да бъдат нахранени поне с малко надежда живот.

Следобед пристигна шефът на отдела да види как навлизам в работата. Кожата му ухаеше на слънце и мента. Косата ми сама започна да се навива на букли, а пръстите ми отказваха да се отлепят от неговите. Исках този аромат в своята колекция и го откраднах тайно, да се сгушвам в него, когато изпитам нужда да ме прегърне обичан мъж. Напомняше ми Южния вятър, който помнех от своето детство.

— Да не би да съм двойник на някого, който ви е бил скъп? – усмихнато ме попита той, докато с мъка отдръпвах дланта си от неговата.

— Извинете – изчервих се виновно.

— От сто години не съм виждал такъв цвят – повторно се усмихна той.

— Холандски божур – изрекохме едновременно и стаята изведнъж стана тясна.

Говорихме за цветя, пътешествия, аромати. Ала когато си тръгнах обратно към дома, уханието на магичното лилаво цвете до оградата влюбено откъсна Душата ми и отказа да ми я върне, смесвайки се с аромата от кожата на младия мъж в офиса.

Мислих цяла нощ как да ги имам. На другата сутрин минах по същата улица. Жената отново бе там. Помолих я да ми продаде коренче от вълшебното цвете, но тя категорично отказа. Не склони да помагам в градината или да ѝ подаря някое, което няма. На всичките ми предложения казваше упорито „не“, сякаш се страхуваше от мен.

Търсих въпросното цвете по цветарските магазини в района, проверих и в сайтовете за цветя – никъде не го открих. Разпитах съседки, познати на познати на познатите. Никакъв резултат. Споделих проблема си с младия мъж в офиса, ала той само хитро се подсмихна.

Желанието да имам цветето стана толкова силно, че реших да направя нещо недостойно. Прескочих през нощта оградата и заопипвах земята за малък израстък око-

ло корена му. Нищо. Нямах да отскубна самото цвете – беше само едно. Не бих го взела за нищо на света. Осъзнавах какво върша и ми се плачеше.

Глухо ръмжене зад мен ме хвана с примка за гърлото. Как не се сетих, че може да имат куче. Обърнах се бавно и изстинах – беше огромно. Стоях и не мърдах, а то продължаваше да издава сърдити звуци заплашително. Побегнех ли, щеше да ме разкъса. Ръцете и краката ми изтръпнаха, в гърлото ми скърцаше стъкло.

— Перо – извика го мъжки глас и кучето послушно си тръгна, а аз се свих на кълбо.

Познах аромата му, помнех уханието на кожата му. Искях да умра, но не можех. Нощта ухаеше на любов, виждах звездите над цветето и неговият магичен мирис ме прегърна. Вече знаех как да разреши проблема. Прескочих оградата смело и пулсът ми се сля с този на Южния вятър.

След няколко месеца влязох в дома на цветарката, облечена в бяло. Тя ме посрещна с букет от лилавото цвете. Наведе се към мен и прошепна в ухото ми с треперещ глас:

— Вместо да откраднеш чуждо цвете, взе сърцето на моя син. Ти си по-умна от мен. Благословена бъди!

Мълчах и не знаех какво да кажа.

— Как намери онова цвете, което не ти дадох? – попитах внезапно.

— Откраднах го – смутено призна тя. – От твоята баба.

Свекърва ми си отиде няколко години след това. Сега цялата градина с чудни цветя е моя. Имам вълшебна магия от всякакви аромати от пролет до късна есен. И подарявам коренче или грудка на онзи, който поиска, защото съм безкрайно богата. – Всяка вечер се сгушвам в ароматната обич на моя прекрасен съпруг и уханието на неговите целувки кара дори звездите да се разпукват в кадифената длан на небето като цветя.

ЧИЧАК

Студеното мъгливо утро завиваше деня с пухкави шалове мъгла и намусени облаци. Асфалтът проблясваше като полиран и превозните средства танцуваха утринен валс по спящите улици на града.

Бързах за автобуса, по-кисела от панер с лимони. Нямах билет, местата преди празника бяха изчерпани. Имах само един шанс – шофьорът да ме вземе на служебното място зад себе си. Трябваше да избягам за ден-два от града, себе си и лошия късмет, лепнат за мен като нежелан ухажор.

Пристъпвах от крак на крак на сектора. Оставаха десет минути до часа, обявен за тръгване, а автобуса го нямаше. Струваше ми се, че ще припадна от напрежение.

— Моля пътниците за осем часа по линия София – Кулата да изчакат на сектора. Автобусът не е отменен, ще пристигне със закъснение.

Прехапах устни, а лошият късмет протегна ръце за прегръдка. Обърнах му гръб и в този момент съзрях превозно средство да се насочва към чакащата тълпа. Хората заръмжаха – автобусът бе „втора ръка“, пускаха ги, когато се случи авария – да спасят временно положението.

Вратата се отвори и пред множеството слезе един... чичак на неопределена възраст – с каскет, мустаци и смешно големи ръце. Очите му, яркозелени, ни гледаха леко иронично. С нещо ми напомняше магията на Южния вятър. Дали обаче щеше да ме качи без билет?

— Дано не е пиян – недоволно „изджавка“ жената до мен.

— Точно тези резерви правят големите катастрофи – наля масло в огъня специалист мъж.

Шофьорът се направи, че не ги чува. Бързо въдвори ред, за нула време прибра чантите в багажника, а мен настани на служебното място великодушно.

— Добро утро на избраните от съдбата пътуващи по най-хубавия маршрут на света с най-красивата стюардеса

– заяви по микрофона той и аз онемях. – На вашите услуги извиканият по спешност редник Димитров.

Тембър, дълбок като кладенец, топло прегърна пространството и го зави с кадифе. Джоко Росич, Леонард Коен и Бари Уайт си бяха дали среща в гърлото на непознатия. Усетих трепване чак до корена на Душата си и се загледах към хълмовете навън. Ароматът на Южен вятър седна до мен без покана и се вгледа в Душата ми.

Лошият късмет подтичваше до автобуса и сякаш искаше да го спре на стоп, но много скоро му стана ясно, че с този шофьор няма никакъв шанс. Машината плуваше по асфалта леко и гладко, а скоро се оказахме на ретро-концерт с удивителни анонси, които усмихнаха мен и киселите пътници.

— За всеки, имал щастие да обича или все още чакащ да срещне избраната – „Влюбена жена“ и Барбара Стрейзънд. Можете да танцувате мислено или да се наслаждавате на прекрасните пейзажи навън, понеже сте в автобуса на топло.

Изслушахме родни и световни хитове, осведомихме се за пътната обстановка и интересни забележителности, покрай които минавахме.

Денят развиваше своите шалове от мъгли, слънцето надничаше весело между сърдитите облаци, а Душата ми бавно отваряше светли очи. Може би лошият късмет щеше да се изпари заедно с отиващата си сивота на деня и засилващия се аромат на слънце и юг.

Приближавахме Благоевград и чичакът съобщи:

— Имам няколко изненади за вас. Всички до една – приятни.

Направи пауза и продължи:

— Понеже това е моят любим автобус и пътувам по най-удивителния маршрут, малко съм се увлякъл.

Още глътка пауза.

— Пристигнахме с двамайсет минути по-рано. Тръгваме след половин час.

Недоволството се изсипа от всички страни върху водача на превозното средство.

— Времето е прекрасно, поръчал съм го специално за вас – осведоми пътниците той и отвори вратата.

Хората помърмориха, но слязоха и се запътиха към близките кафенета. Нямах настроение за разходка, нито бях гладна или жадна. Седнах на пейката пред буса. Възрастен мъж, странно облечен, и явно „не сам“ вървеше напред-назад, търсейки храна и пари от хората, които се отдръпваха гнусливо от него.

— Как сте, декан Петров?

Не можех да сбъркам тембъра. Чичакът от автобуса подаваше кафе и баничка на „оръфания“ мъж. Явно често се виждаха, защото просякът се усмихна и промърмори нещо като „Още жив, Диоген търси хора“. После се отдалечи на няколко крачки, а шофьорът седна до мен.

— Този човек беше декан на престижен университет. Уволниха го по партийна линия преди години. Целия си живот е дал за науката. Не го преживя. Мозъкът му не издържа.

Погледнах просяка внимателно. Хранеше се изискано, сякаш бе на гала вечеря.

— Откъде знаете всичко това? – учудено го погледнах.

Чичакът нямаше повече от петдесет години, а очите му с цвят на гора хвърляха светкавици.

— Работехме заедно.

Говорихме за живота, за силата в нас, за шанса, за достойнството и съдбата. Южният вятър гонеше мъглата и слънцето се протягаше в хамака на белите облаци мързеливо. Не виждах своя лош късмет наоколо. Може би щях да се справя.

Потеглихме отново на път.

Настроението се повишаваше постепенно и вече не мислех за случката от престоя. През Кресненското дефиле минахме като на ски слалом и аз очаровано гледах как големите силни ръце на водача плъзват автобуса послушно и леко по завоите.

— Извинявай – обърна се шофьорът към мен. – В жълтата чанта има бутилка узо и мънички чашки. Нали си ми стюардеса?

Докато наливах по глътка питие на всеки, зеленоокият мъж пусна гръцки хитове с бузуки и преди Петрич вече приличахме на голямо семейство, тръгнало на екскурзия с най-веселия екскурзовод на света.

От сивото утро, недоволните пътници и моето кисело настроение не бе останало и следа. Южният вятър танцуваше вдъхновено в душите ни и те се усмихваха светло.

На Кулата слязоха последните няколко души. Останах последна, за да благодаря на шофьора за най-прекрасното пътуване, което бях имала някога.

— Какъв беше поводът за почерпката – попитах весело, обръщайки се след последното стъпало. – Да нямате рожден ден?

— Колегата, който трябваше да пътува по линията, почина снощи. Днес щеше да навърши петдесет. Дано успее да се върна за погребението. – глухо обясни той и затвори вратата.

ЧЕЛОВЕЦИ БОЖИИ

Очаквах екскурзията отдавна. Събирах парите в плик с прозорче, от онези, в които пускат сметки за парното, и всеки месец пресмятах със свито сърце още колко трябва да спестя, за да замина за Хърватия. Бях слушала много за красотата на градовете и природата ѝ. Бях гледала филми за Загреб и Дубровник. „Мечтите се постигат, ако силно го искаш“. Повтарях си го и подминавах витрините, на които красива рокля или хубави сандали ме молеха да ги осиновя.

През юни парите вече бяха достатъчни. Усмивях се по-топло от лятното слънчице навън и с разтуптяно сърце се обадих в туристическата агенция.

Приготвих багажа старателно, опитвайки се да предвидя какво може да ми потрябва в неочаквани кризисни ситуации. Слагих и изваждах неща от сака, подреждах и намествах. Най-последно щях да докосна магическата красота на място, което познавах само от интернет, книгите и разказите на мои познати.

Вечерта преди тръгване въобще не спях. Въртях се като калайджия в леглото и си мислех колко незабравимо ще бъде пътуването и какви спомени ще добавя в албума на сърцето.

Сутринта проверих още веднъж документите, парите и пълна с надежди за хубави мигове, бодро потеглих към автогарата.

По време на екскурзии хората бързо се сближават. Изпадат в неочаквани откровения, споделят радости, болки, проблеми в службата и семейството. Жената на седалката до мен се оказа лекарка в престижна болница, пътуваща със своя син и съпруг. Понеже искали места един до друг, аз се оказах до прозореца в тяхната редичка.

Искрено се зарадвах. Лекар в автобуса, при това от престижна болница! Ако не дай боже нещо се случеше, имаше кой да помогне веднага. В компанията на лъчезар-

ната пухкава сладкодумка слушах с внимание разказите ѝ за различни интересни случаи. Симпатична сладурана – както и да я погледнеш. Тя беше много мила и с другите пътуващи – любезно им обясняваше къде се намира нейният кабинет, как ще им обърне специално внимание и ще направи всичко по силите си да им помогне, често повтаряйки:

— Нали всички сме чловеци божии, трябва да си помагаме.

Усмивах се и благодарях на Бог за щастието да имам такава спътничка. Струваше ми се, че освен добър специалист, тя е и прекрасен човек.

Аз съм селско момиче, никога нито съм го крила, нито съм се срамувала от това. Винаги съм се гордяла с моите корени и с онова, на което са ме учили моите баби. Едно от нещата, които от дете правя винаги, щом тръгне автобусът, с който пътувам, е едно особено прекръстване, което завършва с ръка на сърцето, после с докосване на устните и челото. Баба винаги казваше: „Така Господ, Света Богородица и всички ангели ще пазят пътя ни.“ Забелязах, че лекарката се подсмивва иронично, когато автобусът потегля след почивка, а аз се прекръствах и молах за закрила всички добри сили.

— Да не си от някоя секта – ме попита внезапно тя. – Прекалено често се кръстиш.

Обясних ѝ за какво става въпрос, на което жената отговори смръщено: „Аха“.

Не обърнах внимание и продължих да гледам завладящата красота на местата, покрай които минавахме. Хърватия наистина е изключителна – с уникална природа, работливи и мили хора, с красиви старинни забележителности и топло слънчево морско крайбрежие, наситено с аромата на Южен вятър.

Бяхме в градчето Трогир, наричано още Малката Венеция. Разглеждахме местната катедрала, площада, крепостта, местата, където бяха снимани части от филма „Игра на тронове“, бутиците с красиви рокли и обувки от Италия, магазините с типични за страната продукти с лавандула.

Търсех лавандулов мед за баща ми с надеждата, че този природен еликсир ще подобри имунната му система и упорито проверявах магазинче след магазинче. В едно от тях се засякохме с лекарката. След няколко разменени изречения, в които ѝ обясних какво търся и защо, тя се обърна към продавачката и попита на лош английски:

— А лавандуловият мед лавандулов ли е?

Жената я погледна първо изненадано, после реши, че не е разбрала въпроса. Накрая лицето ѝ се зачерви и ядосано отговори, че този магазин е от майката на майката на майка ѝ и че такава обида досега не е получавала. Допълни, че в нейния магазин всичко е само първокачествено, защото работи с натурални продукти и завърши с това, че не знае откъде идва госпожата, но в нейния магазин, щом на етикета пише, че е лавандулов мед, не е акациев.

— Какво се прави на обидена? – възмутено изкоментира на излизане лекарката с мъжа си. – Не стига, че си пълни гушата от туристи като нас, ами и се цупи.

Когато затвориха вратата, помолих жената зад щанда да ми опакова бурканче мед.

— Вие няма ли да ме попитате дали лавандуловият мед е лавандулов? – попита ме все още ядосана продавачката, която видя, че говорех с лекарката.

— Не, госпожо, – отговорих засрамена, пожелах ѝ хубав ден и излязох.

Прибрахме се късно вечерта към България. Горещината прегръщаше автобуса и колоните от автомобили, бързащи да се приберат. На две от почивките засякохме турски коли, които се връщаха по родните места.

В тоалетните беше препълнено, опашката изнервяше всички. Малко момиченце, което не можеше повече да чака, се разплака и му отстъпих реда си. Можех да издържа до следващото спиране на сръбската граница.

— Не трябваше да правиш това – поучи ме лекарката. – Първо мисли за себе си, после за чуждите деца.

— На нали всички сме човеци божии и трябва да си помагаме? – не се стърпях, на което тя се усмихна снизходително.

На сръбската граница чакахме повече от час. Засякохме същата група турски коли, които блокираха всички ленти. Хората бяха уморени и изнервени.

Стигнахме до отсечката между двете граници и заседнахме. Часовете минаваха, а автобусната колона не помръдваше. Екскурзоводът ни посъветва да се разтъпчем около буса, без да се отдалечаваме. Ако тръгне колоната, да се качим веднага. Минаваше 22 часа и ми се искаше само да легна и да заспя. Припомнях си хубавите моменти от изминалите дни и си мислех, че наистина ще останат слънчеви светулки в паметта ми от тях.

Излязох пред автобуса. Срещу мен се оказа кола със семейство – бащата на волана, около петдесетгодишен, голяма дъщеря до него, отзад майка и баба. Направи ми впечатление, че човекът бе много блед и бяха отворили всички прозорци.

Тъкмо тръгвах към тоалетната, когато писъците на момичето от колата ме накараха да се обърна.

— Помощ! Баща ми! Помощ! – пищеше отчаяно то на турски и английски.

Група момчета, скандинавци, ако съдя по цвета на косите, очите и езика, на който говореха, тръгнаха към тоалетната, се върнаха, наплискаха мъжа с вода, извадиха го от колата, полагайки го да легне на асфалта. Един от тях хукна към българската граница, второ момче – към сръбската, а аз – към автобуса.

— Бързо – задъхана извиках на лекарката – човек умира! Елате веднага!

— Първо, не ми давай заповеди – с леден тон се обърна към мен тя. – Второ – не понасям турци. Трето – не помагам безплатно. Четвърто – на почивка съм, да се оправят.

Сърцето ми замръзна. Слушах и не можех да повярвам.

— Но вие сте лекар! – не се предавах. – Нали всички сме чловеци божии?

— Я стига глупости! – сопна ми се ядосано тя. – Не ме занимавай повече!

Изтичах обратно към човека на асфалта. Как съжалявах, че моят татко не бе тук! Той беше истински лекар, би помогнал веднага. Стиснах ръце и направих единствено то, което можех в момента – започнах да се моля на глас линейката да дойде бързо и бащата да оживее. Изведнъж дочух до себе си друг шепот – една полякиня бе стиснала ръце също и се молеше за спасението на този непознат човек. Срещу мен, на колене се молеше и една туркиня.

След десет минути дойде линейка откъм Сърбия. Дъщерята на пострадалия, плачеше така, че сълзите на много от нас напиреха. Стана ясно, че никой от жените не шофира. Едно от скандинавските момчета седна на волана, а останалите три се качиха в своята кола, завиха и застанаха зад турската – ясно бе, че ще придружат семейството до болницата. Полицейският патрул също тръгна зад тях. Лекарите качиха мъжа в линейката и потеглиха.

Изсвирването на нашия автобус ме накара да се върна към мястото, откъдето бях дошла. Разменихме погледи с полякинята и туркинята. Хората се разотиваха по колиите си и всеки в Душата си пожелаваше дано в болницата спасят пострадалия човек.

Качвайки се в буса, демонстративно взех нещата си и седнах най-отзад. Не усещах вече аромата на Южния вятър. В Душата ми беше мрачно и зимно. Докато приближавахме София, мислех за всичко, което се случи и бях абсолютно сигурна, че никога няма да забравя нито тази екскурзия и човеците божи, с които ме срещна Съдбата, нито урока, който за пореден път животът ми даде.

ОТЛИЧЕН

Ходатайстваха ми за уроци на дете в седми клас. Трябвало му отличен на изпитите. Проблемът бил, че момчето нямало интерес нито към българския, нито към математиката.

Въздъгнах уморено. Тази лекция в наръчника за китайско мъчение на бедни учители я бях слушала толкова пъти, че се бях зарекла повече да не вземам такива ученици.

Хубаво решение, което бе пропуснало мъничък факт – парите бяха нужни на семейството ми, в което имахме болен. Казах си, че е за последно. И приех.

Пътят към дома на детето минаваше покрай мъничка църква, заобиколена с цъфнали храсти и пейки. Поседях там, молейки се и този път да намеря път към ученика, за да извърша чудото, което очакват от мен. Усещах аромата на Южния вятър в Душата си и вярвах, че има надежда.

Отвори ми момче с дързък поглед. Първи урок. В стаята бях с два папагала, хамстер, канарче, морско свинче и рибки. Докато се опитвах да диагностицирам знанията или по-скоро липсата на такива, пердето се размърда и игуана застана срещу мен, гледайки ме изпитателно. Преглътнах, но продължих. Никога не съм имала ускорен пулс, но когато пердето отново се раздвижи, сърцето ми биеше в стените на вените като чук.

— Костенурката Лени – усмихна се иронично детето, разбрало страха ми.

Животното проучи обувките ми, после се настани върху лявата и така остана половин час. Над главата ми в дървени клетки нещо шумолеше, но не исках да мисля дори какво имаше там. Папагалът от едната клетка, (*всъщност папагалка*) участваше толкова „активно“ в учебния процес, че на моменти не чувах дори своите мисли. Детето бе далечно, апатично и само когато се обръщаше към Кери (*папагалката*), в погледа му светваше онова

пламъче, което ми беше нужно, за да постигна отлични резултати.

— Хайде да се договорим – предложих аз – по пет минути три пъти в урока ще спираме и ти ще ми разкажеш за Кери, но през другото време ще работим.

— И без писане на преразкази – постави своето условие момчето.

Съгласих се – вече имах стратегия – да преразказваме устно, а аз щях да избирам текстове с герои животни.

Листата на дърветата отлетяха, а аз се борех упорито да постигна желания резултат. Измислях упражнения по граматика с папагали и костенурки, намирах подходящи текстове, дори написах няколко кратки разказа с образователна цел, за да илюстрирам различни типове преразказ. Битката беше трудна, а резултатите – далеч от отлични. Кери крещеше по време на уроците ядосано, че момчето не се занимава с нея, и то лесно губеше концентрация. Но все още усещах южния аромат в Душата си и не губех надежда.

Един ден моят ученик отвори вратата, а бузата му беше в рани, ръката – одрана като след бой.

— Уча Кери да дава целувка – обясни детето, преди да попитам каквото и да е.

С влизането ми папагалката започна недоволно да крещи. Този път се обърнах към нея успокоително, както бях чувала, че прави момчето. Тя недоволно „помърмори“ неразбираемо и замълча. По средата на урока хвърли ядка, с която точно уцели ръката ми, разбрала, че аз съм причина нейният приятел да е зает. Направихме почивка, в която двамата с малчугана разговаряхме с пернатата красавица. Така спокойно можахме да продължим докрай. А аз не пропуснах да направим упражнения по граматика устно.

Постепенно крясъците на Кери преминаха в неразбираемо детско бърборене, което звучеше ту галено, ту сърдито. В почивката по средата на занятиято детето започна да я слага на ръката си – цялата одрана от ноктите на неговата любимка – и така доучвахме. В петминутките разбрах, че всеки ден по няколко часа глезаната слуша

музика, четат ѝ приказки, говорят ѝ нежно, галят я като малко дете. Значи момчето имаше характер.

След Коледа всички животни в „домашния зоопарк“ вече бяха мои приятели. Разговарях с Кери, носех ѝ ядки, които тя с удоволствие хапваше. Уроците вървяха без прекъсвания, а птицата послушно кротуваше, докато преподавах сложната материя.

Денят събра студа една сутрин в дълбока торба и храстите пред църквичката облякоха зелените си рокли на цветя. Кери бърбеше неразбираемо, но с интонация на проговарящо дете. Бе спокойна и ученето стана гладко. У мен се зароди надежда, че може би ще успеем и да стигнем до отлични резултати. Ароматът на Южния вятър в Душата ми се усили и аз започнах все по-често да се усмихвам.

Постиженията на момчето с Кери бележеха шеметни висоти. Тя поклащаше три пъти глава за поздрав. Криеше срамежливо глава под крилце, когато ѝ правех комплименти, раните по ръката и бузата на момчето изчезнаха и то работеше по-концентрирано.

Последен урок. Преговаряхме изученото. В края се сбогувах с Кери, която стоеше на ръката на момчето. Изпитах тъга – щяха да ми липсват. Всеки път се учудвах колко много постигаше детето в обучението на любимката си. Знаех, че зад това стоят часове труд и всеотдайност.

— Имам изненада за вас – каза усмихнато моят ученик на сбогуване. – Кери, дай целувка – подкани момчето красивата птица, която грациозно премина от неговата ръка до моята и докосна нежно с клюн бузата ми.

— Това не е всичко – прошепна загадъчно момчето, докато отваряше вратата, за да ме изпрати.

Погалих пъстрата птица и я чух да произнася глезено „Чао!“. Очите на детето светеха гордо. Не се съдържах и го прегърнах.

Вървях към дома. Южният вятър танцуваше с лъчите на залезващото слънце. Нямахме никакво значение каква оценка щеше да има това момче на изпита по български език. То вече бе получило съвсем заслужено своя отличен.

ОМИР

Седях на плажа и гледах перестите облаци, грациозно плуващи по небето. Тишината лежеше върху палмовите листа и размахваше ветрило от слънчевата топлина. Ухаеше на море, спряло време и детски смехове. Искях да се разтопя между вълните и завинаги да остана там, в аромата на Южния вятър и лятото.

Гласът на продавача ме извади от блаженството на тишината и недоволно се обърнах да видя кой разкъсва ленивото спокойствие на плажа. Оказа се мъж, около 40-годишен, с типично гръцки профил, черна къдрава коса, левантийски нос и присмехулна усмивка. Нито слаб, нито пълен, добре сложен, личеше, че работи здраво.

Какво викаше така отчетливо, дори драматично, кръстосвайки пясъка от единия край на бреговата ивица до другия? Напрегнах се да хвана смисъла на думите му – курсът по гръцки явно не бе отишъл напразно. „Пресни понички за децата, сладки и солени! За децата, майките и бащите! Пресни понички за всички!“

Учителската деформация взе връх в мен, защото започнах да анализирам онова, което току-що чух. Имаше нещо нетипично в начина, по който говореше. Зачаках с нетърпение отново да изслушам цялата тирада на връщане и с изненада открих, че наистина говорят на човека преди малко бе различен от този на останалите продавачи през деня, предлагачи чанти, бижута, рокли, шапки или сладкиши.

Дикцията му бе перфектна, сякаш е актьор или начален учител. Изговаряше целите думи, слагайки логическо ударение всеки път на различна фраза от произнесеното. При всяко минаване бе различна емоцията, с която насищаше повтарящите се изрази.

Изминаха няколко дни. Не спирах с изумление да установявам колко различно можеха да звучат изреченията за пресните понички. Понякога мъжът ги казваше ядосано,

гневно, сякаш рецитираше древногръцка трагедия и тези думи летяха като хвърлени камъни. Може би затова го нарекох Омир – гласът му напомняше монолога на Хектор, който някога бях слушала като дете. Друг път звучеше философски примирено или отегчено, но никога щастливо. Имаше случаи, когато явно улавях иронията, с която „рецитираше“ фразите, или тъгата и умората, с която ги изпълваше в края на деня. Любопитството така ме бе обсебило, че последния ден преди заминаването обратно към дома реших да го заговоря с риск да си имам неприятности.

Повиках го да си купя поничка и докато той внимателно я завиваше в салфетка с щампирани маслини, междудругото вметнах част от своите наблюдения.

— Боже господи! – засмя се мъжът искрено. – Мислех, че никой не обръща внимание на моята словесна акробатика. – Вие да не сте колежка?

Омир се оказа учител, играещ в любителска театрална трупа, представяща древногръцки трагедии. И понеже моят гръцки не бе на необходимото за дълги разговори ниво, уговорихме се да довършим нашия диалог на английски и чаша узо след края на работния му ден.

Мъжът бе точен като английски часовник и за разлика от шумното му провикване на плажа сега говореше тихо, подбирайки внимателно думите. Обсъждахме тяхната и нашата образователна система, проблемите, учебниците, учебниците и още куп неща от живота.

Около 21 часа той възпитано се извини, че трябва да тръгва. Явно съм го погледнала иронично, защото първо зае театрална поза, а после стана сериозен.

— Вечер работя в една таверна – обясни намръщено, после добави тихо. – Имам майка и болна сестра, за които се грижа като единствен мъж у дома. Нося ви малък подарък, да ме запомните с хубаво и пак да се върнете тук.

Пакетчето бе красиво опаковано и нямах търпение да го отворя, макар вътрешно да бях сигурна, че е традиционен сувенир и това ме подразни. Не бързах да го разпечатам, за да не разваля красивата сладост на вечерта.

Сутринта любопитството ми надделя. Бях приятно учудена да установя, че колегата ми подаряваше дискове с откъси от „Илиада“ на Омир в свое изпълнение, пхнати между листата на англоезично издание „Старогръцка поезия“.

Автобусът запали двигателя. Внезапно и за мен самата заявих, че съм забравила нещо. Под укорителните погледи на всички хукнах към плажа, намиращ се на една минута от хотела. Претърсих с поглед пъстрата огърлица от хора и сякаш по поръчка чух гласа на „Омир“. Звучеше гневно, рязко, но в момента, в който ме видя, тембърът му се промени. Думите зазвучаха весело, закачливо, топло, просветвайки като песъчинки на слънцето. Сляха се с аромата на Южния вятър и Душата ми полетя.

Мъжът ми махна с ръка и се усмихна, а после продължи по плажа. Думите му отново полетяха като падащи каменни късове.

Седнах задъхана в автобуса и отворих напосоки стиховете, подарени от колегата. Попаднах на стих от Солон:

*Старей аз –
и не преставам
да се уча.*

Белите облаци танцуваха по лазурното небе, а аз за пореден път разбирах, че всяка среща в живота ни е урок, който ни дарява песъчинка мъдрост и глътка жива вода. Ако съберем достатъчно от тях, винаги ще имаме със себе си река и бряг.

СОКРАТ

Разказът е награден в Националния литературен конкурс „Дивото“ – 2015 г.

Зеленото око на планината ме гледаше иронично. Тишината проникваше в дробовете ми като опасен дим. Бягството изглеждаше успешно. Ала само на пръв поглед. Спомените и усещането за срутване на всички лавини в Душата ми носеха аромата на разруха, отчаяние и гняв. Към себе си – неудачника, малодушника, в който ме бе превърнала една жена.

Зеленото око на планината пърхаше с мигли от бели перести облаци, а аз стоях като един от пъновете наоколо. И на тях, и на мен бяха отрязали Душата и сега трябваше да се справим с което бе останало. От дънерите можеше след дъжда и слънцето другата пролет да поникне филиз, но в Душата ми едва ли щеше да се роди отново любов, усмивка, надежда.

Седнах на най-близкия пън. Срещу мен тъгуваше дебел дънер, подпрял чело на голям мъхнат камък. Мислех да извадя нещо за хапване, преди да продължа към хижата. Сякаш с кожата си усетих шумолене, толкова леко, като че духовете на моето минало пристъпваха към гърба ми, за да забият острите си ками до дръжката. Зеленото око на планината бе затворено, облаците стискаха побелели мигли. Мечка? Опитах се да не мърдам и да чакам, а ми се искаше да тичам презглава, да крещя и да хвърлям камъни. Мигове, по-дълги от най-дългия тунел в света. Тишина, увиснала между клоните и шум по тревите като отровна змия между къдриците на спяща истина.

Затворих очи. Тръгнах сутринта към планинската хижа с уговорката да работя при хижаря, за да избягам от себе си и да скъсам връзките си с онзи свят, в който грозотата и предателството бяха изгорили всички мостове към слънцето.

Кюлчета оловна тишина капеше между слънчевите лъчи, шумът беше някъде до крака ми. Само една дума се въртеше в ума ми – „глупак“. Истинската планина не е научнопопулярен филм по телевизията.

Още няколко минути. Движение към камъка. Отворих с ужас очи – „гръцка“ костенурка бавно, с усилие се катереше по полегналия на едно рамо камък. Потта се стичаше по челото ми и дори краят на заплетената ми дълга коса беше мокър. Искаше ми се да се смея, да викам, да си ударя няколко шамара, но вместо това мълчах и съзерцавах внимателно усилията на Сократ (Бог знае защо тогава го нарекох така, дори нямах идея момче или момиче е животното), който бе решил да стигне до плоското място на каменната „чиния“. Потърсих с очи какво го привлича там – бе китка ароматни ягоди, скрити между дънера на дървото и камъка. Съжалявах, че нямам камера да го снимам. Бавно, упорито, Сократ достигна целта си, отхапа част от вкусния плод и спря. Повдигна глава и ме погледна. Какво ми казваше този спокоен взор, опрян право в Душата ми? Същото, което ми повтаряше и зеленото око на планината: „Истинските мъже не бягат – те продължават напред, лекувайки любовните рани с нови.“ Не бе лесно, но нима беше леко на този горски пътешественик да стигне до вкусните ягоди? Той можеше да се задоволи с нещо друго, лесно достъпно и питателно, но се катереше по камъните, изминаваше дългия път между тръните, защото искаше точно това. А аз какво исках?

Гледах костенуркото и се връщах назад към предишните месеци. Болката ме удари право в гордостта.

Станях и поех към хижата наблизко. Сократ ме изпрати с поглед, пълен с насмешка.

На другия ден станях рано и започнах да работя каквото ми нареди бай Иван. След няколко часа мускулите ми пареха, а уж се имах за „мъжкар“.

— Почини си малко, разходи се – смили се над мен балканджията.

И аз се отправих отново към онова място, където вчера бях оставил Сократ. Зеленото око на планината

сега беше пълно със светлина. Седнах пак на дънера и зачаках. Скоро усетих познато шумолене. Обзе ме радост и ми се стори, че и животното се зарадва на моето присъствие. Погледна ме спокойно и се отправи към ягодите, а аз започнах да му разказвам как стигнах дотук – говорех бързо, сякаш се страхувах да не избяга, думите се препъваха в болката ми, с всяка изречена истина ми олекваше и слънцето все по-светло се промъкваше между клоните на мисълта ми. Щом Сократ всеки ден успяваше да се справи, трябваше да успея и аз.

Погледнах часовника си – минаваше час, откакто разговарях с горския мъдрец. Време бе да се връщам. Усетих аромата на Южния вятър в Душата си, който се разля в нея и я пречисти, давайки ѝ от своята сила.

Дните минаваха, разговорите ми със Сократ продължаваха спокойно и лично. С него споделях всичко, което измъчваше Душата ми. Костенуркото ме слушаше, похапвайки ягоди, понякога ме поглеждаше намръщено или питащо и разбирах, че съм минал границата. Тръгвах си спокоен, имаше ягоди поне за още няколко дни.

Сега ми се струваха смешни напъните на майка ми да ми осигури скъпо платен психолог или на баща ми да ме изпрати при роднини в чужбина. Работата в хижата, разговорите със Сократ и бай Иван правеха мускулите и мислите ми твърди като стомана.

Групата богаташи се исипа внезапно в събота преди обяд. Това не бяха хора, дошли да се къпят в зеленото око на планината, нито същества, които виждаха красивите мигли от облаци на утрото. Те бяха точно копие на онази красавица, която искаше всичко, сега и веднага, а после захвърляше омръзналата прищявка, без значение дали е човешко сърце или златна гривна.

Още след поздравата най-възрастният викна настрани Бай Иван и започна да му говори поверително. Останалите седнаха на масата, извадиха питиета и мезета, очаквайки хижарят да ги забавлява като циркова маймуна срещу няколко банкноти.

Стиснах юмруци и се приготвих да тръгнам както обикновено за среща със Сократ. Потърсих бай Иван да се обадя, но беше изчезнал някъде. Появи се след малко с торба в ръката. Кимнах му и забързах към специалното ми място за размисъл.

Седнах задъхан на камъка. Сократ го нямаше. Огледах се. Нямаше я и китката узрели ягоди между мъхнатия камък и дънера. Мисълта срязва сърцето ми на кръст. Някой бе прибрал горския мъдрец заедно с ягодите. Тръгнах в няколко посоки, надявах се да настигна този, който го беше взел – никаква следа.

След два часа се върнах бесен в хижата. Богаташите бяха порядъчно пийнали, а шофьорът им седеше с бай Иван. Хапваха печена на жар питка с домашно сирене и мъжът изпадна във внезапно откровение.

— Сетили се да обикалят планините за костенурки. Всичките им пари не могат да излекуват гадостите, които са правили цял живот. И двамата умират – с поглед посочи мъж и жена от компанията. Пият кръвта на нещастните животни и се надяват да продължат да мърсуват още дълго на тая земя.

Човекът остави залька си и плю презрително. Не усетих как за минута се намерих в бараката с инструментите. Торбата, която донесе бай Иван, лежеше вързана до вратата. От нея се носеше едва доловим аромат на ягоди. Сократ!

Грабнах го, минах през задната стълба, хванах раницата и по най-близката пътека поех надолу към селото. Нямаше да им дам горския мъдрец. Знаех, че няма да оцелее в малкия ми апартамент. Не знаех какво щях да направя, но бях уверен повече от когато и да било, че щях да направя каквото е нужно, за да го спася, както той спаси мен.

Докато седях пред селската кръчма и размишлявах как да постъпя, мина колата на богаташите. Шофьорът ми свирна, махвайки с ръка.

Зеленото око на планината се усмихваше, а слънцето къпеше Душата ми. Сократ похапваше ягодка срещу мен и ме гледаше топло. Не всичко беше изгубено. Все още – не.

КАПИТАНЪТ

Брегът затвори очи, уморен от лятното слънце. Очакваше прохладната ласка на вечерта, когато небето щеше да се превърне в безкраен дансинг. Отново звездите и облаците щяха да танцуват, опиянени от цигулката на вечерния бриз.

Сякаш слят с него, до скалата стоеше изправен мъж. Гледаше жадно към хоризонта, ноздрите му потрепваха, а очите поглъщаха алчно морската разпенена дантела. Южният вятър стоеше смълчан крачка встрани и ароматът му го докосваше нежно.

Човекът очакваше с нетърпение прегръдката на вечерта. Всеки ден, от много години насам. Днес лицето му беше бледо. Сърцето му биеше с неизменните 63 удара в минута и само потрепването на ноздрите издаваха гнева и вълнението, които се опитваше да скрие.

Беше хлапе и като всички момчета на неговата възраст в малкото морско градче мечтаеше да стане капитан на кораб, да пътува в далечни земи и да посреща рисковете на плаването с усмивка. Всеки следобед стоеше на брега, нетърпелив да види за пореден път запалването на фара и корабите, които се прибират в пристанището на каменния кей. Душата му поглъщаше морската магия и летеше като птица до хоризонта и обратно.

Любимата му игра беше, естествено, на капитани. Неизменно побеждаваше неговият екипаж, независимо дали водеха битки с пирати или завладяваха чужди земи.

Хоризонтът целуваше детската Душа при всяка победа и момчето можеше да го погали с ръка като гръб на полегнал тигър. Беше смело момче и вярваше, че брегът и хоризонтът в Душата му винаги ще са част от нея.

Ударът дойде неочаквано. Толкова силен, че брегът за миг изчезна под краката му и Душата му се пръсна като стъклена ваза на милиони парченца, които не знаеше дали ще успее да събере отново.

— Комисията заключи, че имате частичен скрит далтонизъм и не можете да бъдете приет във Военно-морското висше училище.

Хоризонтът се разпадна на молекули и атоми. Въздухът излизаше накъсан през треперещите му ноздри. Как щеше да живее без мечтата си? Как можеха брегът и хоризонтът отново да сътворят разрушения свят, а птицата на Душата му да възкръсне пак за полет?

Месец стоя заключен в своята стая, отказвайки да види когото и да е. Майка му и баща му се чудеха какво да направят, но един ден той сам излезе оттам брадясал, гордо изправен и спокоен като скалите на брега и хоризонта, полегнал върху морската равнина.

— Ще ремонтирам старата лодка на дядо и ще стана рибар – заяви уверено и категорично на своите родители.

Те кимнаха, онемели от щастие, че синът им е отново цял.

Рибарите първо го приеха с резерви, после свикнаха с неговите странности, както и той с техните. Оказа се мъжко момче, само дето като дойдеше лятото, полудяваше.

Пускаше си „капитанска“ брадичка“ и вечер „забърсваше“ рускини, полякини и чехкини с измислени разкази за пътешествия и приключения по море с кораби, на които никога не беше се качвал.

Четеше много, знаеше подробности до най-малки детайли за всички известни пристанища по света и само онзи, който го познаваше лично, можеше да го разкрие. Ала никой от рибарите, с които работеше, не го предаде през годините. Усмиваха се, виждайки го с поредната „омагьосана“ туристка и му отдаваха чест, наричайки го „капитане“.

Така прякорът залепна като втора кожа към младия мъж. Илюзията му помагаше да запази жива мечтата. Брегът и хоризонтът оставаха живи и светът му отново бе цял въпреки белезите от миналото.

Вечер се прибираше с невиждащ поглед. Майка му слагаше вечерята пред него мълчаливо. Знаеше, че синът ѝ пак е „пътувал“, гледайки фара, хоризонта и премиनावашите кораби. Тя усещаше мъката му и благодареше

на Бог, че синът ѝ въпреки всичко остана с цяла Душа. Прегръщаше го през раменете, а той целуваше ръката ѝ, осъзнавайки, че има най-прекрасната майка на света.

Годините минаваха и изглеждаше, че всичко тече гладко в живота на „капитана“. До деня, в който погребаваша един от рибарите.

По стара традиция се събраха в дома на починалия и пиха за мир на Душата му. Колко изпиха, той не помнеше, все още бе здрав като камък въпреки среброто в косите си. Слушаше плача на жената на мъртвия и внезапно усети горчилка като морска буря, която за миг погълна Душата му, заедно с брега и хоризонта. Погледът му потъмня. В малкото градче той така и не се ожени, страхувайки се да не наследят децата му неговия „дефект“.

— „Капитане“ – обърна се към него бащата на мъртвия. – Голям грях имам към тебе. Бог ме наказва, взе ми сина, че не ти казах истината преди години, затова ще ти поискам прошка сега.

Пияният мъж прегърна „капитана“, изпи на екс поредната чаша с мастика и гледайки го в очите, изстреля думите като куршуми.

— Нямах никакъв дефект в очите и не страдаш от онзи вид скрит далтонизъм, дето ти го „лепнаха“ във Военното училище.

— Как така? – едва успя да отлепи думите от езика си „капитанът“.

— Ей така! – продължи пиянското си откровение бащата на мъртвия. – Партийният секретар написа донос срещу баща ти, че е неблагонадежден и лично го занесе на шефа на милицията. Затова не те приеха в Морското.

Земята се залюля под краката му, сякаш имаше морско вълнение. Въздухът не му стигаше, а юмруците му, все още „железни“, се свиваха и разпускаха.

— Защо? – в недоумение попита той, а гласът му скърцаше, сякаш гърлото внезапно се бе напълнило с пясък.

— Защото някога той поискал майка ти за жена, а тя избрала баща ти – прегърна го още по-силно пияният. – От ревност. От мъка. И нея цял живот да я боли.

„Капитанът“ стана и излезе от къщата, без да каже дума. Прибра се у дома, прегърна майка си мълчаливо. Партийният секретар беше още жив. Живееше в съседната къща до тяхната. Взе ножа, с който чистеше риба, прокара пръст по кожата на ръката си и прескочи оградата.

Извадиха тялото на „капитана“ от морето след няколко дни. Приятелите му донесоха отнякъде истинска капитанска униформа и го погребяха с нея на хълма, на най-високата част на гробището.

— Така ще вижда фара и хоризонта винаги, когато поиска да отплава или да се върне – поясни един от рибарите на присъстващите.

Душата на „капитана“ се усмихна, освободена от болката, лъжата и предателството. Брегът и хоризонтът отново бяха негови – имаше морски пристан и небе за полет. Както и цялото време на света, за да бъде част от тях и аромата на Южния вятър.

ПРИЯТЕЛИ

Морето разплиташе своята дантела сред вълните, а момиченцето стоеше на брега и намяташе мечтите си с нея. Слънцето танцуваше вдъхновено между облаците и топлия пясък, а Душата на детето прегръщаше аромата му и разперваше ръце, сякаш бе една от чайките, накацали по скалите.

— Мариела, – извика майка ѝ гневно, а после се обърна към бащата. – Виж дъщеря си! Зяпа като малоумна птиците и им подражава. Трябва да я водим на психолог.

Мъж с бирено коремче отлепи очи от вестника, погледна жена си, а после детето, което с разперени като криле ръце идваше към тях усмихнато.

— Щом трябва – премери думите си той и пак заби поглед в четивото.

Не му се спореше. „Децата са странни, а жените – ужасни,“ мислеше бизнесменът. Единствено добре му бе в компанията, с която всеки петък играеше карти.

Момиченцето протегна ръце да го прегърне, но той я отстрани. От „глезотии“ му бе писнало.

Детето седеше между майката, забила нос в телефона си, и бащата, закопчал очи във вестника. То гледаше в небето над морето как дантелите от вълни се увиват около лъчите слънце и се разстилат по небето. „Колко сте красиви!“, възкликна то. „Ти си по-красива“, внезапно ѝ отговори морето и ѝ се усмихна ласкаво. Детето притихна смаяно. Леко на пръсти се отправи по пясъка към брега, поглъщайки цялата слънчева магия с очи и отворена като цвете Душа.

Родителите бяха безкрайно доволни, че детето им е тихо, не говори, не тича, не разперва ръце, а стои на брега и плете дантели с морето, за да украси буйните коси на вълните.

Една девойка седеше на пясъка и устните ѝ мърдаха, сякаш говореше с тишината наум. Летеше над водата, галеше се в нейната кожа и се чувстваше като птица и риба едновременно. Бе изящна и красива, но очите ѝ не виж-

даха влюбените в нея погледи. Тя съзираше само морето и неговата синя нежност, спасение от грозното и пошлото наоколо.

Никой от родителите не я викаше, нито идваше при нея. Бащата гледаше филм на таблета си, майката флиртуваше с непознати мъже в чата. Бяха вдигнали ръце от дъщеря си. Лекарите казваха, че е здрава, а съучениците ѝ, че я „носи крилото“. А истината бе, че девойката обичаше дъха на морето, нейният единствен верен приятел, с когото споделяше своите тайни, защото то никога не ги издаваше.

Облаците търкаха своите нослета, водата протягаше сини мигли и докосваше момичето ласкаво. То не беше само. Имаше цялото море и дантелите на вълните, облаците в лазурното небе и тяхното приятелство, което нищо не можеше да разруши.

След време млада жена стоеше тъжна на брега, разочарована от мъжете. Очите ѝ бяха пълни с гняв и болка. Морето я прегърна, вълните наметнаха косите ѝ със своите бели дантели, а облаците скриха сълзите ѝ.

— Стига си висяла на брега, няма да откриеш златен пръстен във водата – удари я като с нож гласът на съпруга ѝ.

Тя не се обърна. Душата ѝ спеше, високо над облаците и индекса на борсата, над омразния съпруг и грубостта му.

Морската вода погали нежно очите ѝ и изтри черните спомени от предишната вечер. Ароматът на морето и Южняка се завъртяха на пръсти и преминаха през Душата ѝ като пролетен вятър.

Хората си тръгнаха от плажа. Бе есен. Жена със сребърни коси седеше близо до скалите, почти на линията на морската вода. Разговаряше с морето, докосваше вълните нежно и им шепнеше ласкаво мили думи.

— Мамо, – малко момиченце докосна ръката на майка си. – Тази възрастна дама защо си говори сама?

— Тя говори с морето, детето ми – погали косичките ѝ майката.

— А защо? – не спираше да пита малката принцеса.

— Защото са приятели – обясни младата жена.

— А може ли и аз да бъда приятел с морето? – не спираше да пита русокоската.

— Всеки може да бъде приятел с него – усмихна се майката. – Ако има очи за невидимото и знае езика на приятелството.

— Може ли да опитам? – пристъпи към вълните детето.

Погледна чайките, после сините очи на морето, усмихна се на дантелите, които плетяха вълните и разпери ръце като птиците, а после се завъртя и ароматните цветя на морския дъх кацнаха като корона върху косите му. Душата му се усмихна щастлива.

Детето изтича при майка си, а после се върна при белокосата жена. Прегърна я с ръце и изчурулика:

— И аз обичам да говоря с морето и чайките. Искаш ли да бъдем приятели?

Синевата на небето надникна изненадано в очите на старицата. Тя не заплака нито когато я заключваха сама у дома, нито когато съпругът ѝ я пребиваше само защото е изгубил на карти, нито когато родителите я лишиха от наследство след развода ѝ с насилника.

Сега дъхът на морето докосна малкото и белокосото момиче и като красива дантела покри душите им.

— Искаш ли да направим заедно пясъчен замък? – попита старицата тихо.

— Даа – усмихнаха се момиченцето, морето и майката.

Облаците се люлееха безгрижно в небето, а ароматът на морската магия и Южен вятър танцуваше около малкия пясъчен замък грациозно.

Да бъдеш щастлив понякога е нужно само да усетиш дъха на морето и да станеш негов приятел завинаги.

ЛЪЖКИНЯ

Леля Фроска се грижеше сама за красивата си внучка, дете на рано починалия ѝ син. Пенсията ѝ не стигаше да задоволи капризите на девойката, затова чистеше църквата в малкия град. Ползваше се с пълно доверие от отец Никодим. Броеше парите след празници – големи и малки, както и след обикновени дни. Избяляла забрадка и наддавани с къдрици рокли показваха ясно що за човек е.

Внезапно момичето се разболя от рядка болест и започна бързо да гасне. Нужни бяха не просто пари, а ужасно много – за скъпо лечение със специални инжекции. За няколко месеца хвъркнаха всички спестявания, дори скритите за погребение. Чистачката ходеше като луда от фирма на фирма, молейки за помощ. Някои даваха, други се оправдаваха, че и при тях било суша, а времето нетърпеливо пристъпваше от крак на крак пред болницата. Трябваше да се действа бързо.

Жената няколко нощи не спа. Откъде да намери пари? Животът на единствената внучка беше в ръцете ѝ. Имаше само един изход – да стане лъжкиня.

Не бе лесно. Всеки път, когато крадеше от църквата, сякаш игли я пробождаха право в сърцето. Светите икони я гледаха мълчаливо и трепереше като есенно листо, когато излизаше с банкноти в пазвата.

— Ще ги върна – обещавахе и записваше на един лист върху хладилника сумите.

Изтече дълга година, леля Фроска и внучката ѝ обикаляха клиники и доктори. Момичето се подобряваше бавно. Понякога питаше баба си:

— Откъде намираш пари за всичко?

Слабичката жена успокоително я прегръщаше, поглеждаше я в очите и уверено лъжеше:

— Продадох едни ниви от дядо ти, хубава цена им взех.

В първите дни на май отец Никодим бе изненадан от две събития – сватбата на оздравялата Фроскина внучка с млад чуждестранен доктор и отказът на чистачката да работи повече в църквата. На всички опити да промени нейното решение, тя отговаряше категорично:

— Не мога и минутка да остана, имам неотложна работа.

Вечер сядаше пред листа, изписан с цифри от горе до долу и се чудеше как ще върне откраднатите пари. Не беше шега работа – цели десет хиляди бяха. Сумата гореше Душата ѝ. Сън не я ловеше.

Започна работа в един ресторант, поне храната беше безплатна. Смяташе постоянно за колко време ще може да върне дълга и сърцето ѝ се свиваше от ужас. Щеше ли да го доживее?

Внучката се обаждаше рядко и още по-рядко питаше:

— Как си, бабо?

— Супер съм, не ме мисли – отговаряше неизменно леля Фроска. – Ти гледай да си добре.

Когато над градчето прелетя новината, че най-богатият бизнесмен от района търси здрав бъбрек за сина си, чистачката се усмихна за пръв път от месеци. Още на другия ден се стегна и похлопа на вратата му. Говориха кратко и делово.

— Не си достатъчно млада – огледа я от глава до пети той.

— Но съм по-здрава от камък – контролира го тя. – И предлагам изгодна цена.

— Колко? – подсмихна се търговецът.

— Десет хиляди.

— Евро? – повдигна учуден очи мъжът.

— Лева – отговори натъртено тя.

На съседите и отец Никодим каза, че парите са от внучката и че нейна била волята да бъдат дарени на църквата. После си стегна багажа и замина за Истанбулска клиника за трансплантации.

Нещата се объркаха след това. Леля Фроска вече не бе същата. Не можеше да работи в ресторанта, не пожела да се върне и в църквата. Мъчеше я споменът за кражба-

та, въпреки че бе върнала до стотинка сумата. Пари нямаше, силите ѝ отслабваха с всеки изминал ден. Започна да разпродава по-ценните вещи в малката гарсонiera, ала не бяха много.

— Здравей, бабо – обади се внучката един ден изненадващо. – Чакаме бебе. Останаха ли още ниви от дядо? Не ни стигат парите за новата къща.

— Ще се намерят, чедо, не бой се – замаяна от сладката новина, излъга тя.

Със затварянето на слушалката осъзна ужаса на ситуацията. Ниви нямаше – никога не беше и имало. Ами сега? Пак отиде при бизнесмена.

— Предлагам изгодна сделка – започна направо офертата си старицата.

Мъжът слушаше с изумление. Жената искаше да продаде дома си и правото върху гробните семейни места (най-хубавите, до параклиса). Молбата ѝ бе това да стане възможно най-бързо, парите да бъдат преведени по сметка на внучката, а той само да я уреди в старчески дом.

На съседите бившата чистачка в църквата каза, че заминава за Америка, да помага за бебето, което скоро ще се роди. Стегна багажа си и потегли към неизвестното окрилена.

Зимата беше студена, но по-страшен бе студът в Душата на старицата. Южният вятър на надеждата за спасение бе заминал далече и дори спомен от аромата му не бе останал в Душата ѝ. Леля Фроска разбра, че няма да оцелее и убеди директорката на дома да направи необходимото тялото ѝ след смъртта да бъде дадено като учебен материал на студенти по медицина – от благодарност към лекарите, спасили внучката ѝ.

Вечерта преди края помоли дежурната сестра да я свърже по интернет с Америка.

— Какво става, бабо? – весело попита момичето.

— Заминавам на работа в Австрия – излъга отново Фроска. – Много изгодна оферта. Две години в една хижа сред планината. Без интернет и телефон.

— Тъкмо бебето ще порасне – зарадва се внучката. –
Тук луди пари искат бавачките. Ти ще го гледаш май.

— Разбира се – обеща тя и затвори очи.

„Толкова съм грешна“, тихо прошепна и се разплака.

— Лъжкиня – усмихна се Арахангел Михаил, прегърна Душата ѝ и отлетя с нея директно в Рая.

БЕДНЯЦИТЕ

Фургонът се появи с първите копки от строежа на новия блок. Поставиха го точно до хотела, срещу ламаринените ограждения на изкопаната от багери яма.

— Загрозява цялата улица! – недоволстваха хората от близката кооперация.

— Кой знае какви нехранимайковци ще се довлекат! – наливаше масло в огъня домоуправителката.

— Сега вече ще започнат кражбите и край на спокойствието – заключи като истински фаталист дядо Слави.

Очакваха с нескрито любопитство обитателите на олющения фургон, които се появиха тихомълком след няколко дни.

— Поне не са цигани – промърмори примирително Госпожата, която живееше на първи етаж и адски се страхуваше да не я оберат. – Трябва да се заключваме тройно – сви намусено устни тя.

Всяка сутрин на малката платформа с няколко стълбички се появяваше единият работник. Започваше да рони хляб на гълъбите и врабчетата, които скоро си научиха режима и чакаха порциите трохи като дресирани. Местните помияри не останаха по-назад. Първа се намести под стъпалата Роза – кучка с неустановена порода, бяла, на рижи петна. Тя лежеше мързеливо на сянка или припек според настроението си и излайваше като звънец, щом някой приближаваше.

Постепенно на прозореца се появиха пъстри перденца, а вечер просветваше в мрака телевизор.

Двамата мълчаливи работници започнаха да пазаруват в близкото гаражно магазинче.

— Внимавай! – предупреждаваше домоуправителката продавача. – Ще те завлекат с вересии, не може да се справиш после.

— Няма страшно! – смееше се той. – Докато направят блока, няма къде да отидат – тук ще си дават парите.

— Абе, не се знае – завъртя глава жената. – Утре ще си вдигнат чукалата и иди ги гони. Нали знаеш какви работят по строежите?

Магазinerът само повдигна вежди.

Пространството пред блока тревясваше от години. Дядо Слави направи няколко опита преди време да посади цветя, но кучетата и децата, а и боклуците, изхвърляни от балконите, унищожяваха всичко.

Бе краят на май и от седмица кипеше работа по строежа. В неделя сутринта старата госпожа чу удари под прозореца си. Забиваха се като свредели в невротизираната ѝ глава – имаше проблеми със съня от години и скочи към перваза, готова да убие ранобудника.

Отвори със замах и зяпна. Двамата работници – този, който хранеше гълъбите, и неговият съквартирант, разкопаваха пръстта и чистеха бурените до тротоара. Вече бяха натрупали внушителна купчина. От звука спряха и погледнаха нагоре. Южният вятър също се приближи любопитен и ароматът му прегърна хората и душите им.

— Добро утро, дано не сме ви събудили! – избърса ръце в панталона единият. – Решихме да засадим малко цветя, не сме поискали позволение, ако не може...

— Защо да не може... – великодушно разреши госпожата и се прибра замислена.

До обяд оформиха лехи и засадиха невен, здравец и мънички маргаритки. Бедняците не поискаха пари, а и никой не им предложи.

— Дано не са маскирали марихуана между цветята – недоверчиво продължаваше да се съмнява бабата, оглеждайки крехките стъбълца всеки ден през марковите очила.

Марихуана не поникна. Вместо това вечер късно, с отровно зелена лейка, двамата строители поливаха цветята. Към тях се прилепиха неусетно децата от блока и започнаха да им подражават, напоявайки с кофички от кисело мляко пръстта.

А после сядаха при тях на стълбите пред фургона. Едрият мъж хранеше птиците и им показваше фокуси, които малчуганите повтаряха с ентузиазъм.

— Защо се правят на добри? – продължаваше да мърмори домоуправителката, въпреки че не можеше да се нарадва на красивото цветно пано пред блока.

Лятото напече. Южният вятър тичаше между блоковете, за да се разхлади, и ароматът му прегръщаше всички влюбено. В дългата привечер двамата работници пиеха студена бира на стълбите пред фургона. Към тях се присламчи дядо Слави от последния вход на сладки приказки, докато жена му не го замъкнеше за ръкава обратно в напечения като фурна апартамент.

— Гледай да не те оберат – предупреждаваше го Госпожата всеки път. – Да не пишат бирите на твоя сметка в магазина.

— Те, момчетата черпят, стига врънча! – сопна се един ден старецът. – Не са използвачи.

Жената се опита да разбере откъде са, защо не са на квартира като другите от строежа, но двамата мълчаха или сменяха темата. Любопитството ѝ получи отговор едва в началото на септември.

Един ден отвори прозореца на разсъмване и видя затворена вратата на фургона. Роза неспокойно се въртеше под стълбата, а вrabчетата и гълъбите се разхождаха и подскачаха от асфалта на платформата и обратно. Погледна цветята, не бяха поливани тази сутрин. Изтича до магазина:

— Платиха ли си сметките ония? Няма ги! – задъхано съобщи тя.

— Ами няма ги, заминаха. – намръщено потвърди магазинерът. – Учебната година идва, на работа са.

— На работа? – гласът на госпожата изтъня.

— Да! – тросна се мъжът. – Учители са в едно родопско село, дошли бяха ваканцията да изкарат някой лев, че децата да си подготвят за училище.

— Учители ... – някак на себе си повтори тя.

— Учители, я! – натърти ядосан магазинерът. – Огън да я гори тая държава, дето не си гледа народа... А за вересиите не се бой – оставиха по десет лева отгоре и двамата, докато е още топло, да черпя биричка чичо Слави.

Жената излезе от магазина и почувства внезапен студ. Като насън се наведе, набра букет невенчета и здравец от лехата и се запъти към близката църква.

Остави го пред иконите и дълго се моли за здравето на заминалите работници.

После изтича като замаяна до близкия магазин „За Лев“. Върна се с отровно зелена лейка и започна старателно да полива цветята.

Южният вятър разплете вдъхновено косите си, ароматът му прегърна Душата ѝ и я изпълни със светлина.

АРИСТОКРАТИ

Мразех да пътувам с корабче от едната част на Истанбул до другата. Тълпата ме изнервяше, затова преминавах в ранните часове на деня. Само тогава усещах в Душата си аромата на Южния вятър. За да убивам по-бързо време, отивах при малките ваксаджийчета, които освен че лъскаха до огледален блясък обувки, разказваха интересни истории.

Може би за много хора е странно наличието на децата на корабите, но така те изкарваха някоя дребна пара и подпомагаха своите бедни семейства. Възрастта им бе около десет години, почти винаги работеха по две и ако човек вярва на слухове, някои от тях ставали известни и заможни след време. Кое им помагаше да успеят в живота – наученото на труд ежедневие, борбата за хляб или общуването с различни хора?

Годините минаваха и децата се сменяха. От известно време се появиха две приятелчета – Али и Октай – едното на осем, другото на десет години. Малкият – с огромни черни очи, а големият – сивоок, с остър профил, напомняше още сега ястреб.

Когато ходех по работа от едната част на града в другата, винаги се отбивах при тях, оставях им по някоя пара и се чудех на тяхното издръжливо търпение. Вече знаех част от историята им – всяко имаше собствена драма. И аз имах своята, макар тя да бе космично далеч от техния малък свят. Поне така мислех до вчера.

Като всеки баща бях болезнено амбициозен – исках дъщеря ми да учи в едно от най-престижните училища. Освен перфектно обучение по езици, там тя щеше да получи обноски и възпитание, които се страхувах, че не съм в състояние да ѝ дам, тъй като не съм аристократ.

Подготвих я цяло лято. Изпитите минаха, а резултатите бяха на ръба на приема и отчаяние бе обхванало

всички в семейството. Дъщеря ми плачеше, аз се чудех какъв съвет да ѝ дам.

Наближаваше Шекер байрам и с жена ми избирахме подарък за нашата принцеса, която от няколко дни бе нетърпима. Тогава се обадиха от лиця и рано сутринта тръгнах, да се опитам да хвана последния влак на надеждата.

Потърсих с очи децата. Али и Октай светнаха, щом ме видяха. Приблжих разсеяно и двете започнаха работа – всеки с една от обувките ми. С тях имахме уговорка – детето лъскаше една, аз плащах за две. Напомнях малки лъвчета, които се учеха да играят с гумени кокали, преди да се хвърлят в джунглата на истинския живот. Друг път ги питах за тяхното ежедневиe и някакви новини, но този път мълчах, мисълта ми бе в последния разговор с директора и шанса детето ми да влезе като първа резерва. Таксите в това училище бяха високи, но отличниците вземаха стипендии. Ако я приемеха и бе упорита, щеше да се превърне в истинска дама – мечта на всеки беден баща с неблагороден произход.

Загледан във водното пространство, дочух разговора между двете момчета:

— За Байрама купих на брат ми тениска почти без пари. А на сестричката розова рокличка, може с нея и да проходи. Ако искаш, ще уредя и теб.

— Не мога, – отговори Али, лустросвайки лявата ми обувка – не успявам да икономисам нищо. Всичко давам на майка си и баща си.

— Аз ли да те уча, – приближи глава Октай – трябва да имаш свои пари – секретен фонд, да си купуваш това-онова. Майка ти и баща ти никога няма да са доволни.

— Ама това е лъжа – повдигна копринени мигли малкият. – Аллах забранява.

— Слушай сега. – Октай беше грабнал ситната четка и лъскаше дясната ми обувка с моряшки замах. – Аз икономисвам от година и нещо. Защото, знаеш ли, годините си вървят – утре ще станем на по петнайсет, няма кой да ни държи на работа тук. Какво ще правим тогава?

— Не знам – прошепна уплашен Али.

— Аз знам – успокой го Октай. – Ще се явя на изпит в лицей. Може да ме приемат да уча там. Или в друго важно училище. Ще станем аристократи. Ехе, и други ще ни лъскат обувките, както ние сега на господина. Трябва да мислим за бъдещето.

— Страх ме е да не ме бият, ако крия пари – повтори Али.

Грабнал ситната четка, малкият копираше огледално замаха на Октай.

— Да питаме господина редно ли е да крием пари от нашите? – предложи голямото момче.

Два чифта очи се впериха в мен очаквателно. Трябваше да им отговоря. На малкия Али, който се страхуваше, и на големия Октай, който искаше да завладее света. Какво казва Аллах, знаем всички. Какво казва животът, го изпитваха те на гърба си. Не можех да съм съдия, не бях и мъдрец. За секунда сравних живота на моето саксиено цвете с техния. Те блъскаха от сутрин до вечер, за да помагат на семействата си, забравяйки, че са деца.

— Послушай Октай, Али. – премерих думите бавно. – Оставяй си свои пари, спестявай, ако можеш, за себе си. Няма за кога да отлагаш.

— Казах ти, че съм прав – сбута го с лакът Октай. – Ще станем аристократи с тебе. Дори ще си купим корабче, и тогава, господине, – кимна гордо към мен – ще пътувате без пари.

Усмихнах се. Извадих банкноти и дадох на децата достатъчно – да си купят нова дрешка за празника или да добавят малко към своя таен резерв.

Добър съвет ли им дадох – да мамят родителите и да работят за себе си? Възпитателно ли беше да ги подтиквам да лъжат майките и бащите си? Не знам. Аз съм само едно бедно момче, което никога не стана аристократ.

ОНЗИ, КОЙТО...

Последно движение по миглите. Спиралата стоеше перфектно. Очите блестяха. Устните бяха свежи, сякаш отново бе на осемнайсет. Кожата – гладка, топла и жадна. А Душата – готова за полет. С Онзи, който... очакваше цял живот.

За него мечтаеше, докато заспиваше като момиченце. От другата стая дочуваше скандалите на пияния си баща, отдолу съседите надуваха чалга, а тя мечтаеше за Онзи, който... щеше да дойде, да я спаси от ада, да стопли Душата ѝ като слънце и да ѝ даде сила за полет като Южния вятър. Знаеше каква щеше да бъде ръката му – силна, но нежна, защото Онзи, който... щеше да бъде неин защитник от всички лица на злото в живота. Кожата му щеше да бъде топла, а очите му – да говорят наместо устните. Той щеше да изпълнява своите обещания и да бъде най-верният ѝ приятел. Нямаше да се напива като баща ѝ, да бъде прасе като съседа ѝ, нито елементарен простак като съучениците ѝ. Онзи, който... щеше да я обича, да бъде умен и благороден. Някъде по необятния свят такъв мъж съществуваше. Необятният свят всъщност бил просто едно голямо село, така твърдеше учителката ѝ по география. Някъде по невидимите пътища на съдбата вървеше към нея Онзи, който... знаеше, че тя го чака и търси. Онзи, който... щеше да види с Душата си, че наистина е красива, умна и нежна. Той щеше да събуди в нея слънцето, луна-та, морето, дъжда, пролетта, есента и небето заедно само за миг. Неговата любов щеше да я превърне – не в лебед, а в бяла светлина от слънце, като онази, която цъфтеше и танцуваше в двора на баба ѝ, когато беше дете и Южният вятър пристигаше всяка пролет, донасяйки обич и криле за Душата ѝ. В това вярваше, ала после...

После умората я победи. И тя забрави, че чака Онзи, който... Забрави, че е умна, красива, нежна, топла. Принцесата се превърна в Пепеляшка и слугиня, изпълняваща

чужди желания. Светлината угасна, заспа, а слънцето избяга в друга галактика. Южният вятър някъде се изгуби и вече нямаше крила, с които да полита всяка пролет Душата ѝ към светлината. На леглото до нея спяха прасета като съседа, пияници като баща ѝ, самовлюбени егоисти като съучениците ѝ... Крилата на Душата се превърнаха в износени парцали за бърсане на сълзите ѝ и праха по старите спомени. Слънцето в Душата се изгуби в мрака на принизеното материално битово ежедневие. Слънчевите цветя на мечтите ѝ се сляха с пръстта.

Събуди се през нощта. Леглото до нея бе празно. Погледна часовника си. Минаваше три. През прозореца луната се люлееше в прегръдката на тъмнината. Стана и се загледа във влюбеното небе. Внезапно усети неуловимия аромат на Южния вятър. Той проникна до дъното на нейната измъчена Душа. И си спомни. За Онзи, който... може би я търси все още, за кожата му с ухание на звезден сняг и за онази сила, която щеше да превърне парцалите на Душата отново в криле. Грабна сака и нахвърля дрехите си в него. Изми зъбите си в банята с ожесточение, сякаш да изтрие докосването на всички, които ги бяха целували. Искаше да ги направи чисти за единствения, Онзи, който... заслужаваше да получи Душата ѝ, или каквото бе останало от нея.

Застана пред вратата и се обърна. Тя беше Принцеса. И птицата в Душата ѝ имаше право на полет. Поне веднъж. Слънчевите цветя на мечтите ѝ заслужаваха да разцъфтят неразумно и красиво поне до есента на живота ѝ сред прегръдките на Южния вятър.

Прекръсти се. Заклучи бавно. Не взе асансьора – слезе в тъмното по стълбите до първи етаж и изхвърли ключовете в първата кофа за боклук.

Вървеше безшумно по спящите улици – на светофара видя белите светлини на компютърния клуб „Цитаделата“. Влезе, плати до сутринта и пое по електронните улици да търси Онзи, който... не можеше да не съществува. И вярваше, вярваше, че не може всичко да е лъжа в този толкова малък и толкова безумно грешен свят. Някъде

съдбата бе скрила за нея подарък и трябваше да търси упорито, за да го намери. С помощта или без помощта на Южния вятър, който я бе изоставил. Но бе забравил в Душата ѝ аромата на истинско слънце.

С меката целувка на утрото, със сухи очи и малък сак на рамото, се появи на работа в офиса. Очите ѝ отново имаха блясъка, който бяха загубили през годините. Бузите ѝ откриваха трапчинки, когато се усмихваше на облаците през прозореца. Цял ден ту леко и незабележимо, ту свенливо-сладко, ту широко и безгрижно. И причината беше мъж, който може би щеше да се окаже Онзи, който... Бе го срещнала на една от електронните улици и Душата ѝ пак бе възкръснала като Феникс. Може би Южният вятър този път щеше да се върне при нея наистина.

Дните прегърнаха сезоните в люлката на времето, годината се разтопи в звездния сняг и Принцесата излекува крилете си. Бяха готови за полет. И за среща с Онзи, който...

Пристъпи към огледалото в банята. В ъгъла му съзря тъмна пукнатина. Малка, съвсем мъничка. Като паяжина върху прозрачната кожа. Крилете на Душата ѝ потръпнаха. От студ, който можеше да прогони само Онзи, който... носеше в своята Душа също аромата на Южния вятър.

Бавно, като на забавен каданс цифрите на телефонния номер излизаха на екрана. Звънеше му вече трети път. Номерът не отговаряше. Болката късаше пера от крилата ѝ, стъпкваше с груби студени обувки слънчевите цветя на мечтата ѝ. Чувстваше се като Икар, на когото изчезват крилете, а Южният вятър го няма, за да го спаси. Не можеше да е истина. Той не беше като другите. Бе толкова мил, нежен и любящ! Колко нощи осъмваха пред екрана, колко дни пръстите я боляха от писане по клавишите, които галеше вместо косите, очите и кожата му. Онази същата, която днес трябваше да докосне, защото той твърдеше, че я обича, и пристига със самолет от Канада. А може би полетът бе закъснял? А може би терористи са отвлекли самолета? Точно това се е случило. И са се приземили в джунглата. Разбира се, как ще ѝ се обади

оттам – по Амазонка мобилният оператор още няма покритие. Последен опит да се свърже с него. Чуваше сърцето си в слушалката. „Избраният номер е изключен или се намира извън покритие...”

Остави телефона, изтри спиралата и зачака новините. Не, нищо не съобщаваха. Явно още не е пристигнала новината. Българските медии все чакат последни да предадат новините за световните бедствия. Точно така. Ще съобщят в късните емисии. Непременно. Онзи, който... не може просто да изчезне така. Той я обича и няма да я остави по този отвратителен начин, като лъжец. Тя беше негова единствена Принцеса...

Сезоните прегърнаха реката на времето и отплуваха с нея към синевата на електронните улици, по които листата на дните трупаха килим от спомени вместо прах. Мракът докосваше звездите с влюбени пръсти и една нощ тя отново се събуди. В леглото ѝ беше студено, а крилата на Душата – закърнели от връзване. Семенцата от слънчевите цветя на мечтите ѝ все още спяха в пръстта, но бяха живи. Отново стана и отиде до прозореца. Вгледа се в кадифения мрак и усети аромата, който я блъсна като цунами. Южният вятър се бе върнал отново в този забравен град. И се сливаше влудяващо с мисълта за аромата на Онзи, който... може би сега я търсеше по електронните улици и се питаше къде е неговата слънчева принцеса, за да стопли Душата ѝ с обич, приятелство, светлина.

В банята изтърка устните и зъбите си с онази внезапно бликнала сила, с която обречените на смърт поемат към последната Голгота. Включи компютъра и жуженето му изпълни мрака на стаята с надежда, вяра и лудост, че Онзи, който... толкова дълго чака, не е измислица, а реалност. Прекръсти се мислено, събра прашинките останала гордост и седна зад компютъра.

Въздъхна и влезе в канал 30-40. С нов ник.

СНЕГЪТ ВАЛИ

— Сладка вечер, любов!

— Здравей, слънце мое. Минава полунощ, а ти не спиш?

— Снегът вали и спомените ме притискат здраво. А ти защо си тук? Мислех, че отдавна си закрила този скайп.

— Не мога, въпреки че се опитвах много пъти. Исках, ала не успях – направихме го само за нас двамата преди години. Къде е съпругата ти сега?

— В спалнята – отдавна са заспали с дъщеря ми. А твоят съпруг къде е?

— Пред телевизора, сънува сладки сънища до нашия син.

— Помниш ли, любов, какво беше времето, когато се запознахме? Снегът отново валеше, а ние танцувахме под светлината на лампата в зимната нощ. Беше вълшебно, нали?

— Как бих могла някога да го забравя? На другия ден обикаляхме антикварните магазини. Ти ми подари плоча на Адамо с песента „Снегът вали“, за да остане споменът от нашата среща завинаги с мен.

— Пазиш ли я още, любов?

— Да, заедно с копчето от твоята риза след нашата първа любовна нощ. Още е в моята кутия с бижута. Как е семейството – майка ти, малката принцеса?

— Добре са, справяме се някак си с живота. А как са нещата при теб?

— Няма да ти се оплаквам, слънце мое. Защо изчезна тогава, кажи ми поне сега? Без сбогом, без обяснение? Какво стана? Сега вече всичко е минало, можеш да ми разкриеш истината.

— Защото не можех да се сбoguвам с теб, нито пък да остана. Живеем в толкова различни светове. Аз няма как да бъда щастлив в твоя, нито ти да се чувстваш добре в моя.

— Това са пълни глупости, и ти го знаеш, слънце мое. Светът е достатъчно голям, можехме да намерим място за нас двамата и любовта ни. Не се измъквай зад извинения като религия, семейни традиции и други удобни доводи.

— Така ли мислиш наистина, любов? Как би живяла ти в моето общество, когато си свикнала на свободата в твоето? За да те приемат, би ли си сменила вярата, ценностите, начина на живот? А на обличане и общуване? Никога не би го направила, нали?

— Да, така е. Никога не би го направил и ти, нали? За моите приятели винаги ще си човекът от другия свят, потенциалният терорист, онзи, който няма да празнува нито един празник с нас, нито да влезе в църква, за да се венчае с мен.

— Имаме само няколко часа, любов, докато снегът вали, колкото една песен на Адамо. Трябва ли отново да спорим? Моля те, не плачи! Душата ми всяка нощ страда за теб, ръцете ми умират за теб. Да се радваме един на друг, докато навън е бяло и споменът отново е реалност поне за малко.

— Не ми стига! Не искам да е така! Питаш ли ме как заспивам до съпруга си, а те сънувам всяка нощ? Знаеш ли как сърцето ми спира всеки път, когато някой в автобуса заприлича на теб? Въпреки че знам, че си на хиляди километри и че е невъзможно да си ти, искам да те извикам с надеждата, когато човекът се обърне, да се случи чудото. И ми казваш, че трябва да съм щастлива, когато веднъж в годината чувам гласа ти? А ако другата година не завали?

— Ще завали, сладка моя, ще накараме снегът да се върне точно когато всички у дома заспят и пак ще бъдем заедно.

— Колкото една песен, колкото един танц, колкото една прегръдка. Само толкова. Докога ще издържим, слънце мое?

— Докато сме живи, любов, докато се обичаме. Светът е полудял от омраза и жажда за смърт. Няма място за нас в него сега, а може би никога и няма да има.

— Тогава не е ли по-добре да свърши всичко? Да не се чуваме повече, да заличим този скайп акаунт и да останем завинаги ти в твоя свят, аз – в моя?

— Разумът го е казвал хиляди пъти, любов, и на теб, и на мен. Ала сърцето ми отказва да го изпълни. Заричах се неведнъж да те забравя, да не се връщам към онази безумна нощ, към убийствено сладката снежна приказка. Не мога. Просто когато снегът завали, Душата ми сама тръгва към теб.

— Само че така не е честно. Нито към твоето, нито към моето семейство.

— А към нас? Към нашата сладка любов? На кой му пука за такива като мен и теб? Светът обича смъртта и колкото е по-жестока и страшна, толкова повече се забавлява. Ако избия теб и твоето семейство, а после себе си и своето, за броени часове ще научат всички за нас. Ще гърмят заглавия по всички медии от типа „Ромео и Жулиета от два свята намериха смъртта си, за да докажат силата на любовта си“, а после ще ни забравят. Ще отидат да ядат и пият, да си разказват вицове и да обсъждат смъртта ни, сякаш е промоция в супермаркет.

— Понякога не мога да дишам от мъка. Пускам песента на Адамо в някой музикален канал и плача с часове пред компютърния екран. Може би трябва точно сега да сложим най-последен край на това мъчение.

— Недей! Твоите прекрасни очи не бива да плачат, любов. Прекрасните ти устни трябва да се усмихват, а нежните ти ръце винаги да бъдат сгушени на топло... в моите.

— Кога? Ще се видим ли някога пак въобще? Всеки миг може синът ми да дотича и аз ще прекъсна връзката. И ти ще направиш същото, ако се събуди твоята дъщеря. Крадем мигове любов като снежинки. Това е болка, която няма да отболи. Колкото и да се моля в църквата, а ти в джамията, тя няма да намалее, нито да отmine. Дори снегът навън не може да я затрупа, дъждът не може да я отmie, защото се е сляла с душите ни.

— Ти се моли на твоя Бог, моя любов, аз ще се моля

на моя, да се срещнем пак и да бъдем заедно в другия живот. Светът няма да стане по-добър, тепърва ще става страшен, жесток и безпощаден. Двата свята, твоят и моят, няма да спрат, докато не се унищожат, и може би така е по-добре. Хората не са достойни за тази земя.

— Как може да говориш така? Имаме деца, семейства, светът е пълен и с добри хора. Нали промяната трябва да започне от някъде, може би от теб и от мен, не мислиш ли?

— Ти вярваш ли в това, което казваш? Аз не мога да прескоча света си, ти не можеш да прескочиш твоя. Като нас има и други. Така е сега, така и ще бъде. Само онова, което изпитваме, е истинско, всичко друго са лъжи – политика, религия, обществени закони, морални граници.

— Снегът намаля, слънце мое, скоро ще спре да вали.

— И тук навън просветлява, скоро у дома ще се събудят да си честитим Новата година, любов.

— Тя няма да бъде по-добра за нас обаче, защото оставаме разделени. И следващата, и всяка една, която ще дойде после.

— Ако се обичаме до следващия сняг, ще бъде добра, обещавам ти. Ако си тук и другата зима, когато завали, значи сме победили отново времето, разстоянието и границите.

— Ние ли, слънце мое?

— Нашата любов, сладка моя.

— Обичам те! До следващия сняг!

— Обичам те, любов! До следващата бяла зима, когато пак снегът завали! Обещавам ти да остана жив, за да чуя за няколко часа гласа ти отново.

— И аз ти обещавам, слънце мое – ще бъда тук, ако съм жива още. Целувам ти очите с цвят на топло кадифе!

— А аз – твоите сладки устни. До следващата зима, ако ни има, любов...

МИРЪТ В СЕЛО КАЗАНЧЕ

Мъжете в село Казанче всяка вечер минаваха през кръчмата на бай Иван, пиеха по една мастика и се прибираха при своите булки. Някои пиеха и по повече, та невестите сами си ги прибираха после.

Преди първи петли кръчмарят обикаляше селото и през отворените прозорци се чуваше шепот от ласки. Бай Иван се усмихваше и благодареше на Господ, че чува звука на мира.

Започна война и мъжете ги взеха на фронта. Останаха бай Иван с дървения крак (подарък от последната война), старците, булките и децата.

Жените цял ден блъскаха по нивите, а вечер залостваха портите и прозорците. Бай Иван шеташе преди полунощ из мъртвото село – никъде не се чуваше любовен шепот.

— Война! – процеждаше през зъби той и плюеше с такава горчилка, че можеше да отрови змия.

В петък булките слагаха казаните в двора, палеха огън, къпеха себе си и децата. Бай Иван пак обикаляше селото и се вслушваше в тишината.

— Цяло село изкърпани булки и няма кой да им вземе банята. Проклетата война! – псуваше гневно той.

Измина година и се чу, че воюващите са подписали мир.

Беше вторник. Булките сложиха казаните в двора да изкърпят себе си и децата. Бай Иван лъсна масите в кръчмата, приготви мезета и зачака.

Вечерта мъжете се върнаха в селото, пиха по една мастика, а някои и повече, та ги прибраха булките им. Ала когато кръчмарят тръгна из селото в полунощ, от всяка къща през отворения прозорец се чуваше любовен шепот. Кръчмарят се усмихна доволно:

— Ей го на, това е мир – булките да се окърпят във вторник и мъжете до един да им вземат банята, цяла нощ селото да ври от любов и всяка ласка да дава живот. Мъжете утре сутрин да идат на нивата, а на жените очите да пеят. Ако можеха да проумеят това политиците, щяха да мирясат и най-накрая да рахатяса светът!

-II-
ПРИКАЗКИ

ВРЕМЕ Е ЗА ПРИКАЗКИ

Дори в забързания компютърен двадесет и първи век Душата ни все още се нуждае от глътка светлина и кратка отмора с красивата мъдрост на вълшебното и цветното.

Това е възможно, лесно и просто. Трябва само да отворим корицата на тази книга с приказки и да пътуваме с отворено сърце из пълните с приключения страници. Прекараното време в уникалния ѝ пътър свят няма да бъде нито пропиляно, нито изгубено. То е изпълнено с красота, мъдри уроци и уют, които да ни стоплят в студа на отчуждението и равнодушието.

Колекцията от приказки ще ви отведе на неочаквани прекрасни места – хем познати, хем непознати. Ще ви срещне с чудати герои – колкото обикновени, толкова и необикновени. Ще ви направи част от забавни истории – и невероятни, и реалистични. „Приказно“ не означава само измислено. В следващите страници действителността се среща и слива с фантастичното, за да създаде магията на онова очарование, което да ни усмихне, пречисти, поучи, замисли, утеша.

Сътворих приказките, за да споделя с вас, скъпи читатели, красивото и мъдрото от житейските уроци, научени с годините. Те ми показаха колко прекрасен е светът, в който живеем, ако го погледнем с очите на дете – чисто, любопитно, обичащо.

Душата ни живее и се храни със слънцето на усмивките и с живата вода на приятелството. Топли се от обичта на задружното семейство и любовта между хората. Всичко това се опитах да вплета в моите приказки, които да ви подаря като цветен букет от светли думи с най-слънчевата ласка на сърцето си.

Мъдростта и красотата са вълшебен лек против сърдечна грозота, могат да спасяват, лекуват, хранят

и милват всяка докоснала се до тях Душа.

На всички малки и големи деца, които ще пристъпят прага на „Аромат на Южен вятър“, пожелавам светло пътуване. Не бързайте, насладете се на срещите с героите, вслушайте се в думите им. Може би ще научите тайни, които ще променят живота ви и ще го направят по-светъл, по-топъл, по-красив. Искрено се надявам да се случи на вас, както се случи с мен! Време е за Приказки!

Илияна Каракочева – Ина Крейн

ВЯТЪРЪТ И БРЕЗАТА

На самия край на реката, там, където къпините се увиват в дантелени рокли от листенца и бодлички, а папурите стоят изправени като смели войници и пазят малкото заблатено езерце, кой знае откъде пристигна семенцето на една светла брезичка. Тя се поотърси от приземяването, отъркаля се насам-натам и докато се чудеше къде да се скрие от дъжда, който започваше да вали, вятърът нежно я пое в своите длани и я постави в малка влажна вдлъбнатинка нито съвсем близо до водата, нито далече, а точно където трябва. В това меко креватче семенцето затвори очи и заспа непробудно до пролетта.

Първите дъждове погъделичкаха малкото зелено носле на брезичката и тя протегна своето тяло, огледа се наоколо и весело се засмя. Заклати се насам-натам, видя, че има наблизко и други малки дръвчета и завърза приятелска приказка с тях.

— Ох, скоро ще дойде Южнякът и ще ни раздърпа хубавите листенца – оплака се една млада тополка.

— Ако донесе и силен дъжд, може да ни изпочупи клоните – разтревожено се огледа на всички страни брястът.

— Толкова ли е страшен Южният вятър? – попита учудено брезичката и се замисли.

Какво ще прави тогава тя, като е толкова мъничка? Как ще се опази в пролетните дъждове и бури?

А Южният вятър пътуваше вече към тях. Той помнеше много добре къде беше оставил наесен семето на малката брезичка и сега искаше да види дали е пораснала, да ѝ се порадва и да ѝ разкаже какво се случва по света.

Надвечер небето се покри с пухкави облаци и дърветата се огледаха неспокойно. Миришеше на дъжд и вятър, на пролетна буря и макар че всички очакваха дъжда с трескаво нетърпение, дърветата потрепнаха боязливо от новината, че с дъждовете идва и Южният вятър.

Първите капки накараха Брезичката да протегне и разпери жадно листенца, да поклати клончета и да се завърти като кукла.

— вятърът, вятърът, вятърът! – шептяха тревожно къпините и листата на тополата. – вятърът идва към нас!

Брезичката сви листенца по-близо до себе си, изгаряща любопитно да види вятъра и уж се страхуваше, а затваряше и отваряше очи любопитно.

Накрая той най-после се появи. Първо разлюля пухкавите коси на облаците и дъждът заваля обилно, промуши се между тръните на зелените къпини и техните къдрици засвириха като струните на вълшебна арфа. После гъвкаво се уви около тополата и я наклони наляво и надясно, сякаш я канеше на сватбен танц.

Брезичката гледаше онемяла чудото на пролетната буря. Забрави, че трябва да държи плътно листата до себе си, и се олюля от бурната прегръдка на вятъра.

— Ох! – прошепна тя и се изви до земята, когато силата му я огъна цялата.

вятърът нежно намали скоростта си, гальовно подхвана клоните и листенцата ѝ и я разгледа с любопитство. Колко бързо беше пораснала и колко красива бе станала! Погали листата ѝ и се завъртя около нея. Целуна едно по едно всичките ѝ зелени пръстчета. Малката брезичка се почувства като птица с много криле, искаше да литне с вятъра и напъна своите корени, но той тихо прошепна в листата ѝ:

— Дърветата не могат да летят. Просто танцувай в ритъма на дъжда и се радвай. Точно след година пак ще се върна при теб и отново ще бъдем заедно.

Прегърна я нежно и отлетя.

Брезичката остана сама с топлия спомен. Броеше дните до другата пролет, извиваше своята тънка снага над реката и сънуваше Южния вятър. Защото самотата не е никак страшна, когато знаеш, че си обичан и има кого да очакваш.

КИТАРАТА И СТАРАТА ЛИПА

Вечерният мрак сладостно пълнеше въздуха с аромат на липа. Огромното дърво потрепваше от милването на Южния вятър и се вслушваше в звуците от отворения прозорец отсреща.

Трети ден музикантът се мъчеше да напише песен и се разхождаше напред-назад из стаята, нервно драскаше нещо на нотния лист, после грабваше китарата и започваше да свири мелодия, която прекъсваше по средата, хвърляше ядосан музикалния инструмент на леглото и излизаше.

Тази нощ бе някак различно. Косата му стърчеше навсякъде и той застава с поглед, вперен към планината, гледаше невидещ и отчаян мислеше, че утре трябва да представи песента, а не е готов и може да загуби своята работа. Внезапно се обърна, грабна китарата и я запрати към най-близкото дърво.

С писък тя полетя в топлия мрак. Липата разтвори майчински клони, Южният вятър я подхвана в полет и нежно я положи в прегръдката на цъфналата корона.

— Такава е наградата, че години наред му служих вярно и предано – изплака тъжно изхвърлената красавица. – Колко хитове сме изсвирили заедно, колко музика сме създавали посред нощ! Всичко забрави!

— Не тъгувай, – нежно погали струните ѝ липата с малки цветчета. – Винаги съм мечтала някой да ми направи серенада или да изпее сладостна песен само за мен. Сега най-после мечтата ми ще бъде изпълнена.

Китарата се намести удобно в прегръдките на липовия цвят и ненадейно една мисъл озари сърцето ѝ.

— Искаш ли наистина да свирия за теб? Ще ти подаря всички хубави песни, измислени през годините с музиканта!

После обаче се натъжи:

— Ала няма кой да докосва моите струни. Сама не мога да създавам топлата музика.

Южният вятър провря любопитна глава между клоните, погали нежно тъжната китара и в тишината заваляха бисерни звуци мелодия и светлина.

— Тази вечер – прошепна той – аз ще бъда твоят музикант, ако искаш.

Щастливо се усмихна китарата и звездното небе се превърна в сцена за най-странния концерт, който някога бе изпълняван някъде.

Южнякът танцуваше по струните на китарата, а тя леко го насочваше, полюшвайки се в прегръдката на листата. Липата припяваше с красив алтов глас, а група звезди като истински беквокали допълваха звездния концерт.

Градът спеше, а с него и музикантът, сънувайки най-прекрасната музика, която някога бе чувал в живота си. Виждаше като на филм захвърлената китара и вятъра, свирещ виртуозно по нейните струни, чуваше божествения хор на звездите и вибриращия глас на липата.

— Искам да се събудя, искам да се събудя! – викаше той, но в същото време не желаше да отвори очи от страх тази кристална мелодия да не спре и той да не може да я запише сутринта.

Когато слънцето отвори очи, музикантът повдигна клепачи. Със страх се ослуша и радостен чу в сърцето си сънуваното. Грабна нотния лист до главата си и на прииждащата светлина на утрото записа музиката до последния звук. Беше спасен! Само трябваше да я изсвири на китарата, да я чуе как звучи жива...

— По дяволите! – скочи от леглото той и застана на прозореца.

Спомни си как захвърли в своя яд музикалния инструмент. Вгледа се внимателно навън и видя грифа ѝ да се показва зад едно отрупано с цвят клонче липа.

Навлече бързо панталони, затрополи по стълбите и след малко се закатери по дървото с горещата надежда китарата да се окаже цяла.

— Той все още те обича – прошепна старата липа на китарата, докато гледаха как музикантът се приближава към тях.

— Да – щастливо прошепна тя.

— Ще ми липсваш – погали струните Южният вятър, свил коси между клоните на дървото.

— Винаги, когато свиря, ще бъде за вас – обеща музикалният инструмент.

Когато мъжът стигна горе, бе поразен. По китарата нямаше дори драскотина.

— Чудо, това е истинско чудо! – повтаряше той, слизайки от дървото с нея.

След минути от прозореца на стаята липата и вятърът чуха прекрасната музика. Тя носеше покой и светлина, любов и нежност, защото бе родена от красотата на едно приятелство.

ВЪЛШЕБНИЯТ КОСЪМ

В празничната вечер хората, натоварени с подаръци, бързаха да се приберат у дома. Лицата им светеха от вълнение и предчувствие за хубави мигове.

На ъгъла на площада, пред голямата елха, стоеше уличен музикант, свирещ на цигулка. Мелодията се разпояваше между едрите снежинки и се посипваше върху минувачите. Докосваше с нежни пръсти душите на онези, които имаха такива, и те отваряха портмонета, изваждаха дребни монети, пожелаваха му хубав празник или мълчаливо оставяха паричка в шапката на свирача, почувстваха топлината и вълшебството на музиката.

Времето беше студено, цигуларят вече не усещаше пръстите си, но продължаваше да свири. У дома го чакаха гладни деца и болна съпруга. Затова влагаше цялата си обич и болка в мелодията. Тя излиташе ту разплакана, ту усмихната от ръцете му и кацаше върху бързащите сърца с надежда да докосне милостта им.

Дядо с две внучета вървеше по улицата бавно. Бузките на децата светеха зачервени радостно. Отиваха да купят подарък за баба им – сребърно бижу, за което цяла година бе мечтала – брошка със сапфири във формата на сърце. Магазинът беше точно до музиканта и тримата спряха да послушат прекрасната мелодия, която той даяваше, очаквайки спасение за семейството си. Едното от децата обожаваше музиката. То попиваше магията с отворена Душа и не можеше да се насити на красотата ѝ.

Вечерта слушаше плача на цигулката и сълзите ѝ се смесваха с падащите снежинки. Парите в шапката на свирещия мъж нямаше да стигнат дори за скромна вечеря. Тя си спомни как преди време той имаше работа и живееше добре. После жена му се разболя и нямаше кой да се грижи за нея. Приятели и роднини обещаваха помощ, но бързо се отдръпнаха. Всеки искаше да стои по-далеч от чуждото нещастие.

Възрастният мъж избра бързо подаръка за своята съпруга – беше точно такъв, за какъвто жадуваше тя. Обърна се да плати и видя децата със залепени нослета на витрината – гледаха свирещия мъж и поглъщаха жадно прекрасната музика. По-голямото момче следеше движението на музиканта като омагьосано. Старецът разтвори шепа – бяха му останали няколко монети. На излизане се приближи до цигуларя и ги изсипа в шапката му.

— Само това остана – извини се той.

Погледът му докосна посинелите пръсти на мъжа и Душата му изтръпна. Позна го. Доскоро този човек свиреше в престижен оркестър. Горчилката пропълзя до сърцето му въпреки празника. Слушаше и го наблюдаваше. Очите му бяха затворени. Дядото знаеше, че когато някой свири така, иска да скрие своето отчаяние.

Прибраха се и сложиха подаръците под елхата. Отрупаха масата с вкусни и ароматни ястия. Запалиха свещи и затаиха дъх в очакване на празничното чудо.

— Дядо, разкажи ни отново приказката за вълшебния косъм – помоли по-голямото внуче, което обожаваше музиката. – Цигуларят свиреше толкова хубаво тази вечер! Сигурно в неговата цигулка Господ е сложил един.

— Добре – усмихна се възрастният мъж, прокашля се и започна да разказва, а всички слушаха внимателно, защото това бе една от най-любимите им приказки.

„Много отдавна, хиляди години назад, когато земята била все още празна, Господ решил да я напълни с човеци. Преди да ги пусне по белия свят, той определял съдбата им. Карал Времето да разтърси своята многоцветна брада и от нея какъвто косъм изпаднал, такава щяла да бъде орисията на родения. Само когато Южния вятър донасял буря и слънце заедно и разлюлявали силно огромната пъстрота, Бог съзирал единствения вълшебен косъм в нея. Бързо го откъсвал и завързвал в Душата на смъртния. Така се раждали музикантите – с опънат вълшебен косъм в сърцето като струна на цигулка. Затова музиката е целият им живот. Когато хората кажат за някого: „В цигулката

му има вълшебен косъм от брадата на Времето.", значи е истински музикант. Защото единствено свирачите остават безсмъртни чрез мелодиите, които сътворяват. А онези, които слушат с Душата си такъв цигулар, стават по-добри и живеят по-дълго, понеже истинската мелодия лекува и пречиства."

— Дядо, – прекъсна го по-голямото братче – дали този музикант на площада бе истински?

— Ти как мислиш? – погледна го хитро възрастният мъж.

— Така хубаво свиреше! – въздъхна детето. – Толкова мъчно ми стана. А после ме развесели. Защо беше там тази вечер, а не стоеше на топличко у дома?

— Пръстите му бяха посинели и му беше много студено – прошепна другото дете. – Дали вече се е прибрал?

— Ако е спечелил достатъчно пари за хляб, може би – отговори старецът. – Но нали помните края на приказката? Този, който се е родил музикант, винаги остава такъв, дори когато умира от глад и жажда.

— Защото вълшебният косъм в Душата му е неговата цигулка - изрекоха едновременно двете деца. – И трябва да свири, докато диша. Това е дар и проклетие едновременно. Музикантите имат по-различна Душа. Те единствени, щом се качат на небето, пак се връщат в ръцете на Господ – да го топят с прекрасни мелодии, свирейки и след смъртта.

На масата се възцари мълчание. Децата и дядото мислеха за премръзналия цигулар.

— Искам да стана музикант – внезапно заяви по-голямото момче. – Още сега.

Възрастните се усмигнаха. Беше празник, затова облякоха топлите си палта и се запътиха към площада, но мъжът го нямаше. Попитаха продавача на пуканки дали знае къде живее цигуларят и скоро бяха пред дома му.

Прозорците бяха тъмни, ала се чуваше прекрасна музика, пълна с болка, обич и нежност. Семейството стоеше на улицата и душите на всички се пълнеха с благодат.

Вратата им отвори дете с гладни очи. Тъмни кръгове личаха под тях, скоро бе плакало. В стаята се процеждаше лека светлина от уличната лампа и разкриваше бедност, от която лъхаше студ и отчаяние.

Музикантът се приближи към непознатите.

— Дойдохме – започна дядото, но по-голямото внуче го изпревари – да ви поканим у нас за празника тази вечер. А утре, ако имате възможност, да станете мой учител по цигулка, докато се науча да свиря по-хубаво и от вас.

Мъжът целуна детето по челото.

— Ако Господ е вързал вълшебния косъм в Душата ти – ще станеш. – усмихна се той.

Празничната вечер се изпълни със слънце и милост. Децата разделиха своите подаръци с дъщерите на цигуларя, а бабата изненадващо закопча скъпата брошка на гърдите на болната жена:

— Аз вече ѝ се насладих – обясни тя. – Сега нека ѝ се порадваш и ти.

Вечерта стоеше усмихната до прозореца и слушаше божествената музика, която изпълваше дома. Мелодията се провираше под вратите, излиташе през комина и като брошка окичваше гърдите на кадифената тъмнина. Звездите я поемаха с блеснали мигли и я поднасяха на Господ, който побутваше Южния вятър към брадата на Времето, за да откъсне вълшебния косъм. Дошло беше време да се роди още един истински музикант на Земята.

ГРАДИНАРЯТ

Той не помнеше кога бе роден, нито го интересува-ше кога ще умре. Градината бе неговото парченце Рай и всеки ден, по дванайсет часа поне, превиваше гръб да почиства плевели, сади и полива всички цветя, храсти и тревички.

Особено внимание отделяше на малка олющена тенджера пред вратата на колибата, в която живееше. В нея се намираше странно цвете – нито храст, нито бодил, нито познато на някого в цялата околност растение. Листата му бяха тесни, променяха цвета си в различните часове на деня и сякаш всяка пролет аха-аха да се покажат пъпки между тях, но накрая отново поникваха само нови зелени ушенца.

„Дали пък не е от онези, които не цъфтят?“ – мислеше си човекът, оглеждайки го може би за хиляден път. „Или има нужда от нещо, което аз не му давам?“ – питаше се постоянно той.

Една нощ повелителят на градината сънува чуден сън. Ярка светла звезда му поднесе разцъфтяло цветето от пукнатата до вратата тенджера и му прошепна поверително: „За да цъфне, му трябва любов.“ След това се разтвори в облаците.

Сутринта човекът се събуди зачуден и цял ден мисли над този особен сън, докато поливаше, плевеше, подрязваше и почистваше цветята. Ако имаше жена и деца, може би щеше да знае какво е любов, ала той нямаше. Ако се грижеше за куче, котка или папагал, може би също щеше да е научил нещо за това неизпитано от него чувство, но той и това нямаше. Не притежаваше дори цветята в чуждата градина, за които се грижеше.

Негово бе единствено странното цвете, което някой бе оставил пред вратата му преди години, но то не искаше да цъфти.

„Трябва да разбера какво е любов“ – сети се привечер градинарят. „Най-добре да попитам тези, които обичат или някога са били обичани.“

Щом взе това важно решение, на Душата му стана леко, сякаш отново някой ѝ даде криле. Първо попита господаря, при която работеше. „Любовта е като най-сладката захар, която разтапя Душата.“ – отговори жената и някак загадъчно се усмихна. Той веднага намери бучка от нея и я зарови в пръстта до стеблото на странното цвете.

„О, – усмихна се под мустак господарят – любовта е най-тъмното вино, което превръща кръвта в огън.“ – и се вгледа унесено в миналото.

Градинарят намери глътка, останала в стара бутилка, и поля захарта в очуканата тенджерка.

Всеки, когото срещаше през следващите няколко дни, той питаше същото. Така разбра, че любовта е песен, нежно докосване, медени думи, грижа, доверие, топлина, светлина за Душата. И по свое разбиране заприлага всичко чуто върху нежното цвете.

Седеше сутрин и вечер, гушнал го като малко дете на коленете си, пееше му, разказваше му какво е правил през деня, галеше листата му внимателно с грапавите си пръсти. Отнякъде пристигна котка, градинарят започна да милва и нея. После под стряхата се настани малко врабче – мъжът и за него намери трохи. Мина месец, а цветето загадъчно мълчеше.

Един ден в градината срещна красива непозната. На нея зададе същия въпрос. Тя се вгледа в очите на мъжа и каза бавно с глас, който погали Душата му: „Любовта е глътка вода, когато си жаден.“

Мъжът цяла сутрин мисли над нейния отговор, а следобед тя сама дойде да погледне чудното цвете. Потопи ръцете си в хладната вода на близката чешма и изми листата му. После започна да го прави нежно и внимателно всеки ден.

Така вечер седяха пред вратата на колибата градинарят, цветето, жената, котката и малкото врабче. Цветето слушаше техния говор и топлина се разливаше по малките му листа, които попиваха обичта чрез споделената нежност и аромата на Южния вятър.

Преди края на лятото между остриите листа се появиха мънички пъпки, които нежно наливаха скрита красота от дланите на човека и неговата бъдеща съпруга. Сега тенджерата не стоеше пред вратата, а на прозореца, украсен с нежно перде. Сутрин го събуждаше врабчето, галеха го дланите на градинаря и неговата любима, а през деня котката с часове си говореше с него. Душата на цветето трупаше топлина, слънце и нежност, листата му светеха измити всяко утро, а корените му блажено вкусваха бавно топящата се захар, за да разцъфне то в своята вълшебна прелест в деня на сватбата на градинаря.

КОСТИЛКА ОТ КАЙСИЯ

Тишината заплиташе звезди в косите си, седнала на един клон, когато тъмна сянка приближи къщата. Позна Григор от горната махала. Колкото беше хубав, толкова беше буен. Не минаваше нито сватба, нито кръщение, нито сбиване в кръчмата без него. А Душата му бе като твърда костилка от кайсия, която още никой не бе успял да разчупи.

Тъмнината завърза в плитката си с панделка от непослушен облак и скочи безшумно върху чешмата пред притихналия дом.

Друга сянка се появи и звездите се струпаха любопитни върху покрива.

— Дойдох да се сбогувам – заяви младият мъж.

Гласът му не трепна, сякаш съобщаваше, че отива на разходка.

— Чичо ме вика в Америка.

Сянката на момичето изтъня. Звездите и тишината чуваха ударите на малкото обичащо сърце, но не можеха да задържат поелия на път. Костилката на Душата му бе твърда и обичта не достигаше сърцевината ѝ.

— Кога ще се върнеш? – попита почти беззвучно тя.

— Не знам – отговори безгрижно нейният любим. – Когато напечеля щастие.

Лятото прегърна момичето и го целуна нежно, искайки да му даде сила и смелост.

— Върви – отрони Душата ѝ. – Ще те чакам. И вземи нещо за спомен от мен – промълви тя и бръкна в джоба на роклята си.

Тънките ѝ пръсти докоснаха неговите и той се засмя иронично:

— Костилка от кайсия?

— Само това имам – отвърна тя и влезе бързо в къщата, за да не види сълзите ѝ.

Младият мъж пхна небрежно даденото в торбата и

подсвирквайки си игрива мелодия, се разтвори в мрака и времето.

Лятото гледаше след него ядосано, тишината и тъмнината пак бяха разплели косите си, за щастие на облака, който избяга, търкаляйки се като топка сладолед по топлото небе. Звездите, събрали глави, обсъждаха случилото се.

— Някой ден костилката ще се пропука – заяви едната.

— Стига да не е прекалено късно – погледна я тревожно другата.

— В живота винаги се случват чудеса – усмихна се окуражително третата.

Небесните светулки кимнаха в съгласие и изпратиха с тъжен поглед красивия мъж.

Сутринта изми очите на нощта и момичето отвори вратата. На прага лежеше кротко костилка от кайсия. Девойката се огледа, ала нямаше никой наоколо.

— А може би наистина се случват чудеса през летните нощи? – каза си тя, взе внимателно странния дар и очите ѝ се разходиха из малкия двор, търсейки най-подходящото място да го посади.

Есента отлетя, пролетта дойде, а след нея и лятото – костилката бе дала живот на крехко зелено стъбълце. Дивачката щеше да бъде облагородена и бедното семейство щеше да има какво да продава в събота на пазара.

Момичето галеше изумрудените листенца на фиданката. А слънцето милваше нея, вливайки ѝ сила да продължи борбата със самотата и огорчението, докато дойде времето за щастие.

Някъде в Америка Григор живееше своя живот безгрижно, работейки с чичо си в овощните градини на Калифорния и си въобразяваше, че е щастлив. Душата му продължаваше да е твърда костилка, до която не достигаше обичта.

Подареното от далечната любима бе посадил небрежно, за да не му се пречка в багажа. Дръвчето поникна и с учудване разглеждаше света. Лятото го прегръщаше и то притваряше очи от ласката на спомена за две нежни ръце, които го изпратиха от дома.

Времето се търкаляше като медена питка между годините, изпълвайки ги с разпиляна сладост. Дръвчето в градината на бедната девойка отдавна бе голямо и силно, раждаше ароматни сладки кайсии, които тя продаваше, купуваше с парите дърва за зимата, а от малките плодове вареше божествено сладко. Не пренебрегваше и костилките им – събираше черупките за зимата, а ядките сушеше на слънце. Живееше скромно, помагайки и на други бедни от селото. Усещаше, че това не е истинско щастие и се вслушваше в ароматната песен на вятъра.

Косата ѝ постепенно се прошари, а тя продължаваше да чака своя любим. Лятото с тъга наблюдаваше как сребърните нишки стават все повече, а очите ѝ – по-тъжни. Тишината галеше Душата ѝ и звездите тревожно търсеха с очи вечер сянката на завръщащия се Григор, но не я откриваха.

А той продължаваше да живее безгрижно, забравил и момичето, и кайсиевото дърво, съхнещо от самота и носталгия. Душата му все още бе непробиваема костилка, чиято ядка не се знаеше дали е жива. Мъжът се забавляваше, мислейки, че е щастлив и без обич. Харчеше спечеленото, вярвайки, че това е най-важното в живота.

Една есен в бедняшката градина пристигна Южен вятър от Америка. Разлюля всички клони и раздърпа косите на облаците. Тишината го попита за Григор, но той носеше съобщение само от кайсиевото дърво до стопанката на къщата. Беше вплетено в една негова костилка, която то искаше преди смъртта си да върне на нежните ръце, изпроводи го от дома и с тях да се прибере при своите.

Скоро се получи и писмо, с което Григор молеше сребърното момиче от скромния дом за помощ. Бе изгубил всичко спечелено за една нощ на хазарт. Тя се усмихна и на другия ден му изпрати костилка от кайсия.

Когато я получи, мъжът седна под кайсиевото дърво и дълго мисли. Южният вятър в клоните завъртя като пумпал времето и му припомни онзи далечен миг, в който бе щастлив и обичан. Костилката в Душата му бавно се пропука и от

нея се показва живо стъбълце. Мъжът си спомни раздялата с момичето, думите му и на Душата му стана сладко и горчиво – като отлежало кайсиево вино. Посади изпратеното в градината до другото дръвче, за да не е самотно, и пое дългия път към дома, разбрал, че там е оставил безценно съкровище, което все още е негово и го чака.

Тишината, лятото и Южният вятър се усмихнаха и въздухът преля от аромата на предстоящите прошка и щастие.

ЯБЪЛКОВА БЯЛА ПРИКАЗКА

Разцъфналото ябълково дърво потрепваше от докосванията на пчелите. Отърсваше рошави цветчета и светлината се отразяваше в листата му. Като момиче то се оглеждаше в огледалото на облака и чакаше някой да му каже, че е красиво. Ала хората бързаха насам-натам, пчеличките се надпреварваха да правят мед и нямаха време за сладки думички с някакво си дърво, пък било то отрупано с пухчета от ароматни цветове като снежна сметана.

Постепенно то започна да губи надежда, че някой ще види колко е хубаво. Тъгата лека-полека обви с мек воал Душата му и заспа в клоните доволно. Слънцето вече не му се струваше така гальовно, облаците престанаха да приличат на сатенени панделки, защото никой не спираше при него, за да се възхити на прелестта му, да му каже, че е ароматно, прелестно, единствено. Уханието танцуваше вдъхновено между близките цветя и дървета и се оглеждаше няма ли да се появи някой, който да види и усети с Душата си прелестта на цъфналото дърво. Дори слънцето изненадано повдигаше вежди замислено и тревожно.

Привечер то полегна върху облакови възглавнички, пчелите се прибраха в кошера си, а разцъфналото дърво остана самичко. Заплака с бели ароматни листенца и те се разпиляха като пролетни снежинки върху зелената трева. Собствениците на градината поглеждаха към дървото, ала не виждаха мъката му. Птиците кацаха на клоните му, но мълчаха. Звездите се канеха да изгреят, но бяха слепи за болката му. Ябълковото дърво прегърна самотата си и заплака беззвучно. Красотата и уханието му бяха нищо, щом не радваха очите на друга Душа.

Тази нощ бе най-дългата в живота му и то посрещна с отчаяние новия ден.

Настъпи утрото и дървото с радостна изненада видя, че има посетители – двама души спряха под клоните му. Бяха дошли на гости в дома на господарите. Възрастният

господин хвана нежно ръката на белокосата дама и топло ѝ прошепна:

— Снегът в твоите коси е прекрасен като този ябълков цвят. А животът ми с теб през годините имаше вкус на прелестни медени ябълки, с каквито есента отрупва дървото всеки път, щом лятото си замине.

Жената се усмихна беззвучно, очите ѝ се засмяха като топлото пролетно слънце, прегръщайки мъжа и разцъфтялата прелест нежно. Той целуна топлата кожа на пръстите ѝ пеперудено леко, вгледа се дълго в очите ѝ и заяви уверено, вдъхвайки дълбоко уханието на ябълковото вълшебство:

— Най-божественият аромат на света е в твоите пръсти – същият като този на живите бели снежинки, направили вълшебен килим под дървото. Преди много години под неговите клони ти признах, че те обичам. Времето разпиля младостта и усмивките ни, но дървото все още е най-прекрасното в околността, а ти си най-красивото момиче за мен и продължавам да те обичам както тогава.

Дълго стояха те под отрупаните с бяла уханна магия клони и спомените им прелитаха като светулки, кацаха върху нежните цветчета, давайки им слънце и топлина в приближаващия мрак. Нощта се усмихваше весело, закичвайки в косите си пролетна сладост и топли спомени. А възрастните съпрузи продължаваха да държат ръцете си и да говорят, изпълнили душите си с аромата на Южния вятър.

Думите отлетяха като глухарчета и времето се разтвори в тях. Самотата и болката се разпиляха като слънчеви отблясъци в кадифеното око на здрача. Ябълковото дърво въздъхна щастливо от сладостта на споделената обич и я преля щедро в бъдещите плодове наесен.

Южният вятър доволно пое с нежни пръсти пеперудите на обичта от душите на белокосите влюбени и ароматните кичести цветове, завъртя се като звезден танцьор и ги пръсна над заспиващия свят, за да се събуди утре по-светъл и добър с посадено семенце истинска любов в Душата като спасение.

СЛАДКА ОРАНЖЕВА ПРИКАЗКА

— Не ги обичам – кисели са! – въртеше глава недовошно детето.

Възрастната жена стана уморена от стола. Бе откъснала няколко оранжеви слънца от малкото портокалово дръвче, засадено в парника на градината. Така ги бяха очаквали да узреят – да има домашни цитрусови плодове за внучето.

— Ще ти направя сок от тях – обърна се с помирително предложение бабата към хлапето.

— И сокът ще бъде кисел. Не го искам! – пак завъртя глава инатливо детето.

Сините му очи хитро погледнаха към хладилника и то се засмя, прошепвайки закачливо:

— Освен ако не сложиш течен шоколад в него.

Южният вятър отвори внезапно прозореца и до портокаловото дърво долетяха думите на детето. Сърцето му се сви от обида и мъка. Болката, че е на чуждо място и без друго го измъчваше като огън. Думите на малчугана посипаха Душата му с иглички, които без милост се забиха дълбоко в нея и то заплака.

Погледна нагоре, но видя реотан вместо слънце. През стъклата на парника не усещаше нито целувката на въздуха, нито аромата на утрото отвън. Жадуваше вкуса на истинската светлина и свежестта на прохладните дъждовни капки. Затворът, в който беше попаднало, изсмукваше радостта и усмивките му.

— Веднъж да си отида у дома – молеше се малкото портокалово дръвче всяка вечер – при слънцето, морето и маслините. Дори на най-високата скала да ме оставят, ще дишам истински въздух и целувките на слънцето и ветровете няма да бъдат изкуствени. – думите се късах от сърцето му като струните на китара и сълзите му попи- ваха в земята безшумно.

То заспа и тази нощ разплакано с надежда утрешният ден да му донесе спасение.

Сутринта, когато отвориха парника, стопаните с почуда видяха пожълтелите листа и падналите по земята плодове.

— Само мъчим дървото тук – прошепна тихо, сякаш на себе си жената виновно. – И без това плодовете са кисели и никой не иска да ги яде.

— Тези дни ще идва приятел от Солун – замислено ѝ отговори мъжът, крачейки напред-назад. – Може би ще трябва да го изпратим обратно у дома, да живее или да умре свободно – за каквото му стигнат силите.

— Дали ще оцелее там? – почти без думи изрече тя, галейки нежно оголелите клончета.

— Тук със сигурност ще умре – заключи мъжът, разглеждайки килимчето от окапали листенца. – На юг има някакъв шанс, поне минимален.

Портокалчето слушаше и надеждата изпълваше Душата му. Още малко трябваше да потърпи. Спасението може би беше близо.

Когато дойдоха гостите от Солун, сърцето му заби ускорено и развълнувано. То чакаше и тръпнеше дали ще го вземат обратно в южната земя, където беше родено. О, прекрасно знаеше колко много ще го боли! И колко трудно ще му бъде там в началото. Но как жадуваше да си отиде в родината! Всяка нощ сънуваше и бленуваше своето завръщане у дома! Горещо се молеше чудото да се случи и да се махне от стъкления затвор, в който със сигурност щеше да умре бавно и мъчително.

Годината се изтъркаля като житена питка по ръцете на южното слънце. За следващата Коледа бабата, дядото и внучето бяха поканени на гости в при техните стари приятели в Северна Гърция. На масата в дневната грееше купа с оранжеви портокали, ухаещи на мед и слънце. Детето протегна ръка – нослето и устните му залепнаха върху лъскавата кора на плода.

— Тези са от вашето малко дръвче – похвали се домакинята. – Няма да го познаете. Станало е голямо, красиво и ражда най-вкусните плодове в цялата градина.

— Сладко му е да си бъде у дома – отрони замислено бабата на момченцето и тъжно се усмихна.

Чувство на вина докосна Душата и на нея, и на вну-чето.

— Може ли да отида да го прегърна? – попита то и не дочака отговор, а хукна през вратата навън.

Доближи дръвчето и погали зелените му листенца. Дори те сега ухаеха различно и просветваха като полирани. А то цялото сияеше в леката здрачина вълшебно, красиво, отрупано с оранжеви слънца. Разперваше клони като крилца и пърхаше с тях в тишината.

— Знам, че сега си щастливо – прошепна тихо детето, погали кората му и го прегърна внимателно. – Нека винаги е така. Прости ми, че се държах толкова лошо с теб, просто бях малък и не разбирах колко важно е да се завърнеш при твоето семейство, за да ти бъде хубаво на Душата.

Дръвчето го докосна в отговор с ароматни листенца и цялото светна в портокалови сладки усмивки като слънчеви панделки. Защото даже въздухът ухае на мед и на щастие, когато си се върнал у дома.

ЗЕЛЕНА КАКТУСОВА ПРИКАЗКА

Ако си мислите, че кактусите са грозни, лоши и бодливи, много се лъжете. Те са смели, силни и красиви. Обичат да похапват коктейл от слънчева светлина, облакови усмивки и топло лятно време. За закуска пият надежди за среща с приятели, а вечер мечтаят за танц под звездите поне с една нежна въздишка сред аромата на Южния вятър. Те познават доброто по стъпките и страха по ухапието му. Знаят какво крият животните от хората и пеперудите от птиците. Ала тези тайни ще споделят с вас само ако станете техни приятели.

Кактусите са мъдри, а може би затова и малко самотни. Но не бъдете тъжни, защото точно тези изумрудени бодливковци са най-веселите същества на света, когато намерят другарчета. Тогава зелените им нослета светят като смарагди, а сърцето им се пълни с цветовете на всички дъги, които са изгрявали или ще изгреят скоро. От това цветно сладко море в ръцете им разпуква цветче в багрите на някой нюанс от палитрата на щастието, носейки ухапието на сбъдната мечта.

Тогава, тогава, тогава – о, тогава трябва просто да погалите цъфналото зелено диамантче, да му кажете, че е красиво и че го обичате. И бъдете сигурни, че то няма да убоде Душата ви, а когато заспите, ще ви изпрати по сънната поща море от зелени ментови бонбони и пъстри цветя пеперуди, с които да танцувате лудо на Луната или пък на Слънцето с Южния вятър. Ще ви разкрие тайните на приятелството и вълшебството, което крие направената добрина за някого, очакващ твоята помощ и страдащ за нея.

Няма нищо по-просто от това да станете част от тази сладка зелена магия, наречена приказка на милостта и приятелството. Само намерете кактусче и станете негова сродна Душа. Лесно е, защото за това са нужни точно две

усмивки и едно сърце. Тогава небето се изпълва с белопери птици и цветна дъга изгрява в мислите. А палавите крачета на мечтата стигат бързо-бързо до топлината на щастието.

Лека нощ! Да спите сладко и да сънувате лятото, пълно с пеперудени усмивки и кактусови зелени слънца! А сутринта да кажете на някого „обичам те“ с нежна прегръдка без думи. За да разцъфти кактусът в Душата му и да изпълни въздуха с аромата на слънце и доброта.

ЛИЛАВИЯТ БОДИЛ

Там, където небето е светло като мляко, а планината си връзва панделки от облаци в косите, има едно красиво южно селце. То е толкова малко, че дори си няма име. А най-голямата гордост на последната къща до уличната чешма е полянката от лилави бодили. Пролетно време са толкова прелестни, че приличат на килим от разцъфтели рози. После слънцето и лятната жега ги прегръщат, те се припичат в южната топлина и лека-полека започват да съхнат. До есента, когато вятърът събира облаците и ги стоварва върху хора и растения, а те се чудят защо толкова бързо си отива лятото.

Идва времето на дъждовете и бодилите избледняват тъжно, усещайки, че пристига зимата, и до пролетта ще трябва да изчезнат. Ала плахата надежда, че след месеци слънцето пак ще се върне, а те ще разцъфнат в своята нова лилава премяна, им дава сили да се сбогуват с облаците, небето и чешмата.

Тази година мъжът в малката къщичка донесе няколко кошера с пчели. Още при първите топли пролетни дни малките работливки зажузаха весело и се пръснаха като златни перли по лилавата коприна на бодилите.

— Приемате ли гости? – питаха вежливо те и смучеха сладост от лилавите им сърца.

Растенията трепваха при всяко нежно убождане, а уж бяха смели. Но се радваха на тези весели гости. В бодливото им царство не влизаха много посетители, като изключим магаретата, но те нямаха такива фини обноски.

— Хайде, Красена! – подкани майката малкото дете.

Момиченцето бе впило поглед в един лилав бодил до чешмата. Той бе поникнал много близо до водата, изтичаща от коритото. Може би затова бе доста по-едър от другите, с много по-наситен цвят, сякаш наистина се бе превърнал във великолепна роза.

— Виж колко е красив, мамо! – момиченцето сочеше с пръст бодила.

— Като мине магарето на баща ти, ще го опаса сладко-сладко и хич няма да се интересува от красотата му – засмя се искрено майката.

— Няма! – почти разплакано извика детето. – Това е моята лилава роза! Никой няма да я изяде!

Детето свали своето шалче от вратлето. Нейният баща ѝ го бе донесъл от пазара в Солун. Всички знаеха колко дълго го бе търсил – лилав като любимия цвят на красивата си русокоса дъщеря. Цялото село я познаваше по него. Тя го завърза нежно точно под цветчето на бодила като панделка.

— Така всеки ще знае, че си само мой! – гордо извика тя.

Бодилът не можеше да повярва на това, което се случваше. Меката коприна галеше стеблото му. Той усещаше аромата на детето, останал в материята и на Душата му ставаше светло. Искаше да заплаче, но магарешките бодли не могат, затова само се усмихна и погледна към слънцето. В миг нектарът в цветчето му стана толкова сладък, че няколко пчели веднага му дойдоха на гости.

Лятото настъпи. Бодилът пиеше вода от близката чешма и оставаше свеж и лилав дори в най-голямата мараня. Детето всяка сутрин идваше да проверява дали е там и дали шалчето стои вързано на вратлето му. Нямахше по-щастливи от двамата, когато всяка сутрин се виждаха и си пожелаваха всичко най-хубаво до следващия ден сред аромата на Южния вятър.

Ала дори и най-прекрасното лято си тръгва и идва дъждовната есен. Момиченцето знаеше, че няма как да опази своя бодил от зимата. Трябваше да се сбогува с него или да го откъсне. Ала тя беше малка, а стеблото на бодила – твърдо. Щеше ли да поиска той да отиде при нея в бедняшкия дом със сламен покрив?

— Ще дойдеш ли у дома през зимата? – попита го един ден Красена.

— Ще дойда и на края на света – отговори бодилът

развълнуван. – Стига да продължавам да бъда твоята лилава роза и на врата ми да остане прегръдката на твоя шал.

— Тогава утре с татко ще те вземем – обеща му малкото момиченце и заподскача обратно до вкъщи.

Цяла нощ не спа от вълнение той. Питаше се много ли ще го боли, докато режат стеблото му. Чудеше се няма ли да му е тъжно да остане сам в човешкия дом. Но това беше цената, за да остане завинаги с Красена и да бъде обичан.

Сутринта тя пристигна със своя баща. Мъжът беше внимателен, но ножът разкъсваше стъблото на растението и така го болеше! После обаче нежните ръце на момичето го поеха и устните ѝ докоснаха едва-едва лилавите му бодлички. Той забрави болката и искаше да остане така, докато времето и слънцето изчезнат.

В новия дом бодилът се настани в пръстена ваза до прозореца, откъдето изпращаше детето всяка сутрин на училище. Бе близо до светлината, а вечер за лека нощ го докосваха устните на Красена и той беше най-щастливата лилава роза на света.

Дали си струваше всичко, което преживя? Би го преживял хиляди пъти отново и отново, защото най-голямото щастие е да живееш в палата на обичта – дори когато това е най-бедният дом на света.

ЛЮЛЯКЪТ И РОЗАТА

Бяхме голямо семейство и живеехме много щастливо. Веднъж при нас поспря млад красив мъж с гумени ботуши и лопата. Всички искахме да тръгнем с него. Огледа ни внимателно, но явно хареса само мен. Умело и нежно ме откъсна от братята и сестрите ми. Взе ме в ръце и докато вървеше, си тананикаше странна песничка: „Аз не искам имот и богатство, нито даже царски палати. Сламена колибка аз желая, но във нея сладичко да спя.“

Неусетно стигнахме до мъничка къща, прясно варосана. Тя наистина беше колкото люляков храст и покривът ѝ светеше като златен от сламата, с която бе направен.

— Невесто Звездо, ела да видиш какво нося! – извика радостно той.

— Какво, Митко – показва се румена невяста и плесна весело с ръце, щом ме съзря. – Люляче! Запомнил си за какво мечтая.

— Хайде да измислим къде да го посадим – усмихна се той вместо отговор и се завъртя на всички страни.

Младата жена също се огледа, повдигна се на пръсти и посочи с бяла ръка:

— Тук, до прозореца, мили, та когато се отрупа с цвят, всичкият аромат да гостува в дома ни.

Тя прегърна мъжа и топлината от обичта им докосна моята Душа. Имах късмет да попадна в дом, където хората си подаряваха искрена нежност. Така слънцето на техните чувства щеше да храни и мен със светлина.

Двамата ме посадиха с любов, поляха ме със сладка вода и заживях в техния малък подреден двор. Нетърпеливо поглеждах кога ще порасна достатъчно, за да надникна през бялото дантелено перде и да разгледам какво има в къщата, която жената всеки ден чистеше и подреждаше без умора.

Цялата есен и зима бързах, жадувах да стана голям, а се чувствах тъжен, самотен. Вечер чувах любовния шепот

на младите и смехът на невестата, а сърцето ми преглъщаше мъката за моите близки и родници, останали далеч. Искаше ми се да разговарям с някого, да споделям обич и милувки, както хората, при които живеех. Често жената ме галеше с пръсти, ухаещи на сапун, питаше ме дали съм добре, но аз мълчах. Още много силно ме болеше от раздялата с родното място.

Доиде пролетта и целуна сърцето ми със слънчеви устни. Около мен се показва пъстра дружина от лалета, перуники и момини сълзи. Всички се смееха, говореха си и ме поглеждаха дружелюбно. Повдигаха се на пръсти, и аз правех същото, за да видя по-добре стаята на младите съпрузи, но все не успявах.

Една сутрин сред цветята се появи Ружа, израсна висока и тънка, стройна като момиче. Ала гледаше надменно и все се оглеждаше в прозореца да види колко е хубава. Понякога ми хвърляше кокетни погледи, наклоняше бели къдрави цветове към мен, но щом и аз я погледнех, горделиво се отдръпваше. Нейната студенина нараняваше бедното ми сърце и се чувствах още по-самотен и тъжен. Дори топлината от обичта между младите съпрузи вече не сгряваше Душата ми.

Пак беше сутрин. Събудих се рано и видях как стопанинът сади срещу мен Роза. Макар уморена от пътя и настаняването на чужда земя, тя се усмихна и поздрави мило:

— Добър ти ден, Арговане!

— Добър ден, мъничка Роза! – прошепнах, стоплен от думите ѝ, усещайки непознато слънце в сърцето си.

По-късно разбрах защо ме нарича така. Там, откъдето идвала, казвали тъй на люляка. Тази малка весела съседка изпълни дните ми с усмивки и светлина. Тя танцуваше грациозно, когато Южният вятър свиреше по покрива на малката къщичка. Искаше ми се да я погала по дребните нежни листенца, но напразно протягах клони. Не успявах да я докосна и от това нежността ми към нея ставаше още по-дълбока и светла.

Неусетно цветето плени сърцето ми и то се топеше от обич. А когато разцъфна с нейния първи цвят, вдишвах аромата с всичките си листа и бях ненаситен за него. Дори ревнувах, когато Митко или невестата Звезда се навеждаха към червения разкош и отпиваха с наслада от уханието.

Заваля пролетен дъжд и малката роза се обърна към мен молещо:

— Прегърни ме, Арговане! Дъждовните капки и вятърът ще разпилеят сладостта ми!

Протяхах клони към нея, но оставахме разделени. Младата невеста отвори прозореца, за да слуша песента на тихия дъжд и се загледа в мен и малкото цвете. Сякаш разбра нашите чувства и се замисли.

Сутринта слънцето погали небето с мигли и, а Звезда да изми прозореца така, че той заблестя като огледало. С Роза се огледахме в него и се врекохме един на друг в любов до смъртта.

С радост скоро забелязах, че има няколко нови пъпки върху моята нежна любима и пак протегнах клончета да я докосна.

Невестата стоеше до прозореца и ни гледаше развеселена.

— Митко! – извика тя с нежен глас внезапно.

Когато мъжът приближи, тя ни посочи с Роза зачудена.

— Не ти ли се струва, че искат да се прегърнат като нас? – попита го закачливо.

Той кимна усмихнат, а Звезда свали от плитката си светлата панделка и върза нашите клони като венец над прозореца.

Най-после успях да прегърна Роза. Сърцето ми запя и едва тогава разбрах смисъла на песента, която тананикаше често стопанинът. – „Аз не искам имот и богатство, нито даже царски палати. Сламена колибка аз желая, но във нея сладичко да спя.“

УМНОТО КОТЕ

То беше най-умното коте, което този краен квартал някога беше сънувал. Можеше да пресича на зелено, да брои до сто и дори да смята наум таблицата за умножение, само че не по човешки, а по котешки. Знаеше да чете на един особен език, който малко наподобяваше китайски, и малко котешки, но кой обръща внимание на такива подробности. Кварталът беше толкова горд със своето коте, че всички други тайно и не толкова тайно започнаха да му завиждат и дори изпратиха специални хора да го откраднат, та и те да си имат някаква специална гордост. Но никой не успя, защото умният сивушко се измъкваше от всеки капан с хитрост.

Може би предполагате, че прекрасното коте се възгордя от това? Ни най-малко. То имаше добро котешко сърце и помагаше с каквото може да другите животинки в квартала. Мислите, че ви лъжа, искайки само и само да си допиша приказката с опашати лъжи ли? Нищо подобно. Ще ви разкажа само една от многото добрини, направени от него.

Тази нощ есента бе разплела косите си и ги решише с вятъров гребен. Ала той искаше да играе на криеница със звездите и хич не се интересуваше, че тя мечтае да бъде със сресани къдри и постоянно се дърпаше насам-натам. В резултат на това по тротоарите падаха жълти и червени листа, които посипваха като пъстър килим улиците.

— Ох! – въздъхна накрая уморено есента. – Няма ли кой да ми помогне и укроти този непослушен вятър? След час има тържество в двореца на Луната. Как ще отида там с тази разпиляна коса?

Умното коте, което в този момент се разхождаше по перваза на близките прозорци – много обичаше това упражнение за грациозна походка, дочу въздишката ѝ и възпитано ѝ проговори на своя котешко-китайски език, който, за учудване на всички блокове наоколо, тя прекрасно разбра.

— Мяо-мяо, добър вечер, уважаема есен – превеждам, за който не знае, – аз мога да ви помогна, ако вие ми направите една малка услуга.

— Разбира се, стига да е в моята компетентност – веднага отговори радостно вълшебницата. – Какво ти е нужно, умниче?

— Мао-мяо-мааа, – превеждам, за който не разбира котешко-китайски – в близкото дърво една малка катеричка не може да си събере достатъчно жълъди за зимата, а бездомното куче има нужда от топличко одеялце за идващите хладни дни. Топлушкото е закачено на един висок клон, а катеричката е още мъничка и не може сама да си натрупа зимнина. Може лии, мяоо, да пуснеш слънчицето утре топло да свети, за да изсуши постелката, а после да доведеш няколко ветрове, за да обрулят всички жълъди и свалят мекото одеялце на земята?

— Хм – замисли се есента, – трябва наистина да имам най-хубавата прическа на приема, за да получиш каквото желаш.

Котенцето наистина беше умно. То погали с опашка Южния вятър и запя сладка песен за звездите и техните красиви златни рокли. Палавникът седна на един клон да послуша, а котето нежно хвана гребена и като истински виртуоз направи великолепна прическа на есента. Среса къдриците ѝ на ветрило и вплете в тях като малки рубини плодчета от близката шипка. Есента се огледа в спящите прозорци като в огледало и се завъртя щастлива. Целуна котенцето по нослето и отлетя усмихната към Луната.

На другия ден слънцето топличко светеше. Бездомното куче поглеждаше тъжно към дървото. Малката катеричка притичваше нагоре-надолу по дънера, носейки жълъдчета.

Внезапно се появи силен Южен вятър. Духна в клоните и одеялцето тупна точно пред къщичката на кученцето. То бързо го грабна и се зави с него, успокоено и стоплено. вятърът духна втори път. Цяла купчина жълъди се изсипаха право в хралупата на малката катеричка. Тя

учудено се огледа, но веднага ги намести и се скри щастлива в своето убежище.

А котенцето стоеше на покрива на блока, усмихваше се доволно и учеше нови думи:

— Мяо-мао-мърр! Мао-мао-мяк!

Какъв беше този език и то още не знаеше, но едно беше сигурно – беше умно коте и скоро щеше да го научи.

ОБЛАКОВА ПРИКАЗКА

Едно облаче не обичало никак да ходи с обувки с връзки и когато трябвало да върже своите сандалки, за да скача от звезда на звезда, понякога така бързо се премятало, че на главите на хората падала по някоя облакова обувка през деня или нощта. Тя, разбира се, не била никак тежка и на хората не им излизали цицини, но щом върху някого се стоварела, той се влюбвал начаса безумно. И нямало значение дали бил млад или стар, хубав, грозен или дебел – влюбвал се безпаметно и безвъзвратно и нямало спасение от тази любов до смъртта.

Понеже облачето било много палаво и любопитно, и понеже имало куп облакови обувки в безкрайните небеса, влюбените почнали да стават прекалено много по света. По цял ден въздишали и мечтаели и нямало кой да свърши цялата наложителната работа.

Майката на малкото облаче една сутрин сложила звездички закопчалки на облаковите обувки и вече колкото и да се премятало, то не губело сандалките си из безкрайните небеса.

Така влюбените започнали бързо да намаляват. Накрая се оказали толкова малко, че на Земята животът станал по-скучен и от най-скучната телевизия. Никой не въздишал и не мечтаел, хората не танцували под дъжда, нито пеели. Дори стихове спрели да пишат. Само работата ги интересувала и облачето от това изпитвало безкрайна тъга.

То седнало на върха на една звездичка и започнало така да мисли със своята облакова глава, че от пухените му уши заизлизали светли искри. Накрая майка му го повикала за вечеря, а да изпуснеш вечерята било толкова страшно, колкото да оставиш света без влюбени сърца. Затова облачето напрегнало своето мозъче и измислило начин на разреши проблема.

Понякога уж случайно разкопчавало лявата си обувка и я пускало върху главата на мъж или жена. Отново се появили влюбени хора. Пак започнали да се радват на залеза и да се прегръщат в дъжда, рецитирайки стихове.

Само че дори малките облачета с течение на времето поумняват. Пухкавото палавниче много внимавало да не се наруши хармонията между количеството влюбеност и работа. То записвало всичко в своето облаково дневниче и така светът отново бил и влюбен, и цял.

Майката му никак не се разсърдила. Дори била доволна от развитието на събитията. Защото от опит знаела, че живот без любов, мечта и аромат на Южен вятър е по-скучен и от най-скучната телевизия.

ОПАКО СЕЛО

Много много отдавна, когато животните говорели езика на хората, между две планини, скрито зад непристъпни гори, имало едно Опако село с чуден кладенец. Там всичко било различно и наобратно. Мързеливите човеци позволили други същества да превземат домовете им. Таласъмките вместо да правят пакости, вършели домакинската работа и се разпореждали в къщите. Селяните пък спели сладко през деня, а вечер лудо танцували. Затова не обичали пришълци и когато някой заблуден пристигал, всички с общи усилия го прогонвали.

Един ден между скалите се появил рунтав калпак на млад другоселец, носещ на гръб малка платнена торба. Лицето му било изтощено и бледо, дрехите изпокъсани. Ала очите му светели чисти като планински ручей.

Много път бил извървял, търсейки селото и прочутия кладенец неслучайно.

От известно време всяка вечер сънувал странно момиче. Косите му – с цвят на узрели кестени, а очите – като пролетни листа. То молело за помощ и после изчезвало. Момъкът се събуждал и не можел нито да заспи до сутринта, нито място да си намери през деня. Не знаел къде да търси това чудно същество, нямал и понятие защо точно той е избран.

От една спасена птица разбрал за кладенеца мъдрец, разкриващ тайни, и бил решен на всичко да разгадае загадката, която го мъчела.

Приближил първата къща и надникнал през отворения прозорец. Стопанката спяла, а таласъмка месела тесто за баница с някакви билки, но то залепвало по ръцете ѝ. Без да чака покана, протегнал се момъкът и посипал малко брашно на софрата. Чудното същество кимнало намусено, а чужденецът поздравил и попитал за кладенеца.

— Някой те е излъгал. Няма такъв в селото. – троснато отговорила тя и му обърнала гръб.

Човекът продължил нататък. В един двор таласъм се въртял около дръвника угрижен, а стопанинът дремел под сянката. Момъкът прескочил плета, извадил клин от торбата и заедно със странния дървар за нула време нацепили дървата. Човекът пак попитал за онова, което търсел, но получил същия отговор:

— Няма такова нещо в нашето село – с половин уста го отпратил таласъмът.

Цял ден обикалял другоселецът къщите и помагал, но нито получавал благодарност, нито отговор на въпроса си.

Учуден и уморен, накрая седнал до чешмата на мегдана. Напълнил вода в шепи, но в тях се появил образът на сънуваното момиче. Птица на близкия клон изпищяла жадна и момъкът протегнал ръце към нея. Животинката пила дълго, а човекът галел перата ѝ. Преди да отлети, тя му прошепнала:

— Жълтата къща.

Младият човек метнал торбата на рамо и поел към края на селото. Последната постройка била наистина жълта, с много слънчеви цветя в градината. Таласъм се опитвал да запали огън в двора, но не можел. Лют дим се връщал към него и той отскачал недоволен. Пришълецът извадил от торбата мъничко мехче, започнал да го надува насреща и пламъкът весело заиграл.

Вратата била отворена и се виждала част от стаята, в която момичето от неговите сънища спяло в легло с бродирани възглавници. Понеже вече бил разбрал, че тук всичко е опако, скрил се до вратата и зачакал.

Щом мракът прегърнал небето и звездите се разположили като принцеси върху боровете, чудна мелодия затанцувала по улиците на селото.

Стопаните на жълтата къща се събудили и започнали да пеят и подскачат. Взели сготвеното от таласъмите и тръгнали към мегдана. Поел и момъкът след тях. Пред чешмата направили обща софра и настанало бурно веселие.

Момичето единствено не танцувало, а ронело сълзи бисери. Те попивали в косите му, от които момъкът не можел да откъсне поглед. Приближил се тихо към него и го запитал:

— Как се казваш?

— Адар – отговорила тя и го познала. – Ти си човекът от моите сънища.

Стиснала ръката му и го побутнала към сянката на чешмата, за да не ги видят.

— А ти?

— Стоян – прошепнал той и продължил. – Защо в селото таласъмните работят, а хората мързелуват? – попитал учудено. – И защо всяка нощ насън ме молиш за помощ?

Девојката с глух глас разказала как преди години стар таласъм с кавал дошъл в къщата им от гората. Баща ѝ с хитрост го накарал да работи. Като видели това, и другите селяни направили същото. Мъдрецът от кладенеца ги предупредил, че е опасно, но не го послушали. Постепенно таласъмните превзели селото. Най-стариат от тях свирил с чудния инструмент и мелодията приспивала хората след първи петли, та чак до залез слънце.

— На теб не ти ли харесва да мързелуваш като другите? – поинтересувал се младежът.

— Бях малка, но помня топлите лъчи на слънцето – отговорило то. – Искам пак да се върне нормалното село, а таласъмните да си отидат в гората. Мечтая да садя цветя и да ги поливам сутрин, да опека сама баница, а не да ям сготвено от таласъмките, пълно с магии. Мъдрецът предрече, че пришълец ще ни спаси. Чакам толкова години вече.

— Къде живее той? – полюбопитствал момъкът.

— Бях дете, когато ходехме с татко при него и не помня добре. Знам само, че бе в дънера на една елха, но къде?

— Аз знам – тихо прошепнала птицата, на която момъкът дал да пие вода. – Следвайте ме.

Скоро младите се озовали в гъста гора, до висока елха и водачката им отлетяла. Двамата се навели към земята и видели в дънера отблясък на вода.

— Мъдрецо... – започнал момъкът, но глас от дълбокото го прекъснал.

— Знам защо сте тук и ще ви помогна. Ала трябва да изпълните три неща – да намерите няколко кълбета изпредена вълна, да натрошите вълшебния кавал на стария таласъм и да подмамите съществата тук, като ги излъжете, че ще ги заведете на сватба. Ще ги доведете при мен, ще пуснете топките с прежда, те ще се втурнат да ги намотават, в това време ти ще засвириш с кавала, който аз ще ти дам, и те ще заспят дълбоко. После ще хвърлиш инструмента в кладенеца.

— Какво ще поискаш в замяна? – попитал разтревожено момъкът.

— Да останеш тук – отговорил мъдрецът. – Хората се отучиха да работят, забравиха как се коси и вършее. Ще трябва да ги научиш пак.

— Ще го направя – обещал момъкът и птицата се появила отново, за да ги върне в селото.

Щом пропели първи петли, старият таласъм засвирил вълшебната мелодия и всички хора се отправили към леглата си. Момъкът го проследил безшумно, видял къде скрива кавала и останал свит до плета. Щом слънцето изгряло, промъкнал се тихо и взел вълшебния инструмент. Напуснал селото и го натрошил с камък в гората. После се върнал и откраднал от няколко къщи кълбета изпредена вълна. Седнал до чешмата и зачакал.

Стъмнило се, а над селото царяла тишина. Таласъмите се щурали напред-назад, търсейки изгубения кавал. Тогава момъкът засвирил с онзи, който му бил дал мъдрецът. Птицата кацнала на един клон до чешмата и закрепяла:

— Сватба в гората, сватба в гората! Всички са канени на пиршество.

Таласъмите се спогледали, хората наизлезли и затанцували, а момъкът лека-полека започнал да ги води към планината. И човеците, и таласъмите го следвали като залепени. Птицата ги водела право към мъдреца. Щом пристигнали, другоселецът пуснал кълбетата между дър-

ветата, а таласъмните хукнали да ги гонят. Тогава хвърлил с всичка сила кавала в дълбоката вода на кладенеца.

Хората започнали да се питат какво правят в гората посред нощ. После съгледали спящите таласъми и започнали да си спомнят.

— Благодарим ти, момко – благославяли го те.

— Благодарете на мъдреца в кладенеца – скромно отговорил той. – И се прибирайте по домовете си, че скоро ще просветлее и трябва да започнете работа.

— Ама ние нищо не помним – заоправдавали се те.

— Аз ще ви покажа всичко отново – успокоил ги Стоян и ги повел обратно към къщите им.

На сутринта селото се изпълнило със смях и човешки говор. Момичето отишло на чешмата и поканило момъка на гости в дома си.

— Татко те моли да го научиш как да засее – обяснило то и се усмихнало свенливо.

— Ще му покажа, Радо – обещал той. – Но само ако ми станеш жена.

Скоро селото станало пак каквото било някога. Само името му останало като спомен от времето, когато таласъмните били господари в него заради хорския мързел.

А Стоян и Рада? Живели дълго и щастливо, често ходели на гости в гората при мъдреца в кладенеца и винаги се вслушвали в неговите съвети.

ОТРОВАТА

В едно прекрасно царство живял справедлив цар. Грижел се за държавните дела всеотдайно и честно, работейки от сутрин до вечер за добруването на народа си. Страната му процъфтявала, за ужас на неговите врагове.

Събрали се тримата съседни на справедливия владетел и започнали да умуват как да го премахнат или накарат да стане като тях, за да не бягат поданици от земите им в неговите.

— Хубаво би било да го отровим – предложил Дебелият цар. – Ще му изпратим най-вкусното ястие, ще го опита и ще умре. Следващият на престола ще бъде като нас и ще заживеем спокойно.

— Аз имам по-добра идея – подсмихнал се Хитрият цар. – Да го запознаем с красива млада дама, която да го накара да се влюби в нея и така да го разори, че сам да дойде да ни моли за помощ. Тогава лесно ще го накараме да бъде като нас.

— Много сте глупави – засмял се Мазният цар. – Тук работа ще свърши само моят братовчед. Той с такива мили думи и комплименти ще завърти главата на Справедливия цар, така ще го омае, че ще го принуди да върши несправедливи дела доброволно, без да се усети.

— Който успее, – почесал се под короната Дебелият цар – ще вземе едната половина от царството на съседа.

— А другата ще си поделят останалите двама от нас – допълнил доволно Хитрият комшия.

Речено-сторено. Само след няколко дни в двореца на Справедливия цар пристигнало невиджано ястие. То ухаело така изкусително, че всички, покрай които минавал слугата с подноса, преглъщали слюнки и лакомо се втренчвали в препечената коричка на блюдото, от което се извивала тънка пара.

Негово Величество огледал внимателно от всички страни подаръка, позамислил се и наредил да го изхвър-

лят, заповядвайки никой да не близва дори от него. Планът на Дебелия цар се провалил с гръм и трясък.

Скоро, уж случайно, в двореца пристигнала племенницата на Хитрия цар. Заявила, че минавала наблизко и тъй като много била слушала за богатствата в палата на съседа, решила да ги види с очите си. Тя била чудно красива, облечена в най-скъпата си рокля, носела бижута, донесени от далечни земи, но безумната алчност личала по погледа ѝ. Владетелят любезно я развел из своя дом, а после я отпратил с досада. Когато тя се опитвала пак да го посети, измислял оправдания и не се срещал с нея. Постепенно нейният чичо трябвало да се примири с провалената си идея.

Дошло лято, настъпила страшна суша. Справедливият цар, а и неговите съседи, се уплашили не на шега. Трябвало да се направи нещо, за да се спаси бъдещата реколта. Иначе през зимата хората щели да измрат от глад.

— Сега е моментът – заявил Мазният цар и изпратил своя братовчед да действа.

Младият човек бил изключително умен, владеел изкуството да убеждава, да прави комплименти и да внушава идеите си на другите. Той само за месец успял да накара владетеля да го провъзгласи за свой най-първи съветник. Позволил му да търси вода за нивите, като копае по средата на всяка от тях. Дал му пари за материали и работници, които, естествено, младият човек откраднал, по-голямата част от нивите съсипал, а на наетите хора не платил. Постепенно недоволството срещу Справедливия цар нараствало, идвала есента, а реколтата била нищожна. Вода така и не се намерила, защото работата не била свършена както трябва.

Съветникът обаче с мили думи лъжел царя, който заслепен, му вярвал. В началото на зимата народът се вдигнал на бунт и прогонил своя владетел от трона. Мястото му заел младият лицемер, който бързо разделил царството между себе си и съседите, а истинският господар забягнал в далечни земи, за да спаси живота си.

Там разбрал, че най-страшната отрова са лъжовните красиви думи, които те карат да тръгнеш против доброто у себе си, унищожавайки онова, което си градил с години. С времето осмислил какво се е случило и подготвил своето завръщане.

Какво станало с тримата съседни на Справедливия цар? Само след година народът ги прогонил позорно заради тяхната алчност, високомерие и бездушие.

Законният владетел заел своето място и възстановил реда в земите си, но запомнил за цял живот урока, който му бил даден – че най-страшна е отровата на лицемерно-то предателство, която приемеш доброволно. Тя може да те унищожи по-бързо от война или суша.

ЛОШАТА ДЪЩЕРЯ

Един човек имал две дъщери. Той много искал да бъде добър баща и да възпита правилно децата си. Затова изчел дебели книги и повикал най-добрия учител в околността. Ала колкото и да се мъчели родителите и учителят, двете момиченца оставали коренно различни.

Едното било палаво и буйно, бързало и много-много не полагало усилия в учебните занимания. Говорело високо, смееело се за най-малкото нещо и често било непослушно. Обичало игрите, правело бели, от които майка му, баща му и преподавателят получавали главоболие.

Другото дете било кротко и спокойно. Говорело тихо, не правело пакости, изпълнявало нарежданията на възрастните и залягало над уроците.

Постепенно семейството започнало да пренебрегва палавото момиченце за сметка на другото. А децата са умни, усещат веднага несправедливостта. Непослушното дете ставало все по-буйно, вършело все по-големи лудории, но не преставало да обича родителите си. То също искало да зарадва своите близки с някаква хубава изненада, но не успявало.

Един ден донесло букет цветя от полето, оставило ги във вазата и зачакало. Письък огласил скоро къщата. В едно от цветчетата имало скрита пчела, която ужилила майката. Ядосана, тя извикала на дъщеря си:

— Ти си лоша! Ако направиш още веднъж така, ще те накажа!

Детето не се отказало от идеята да зарадва своите родители. Скоро видяло красива птица на едно дърво. Покатерило се бързо на клона и я хванало. Занесло я у дома и тайно я пуснало в стаята на майка си и баща си. Не след дълго те излетели през вратата ядосани.

— Лошо момиче! – изкрещял бащата. – Не може ли като сестра си да стоиш мирно и кротко?

Минала седмица. Непослушното дете излязло в гората с примка и се върнало с уловено живо зайче. Пуснало го в кухнята да развесели готвачката. Пухкавият дългоушко започнал да скача, а жената се разпищяла. Животното се паникьосало, обърнало тенджерата с храна, счупило скъпите чинии, подредени за обяд.

— Не искам такава лоша дъщеря – избухнал бащата.
– Махай се!

Детето тръгнало разплакано през гората. Вечерта стигнало до скромна колиба. Почукало плахо на вратата и я отворило леко. На дървен нар лежал старец и дишал тежко. Личало, че бил много болен.

— Искаш ли глътка вода? – попитало момиченцето и изтичало до близкия ручей.

После огледало помещението и видяло, че има място за още един човек.

— Може ли да остана при теб? – попитало то. – Аз съм лошо дете, но мога да ти помогна да оздравееш.

Старецът се усмихнал едва-едва:

— Няма лоши деца, момиче. Можеш да останеш колкото пожелаеш.

Детето запретнало ръкави и почистило колибата. Запалило огън. Уловило риба в близкия поток и я изпекло на горещите камъни. После се покатерило на близкото дърво и намерило яйца в гнездо. Взело само едно за супа, а другите две оставило на птиците, да си имат и те рожби.

На другия ден открило мед на диви пчели, започнало да хваща зайци, яребици и диви гълъби. Беряло и сушало плодове, събирало съчки и клони за зимата. Старецът бил безкрайно благодарен на момичето и не спирал да го хвали:

— Какъв късметлия излязох! Ти си най-доброто дете на света.

Времето минавало, момичето растяло, а ароматът на Южния вятър все по-често обгръщал душите на двамата самотници в колибата. Мъжът всяка сутрин му казвал:

— Няма по-красива от теб никъде на земята. Трябва да се върнеш у дома.

Тя обаче не искала и да чуе да се прибере при родителите, които я пренебрегвали и обиждали.

— Те си имат добра дъщеря – отговаряла усмихнато, но раната в Душата още я боляла.

Понякога искала само за миг да зърне сестра си, но после се отказвала. В гората се чувствала спокойна, а старецът никога не ѝ се сърдел, дори когато обърквала нещо.

Минало още време и Смъртта почукала на горската колиба.

— Време е за последно пътуване – съобщила тя на стареца и той потеглил с нея.

Ала преди да затвори очи, помолил момичето да му обещае, че ще се върне в бащиния дом поне за ден. То дало своята дума и когато старецът и Смъртта заминали, облякло своите нови кожени дрехи и се запътило към къщата в полето, откъдето била дошла.

Какво било нейното безкрайно удивление, когато стигнала мястото, в което била родена. Домът тънел в разруха, в двора не се мяркала жива Душа. Бутнала портата и влязла. Огнището в кухнята било угаснало отдавна, било студено и разхвърляно. Влязло в стаята на своите родители. Бащата лежал болен, а сестра ѝ до него седяла и гледала тъжно.

— Гладен съм – прошепнал мъжът.

— Нямаме нищо за ядене – отговорила добрата дъщеря.

— Жаден съм – простенал след малко таткото.

— Реката е далеко – отвърнало другото момиче.

— Студено ми е – оплакал се болният.

— Дървата свършиха – свило рамене послушното дете.

Бащата въздъхнал. Откакто починала съпругата му, а той се разболял, настанали тежки дни за семейството. Тихото момиче било нерешително и страхливо. Не смеело да запали огън, не знаело да свари супа. От страх да не сгреша, не се опитвало да замеси хляб дори. Бояло се да отиде в гората за дърва или да се покатери на дърво, за да набере плодове.

Спомнил си мъжът за палавата дъщеря и заплакал.

— Ако можеше тя да се върне, щяхме да се спасим – изказал на глас своите мисли той. – Никога повече не бих я нарекъл „лоша“, каквото и да направи. Исках да бъда добър баща, а станах по-лош от лошите.

— Тук съм, татко – хвърлила се на гърдите му изгонената дъщеря. – Ако ти се промениш, аз ще ти простя стореното.

Трудни били първите месеци за всички. Палавото момиче учело своята сестра да домакинства и да се грижи за баща си. То самото по цял ден работело, за да има дърва в огнището и месо в тенджерата.

Бащата удържал на думата си. Преди да замине на своето последно пътуване и да прегърне Смъртта, разделил имота поравно между двете деца, поискал им и прошка за грешката, която направил, когато били малки. Заръчал им да бъдат добри родители и да обичат еднакво рожбите си.

— Няма лоши деца, само различни – прошепнал той. – Ако искате да възпитате правилно своето чедо, обичайте го такава, каквото е. Животът е най-добрият учител, той ще го научи на всичко.

Двете момичета послушали съветите на баща си и след години станали прекрасни майки. Всяка вечер, преди да заспят, милвали своите рожби и им разказвали мъдри приказки. Но винаги започвали или завършвали с тази за „лошата“ дъщеря.

РИБАРЯТ И МОМИЧЕТО ОТ НАР

Край морето, там, където цъфтят лилави, бели и жълти цветя от пролет до късна есен, живеел беден рибар. Навремето бил лошо дете, обиждал грозно майка си и се карал с баща си без причина, затова една нощ те го напуснали, докато спял.

Останал сам, синът трудно се справял. През деня кърпел мрежите, останали от татко му, и излизал вечер в морето за риба.

Животът му бил тежък и момъкът неусетно се озлобил. Спрял дори да общува с хората. Разговарял само с един храст нар, посаден от майка му близо до входа на неговия скромен дом. Всяка сутрин го поливал и много се зарадвал, когато видял, че ще разцъфти. Чакал с нетърпение да се разтворят чашките със златисти тичинки в средата и не спирал да мечтае как ще обере плодовете наесен, ще ги продаде скъпо на пазара в града и ще спечели достатъчно пари, за да си купи нова лодка и мрежи.

Не след дълго цветовете грейнали. Сякаш и колибата на рибаря се усмихнала и изправила рамене весело, а наоколо се разнесъл аромата на Южния вятър.

През нощта се извила страшна буря, лодката се откъснала и се разбила в близките скали, а от мрежите останали да висят на коловете нищожни парченца. Колибата оцеляла като по чудо, килната на една страна, а върху клоните на наровия храст светело едно-единствено цветче.

Заплакал рибарят, започнал да проклина съдбата си и своите родители, довели го на този свят с такава орис.

— А може би твоят късмет не е толкова лош – чул нежен глас момъкът и вдигнал глава.

Чудно момиче стояло пред него – с червени коси, аленни бузи и устни като узрял нар. Очите му били с цвета на морето, което тихо се полюшвало като в танц след бурята.

— Коя си ти и какво знаеш за мен и моя живот? – извикал гневно момъкът. – Погледни, бурята унищожи лод-

ката и мрежите, едва не отнесе колибата, в която живея, а върху наровия храст остана един-единствен цвят. Какви пари ще спечеля от него и как ще забогатяя?

— Помисли какво искаш и може би всички твои желания ще бъдат изпълнени – усмихнало се загадъчното момиче.

— И как ще стане това? – ядосан се изправил рибарят. – Не вярвам нито в магии, нито във вълшебници, които правят добрини. Трудя се, а живея мизерно и нещастно, докато богатите са от охолни по-охолни, щастливи и безгрижни.

— Искаш ли и ти да бъдеш като тях? – попитало тъжно момичето с коси и устни като нар.

— Разбира се, че искам! – извикал беднякът.

— Само това ли желаеш? – поискало да се увери още веднъж чудното създание.

— Това ще ми бъде напълно достатъчно – отговорил той. – По цял ден ще лежа, ще ям и няма да мисля за нищо.

— Наистина ли няма да те интересува друго? – вече почти разплакана извикала красивата девойка.

— Ти ми дай богатство, нищо друго не искам – уверено заявил момъкът.

Прелестното момиче изчезнало, а рибарят си легнал гладен. Преди това погледнал разсеяно към храста до вратата, който всеки път му напомнял за майка му, прокарал пръсти по тънките клончета небрежно и влязъл в колибата да спи. Сънувал своите родители и времето, когато бил дете и правел пакост след пакост.

Сутринта тих шепот го събудил. Изненадан, отворил очи. Слуга със смешна шапка стоял чинно до леглото, застлано с копринени постелки и чакал неговите заповеди. В малка чинийка до главата му просветвали зрънца от нар. Момъкът ги взел едно по едно и ги разгледал любопитно. Приличали на скъпи рубини. Подхвърлил ги от радост нагоре, а после ловко ги уловил. Едно от тях обаче се изтърколило и се скрило до крака на дървеното легло.

— Сега ще си поживея царски! – възкликнал радостен рибарят и безгрижно поел към града, оставяйки всичко в дома си на произвола на съдбата.

С месеци ял, пил и се веселил с хайманите. Харчел наровите зърна рубини за удоволствия, без да мисли, че някога ще свършат. Не се сещал нито за своята колиба, нито за онова храстче до входа ѝ. Мислите му били заети с това къде да гуляе на следващата вечер и какви по-хубави дрехи да облече.

Дошла есента и рубините свършили. Приятелите, с които прекарвал дните си, изчезнали. Рибарят останал сам. Разпродал скъпите одежди, закупени преди време, но парите стигнали за кратко. Останал отново на улицата, хората му се подигравали, където и да минел.

— Да те видим сега, като нямаш пари, как ще гуляеш по цяла нощ? – смеели се те. – Бързо-бързо ще намериш пътя към село.

Заваяло дъжд и момъкът потърсил подслон. Никой обаче не искал да го приюти – такъв прахосник не им бил нужен. Прогизнал от влага и вкочанен от студ, той се запътил към своя изоставен дом. Вървял и се чудел дали наровият храст не е изсъхнал от жега през лятото, дали колибата не е съборена от ветровете.

Със свито сърце приближавал към мястото, където прекарал най-хубавите години на своето детство. Тогава баща му ловял риба, а майка му я продавала на пазара. Пред къщата греели насадени лехи с цветя, а в огнището винаги къкрела вкусна рибена чорба. Споменът го ударил в сърцето. Ако той бил по-добър към своите грижовни родители, те нямало да си тръгнат от него огорчени.

Отдалече съзрял колибата, изкривена на една страна и храстът, пресъхнал от чакане. Напоил го с вода от близкия кладенец, а единственият нар погалил с треперещи ръце. Кората му била като косите на майка му и устните на онова чудно момиче, с което се срещнал, преди да го връхлети вълшебството.

— Да можех пак да върна онова време, когато мама

и татко бяха тук, а аз бях дете – пожелал си горещо той. – Ще бъда най-добрият син на света!

Влязъл в дома си и започнал да разчиства насъбраните боклуци. Когато се навел да оправи килнатия крак на дървения нар, съзрял скритото рубинено зърно. Взел го в ръце и хукнал към града. Но не отишъл в кръчмата, както правел преди, а право при търговеца на лодки – купил такава, каквато имал баща му, взел мрежи и всичко необходимо за риболов.

Прибрал се усмихнат и легнал да спи, но преди това не забравил да полее и погали растението до входната врата.

Събудил се от тих шепот и божествен аромат. Отворил очи и дъхът му спрял. – Колибата се била превърнала в здрава хубава къща, а в огнището къкрела вкусна рибена чорба, каквато само майка му можела да прави.

Той скочил и изтичал навън.

Баща му изписвал върху купената предишния ден лодка думата „нар“, а майка му и синеокото момиче с най-прекрасните устни на света засаждали пъстри цветя в лехи пред дома.

— Ти ли направи това? – обърнал се той към чудната девойка.

— Не аз, а ти – отговорила с усмивка тя и изчезнала.

Момъкът прегърнал силно майка си и веднага отишъл да помага на баща си. Защото най-голямото богатство и щастие е в мъдростта да бъдеш добър с тези, които са ти дали живот и са били мили с теб дори когато ти си бил лош.

ПЛЕТАЧКАТА НА КОШНИЦИ

В един мъничък град, до голяма бърза река, живеела плетачка на кошници. Всички в околността я познавали. Нейните изделия били толкова прекрасни, че щом ги видели, хората си купували веднага панер или кош. Ала понеже жената много обичала своя занаят, а селището било малко, скоро във всеки дом вече имали по няколко плетени неща и никой не искал повече.

Кошничарката влагала цялото си майсторство, сътворявала още по-красиви модели от тръстика и върбови пръчки, измисляла сложни шарки, продавала евтино, но всеки, на когото предлагала своите плетива, разпервал ръце извинително:

— У дома имаме предостатъчно.

Един ден тя обикаляла улиците и молела минувачите да си купят кошници. Била много гладна, краката не я държали от слабост.

— Ей, ти! – подвикнал ѝ мъж с наметало, под чиято качулка не се виждало лицето му. – Искаш ли да изкараш лесно пари?

Тя се спряла, опитвайки се да надникне с поглед под ниско нахлупеното покривало.

— Работата е проста – подсмихнал се той. – Трябва само да занесеш това вино лично на градоначалника. Сложи го в най-хубавата си кошница и върви – подал ѝ бутилката заедно с лъскава жълтица.

Кошничарката забързала към дома на посочения човек, но по средата на пътя спряла. Южният вятър също застанал на един крак и се подпрял на оградата. Ако подаръкът, който носела, бил от сърце, защо изпращачът не открил лицето си?

Тя отляла малко от течността в яйчена черупка, хвърлена наблизко и зачакала. Жадно врабче кацнало, пийнало глътка и начаса паднало мъртво.

Жената изтръпнала и свърнала към реката. Решила да запрати отровния дар в придошлите буйни води.

Вече притъмнявало, когато стигнала до мястото. Същият мъж с пелерината се появил отново. Сега носел в ръцете си пъстър вързоп.

— Изпълни ли, което ти заръчах? – попитал я с усмивка той.

Тя кимнала, въпреки че лъжела. За нищо на света нямало да убие невинен човек.

— Искаш ли да припечелиш още? – приближил се към нея и ѝ подал това, което държал. – Сложи го в най-дълбоката кошница и го хвърли в реката.

Поставил още една пара в ръката ѝ и си тръгнал.

Тя пристъпила към завързаното и учудено го огледала – нещо в него мърдало и издавало звуци. Развързала го любопитно – в шарения шал имало кученце, което я гледало с големи умни очи.

— Няма да те пусна в бързея – заявила решително тя и потеглила с малкото същество в нощта, по-далеч от непознатия злодей.

Скоро мракът станал тъмен като косите на бурно море и колкото и да се опитвал Южният вятър, не можел да направи пътека дори на една звезда. Плетачката объркала пътя и неочаквано се озовала на непознато място. Започнало да вали като из ведро и тя забързала да намери подслон за себе си и своето другарче.

Скоро стигнала до чудна странноприемница – в единия край на голяма зала бумтял буен огън, а в средата на огромна маса брадати мъже играели шумно на зарове. Собствениците носели вино в големи пръстени кани, но играчите искали още и още.

Кошничарката дала двете жълтици на стопанката – едната, за да ношуват на топло, а другата за мляко, което разделила с кученцето. Скрита в ъгъла, наблюдавала тайно игралната маса и с изненада открила, че един от мъжете мами другите.

Скоро той прибрал цяла купчина с парички пред

себе си, огледал се гордо и погледът му попаднал на жената до огнището.

— Ей ти, – посочил я с дебелия си ръка – дай най-хубавата кошница, за да прибера спечеленото.

Плетачката бавно се изправила. Подала му най-изкусно направената, с тесни като дантели дръжки. И пак се свиля до огъня. Пръстите на лъжеца поразително напомняли тези на човека с качулката, когото срещнала вече днес.

— Още вино, да поля победата! – извикал той на стопанката.

— Свърши, господине – с треперещ глас съобщила тя.

— Намери, ако ти е мил животът! – наредил мъжът гневно и забил голям нож по средата на игралната маса.

Плетачката на кошници направила знак на жената, която разплакана се запътила към кухнята. Подала ѝ бутилката, дадена ѝ от същия този мъж преди няколко часа.

— Разрежи го с вода, че е много силно – кошничарката посъветвала собственичката. – Тъкмо ще стане повече.

Скоро стопанката се върнала с кана искряща кърва-вочервена течност. Нечестният победител сам отсипал от нея в чашата си, напълнил догоре и тези на другите играчи.

— До дъно! – им наредил той, изпил на един дъх виното си и се строполил мъртъв на земята.

Другите брадати мъже го последвали.

Кошничарката разделила жълтиците на злодея със стопанката, взела в една ръка кученцето, а в другата – кошницата с парите, и потеглила на Юг заедно с вятъра.

Как се казвала? Не знам. Но нейната чудна история и до днес обикаля света, за да докаже на хората, че не е важно какво име носиш или какво работиш, а колко слънце свети в сърцето ти дори когато си само една плетачка на кошници. Защото според делата си рано или късно всеки получава, каквото заслужава.

КОТКАТА СЪС СИНИТЕ ОЧИ

Всеки дом има ценност, с която се гордее – скъпи предмети, картини, семейни бижута. В скромната къщичка на млекарката това била котката със сини очи, получена преди време от пътник, минаващ случайно през града. Той опитал вкусотиите, приготвени от бедната жена, и понеже нямал пари, предложил да заплати с красиво пухкаво котенце. Уверил я, че представителите на тази порода ловят мишки дори като спят.

Мъничето се сгушило в ръцете на непознатата жена и тя го приютила да ѝ бъде другарче. Хранела го с оскъдни остатъци от своята храна, пояла го с дъждовна вода и го обичала, но без да го глези.

Скоро стопанката разбрала, че непознатият я е дарил с безценно съкровище. Писанката хващала всеки плъх, който си покажел носа през прага, без капка жал. Започнала да разчиства дворовете и на съседите. За нея заговорили в целия град, тъй като била и изключително прелестна – очите ѝ имали цвят на планински езера, а мекотата на опашката ѝ можела да се сравни с най-мека коприна.

Мнозина предлагали на господарката ѝ да я купят, но тя не се съгласявала. Не променяла и отношението си към животното. Гощавала го с мляко само когато било заслужено с труд.

Мълвата за изключителната котка стигнала и до царицата. Тя пожелала да види с очите си това чудно създание и един ден скъпа каляска спряла пред къщата на бедната млекарка. Синеоката пухкавелка тъкмо влачела гордо към домакинята огромен плъх, знаейки, че за него ще получи паничка вкусно мляко.

Богатата дама толкова била впечатлена от гледката, че поискала да притежава изключителното същество. Собственичката отговорила любезно, но сдържано:

— Дареното не се дава, нито продава, а още по-малко подарява. Понеже виждам колко много харесахте Си-

неочка, предлагам да дойдем да поживеем у вас, докато тя изчисти двореца от мишки, а после ще се върнем у дома. Аз ще помагам в кухнята, за да не ям хляба си незаслужено.

Царицата грабнала на ръце котката със сините очи и тутакси я завела в палата. Там наредила да ѝ направят специални копринени постелки, да я хранят в златна чинийка и да я поят от сребърна купичка. По няколко пъти на ден майстори готвачи ѝ приготвяли вкусни блюда и личен слуга решил пухената ѝ козина с гребен от костенурка.

Отначало котараната ловяла мишки всеки ден, вечер заспивала уморена и хапвала колкото имала нужда. Постепенно мишките намалели, ала Синеочка ядяла все по-лакомо от изобилната храна. Забравила за предишната си стопанка и когато млекарката идвала да я види, горделиво ѝ обръщала гръб или се правела на заспала. Бедната жена се наскърбила, но нищо не казала. След няколко месеца напуснала двореца, прибрала се в своята къщичка и продължила да живее живота си както преди.

Котката се успокоила, щом изтребила всички мишки и мишоци в палата, и започнала само да се излежава и да яде.

Един ден, тъкмо била похапнала две препечени рибки с пълнеж от пилешки дробчета и дремела блажено върху пухена възглавничка, обшита с копринени панделки, когато сиво мишле притичало покрай нея. Тя отворила око мързеливо, посегнала с лапа, но то бързо избягало.

„Още е много малко“ – казала си Синеочка. – „Нека порасне, тогава ще му откъсна главата.“

И пак затворила очи сладко. Няколко пъти виждала сивушкото да снове напред-назад из двореца, но коремчето ѝ тежало и не можела да го догони. Успокоявала се, че е само едно безобидно мишле и няма да го забележат. Пък и едва ли щяло да направи много бели.

Минали няколко месеца. Опашатият нахалник довел след себе си и приятели, които започнали да гризкат с удоволствие от скъпите рокли на царицата, да крадат от вкусната храна дори на самата котка, която вече прили-

чала на салам от дебелина. Накрая готвачката изпищяла, че липсват няколко пити кашкавал и връзка деликатесни наденички.

— За какво държим котка в двореца, като мишките правят каквото си искат? – посрещнала една сутрин царицата разгневено тя. – Докато прехвалената Синеочка спи, плъховете ще отвлекат и Ваше величество от леглото.

Господарката кипнала. На нея също ѝ омръзнало да намира дупки по най-хубавите си рокли, а мишките без страх да тичат под масата, докато се храни.

— Върнете Синеочка на млекарката, а за двореца вземете няколко котки друга порода – наредила тя. – Ще ги храните само когато донасят уловени гризачи. Ако искат да ядат, ще работят. И да спят до огнището в кухнята – без глезотии повече.

Готвачката с удоволствие прогонила дебелата котана, която с мъка се довякла до предишния си дом. Едва се качила до прозореца и се уплашила от вида си – от стъклото я гледала безформено дебела топка и само сините очи подсказвали, че е тя.

Животното слязло бавно на земята. Наближавало обяд. Вратата се отворила и стопанката съзряла Синеочка.

— Изгониха ли те? – попитала тихо тя. – Така става, като спреш да работиш и лакомията си избереш за господар.

Котката навела засрамено глава.

— Ако искаш да останеш при мен, ще ловиш мишки – заявила жената. – И ще получаваш мляко само за свършена работа.

Скоро плъховете започнали да заобикалят дома не само на млекарката, а и на нейните съседи, защото Синеочка ловяла гризачите без пропуск, осъзнала, че мързелът и горделивостта са страшни, когато се съюзят, а единствен начин да ги победиш е да заживееш достойно. Тогава и паничката мляко, спечелена с труд, е по-вкусна от най-скъпото ястие.

РУБИНИ В КОРОНАТА

Кипарисът потръпна от докосването на кралицата. Нейната ръка галеше, но и удряше без милост. Каменните плочи под краката на младата жена настръхнаха. Малките крачета вървяха почти безшумно по пътеката към новата градина. Нейно величество бе извикала прочут градинар от Холандия, за да направи картина от цветя и храсти. Работата му бе на привършване. Толкова красиво нещо никой не бе виждал до сега.

Кралицата стоеше в сянката на стената и наблюдаваше мъжа. Той не спираше да подрежда цветята, да дооформя пъстрата цветна палитра. Бяха му обещали много пари, а те му бяха нужни за семейството. Колкото по-бързо приключеше, толкова по-скоро щеше да се прибере у дома.

В главата на младата жена препускаха луди мисли като арабски коне, бързи и черни. Цветната картина бе уникална. Единственият начин да остане единствена, бе да убие мъжа.

Владетелката присви очи. Щеше да му плати, а после да изпрати верния Арго, да ликвидира холандеца.

Протегна ръка и докосна короната си. В нея нямаше нито един рубин още, а тя ги обожаваше. Трябваше да поръча от Индия.

През есента се разхождаше из града. Хората я боготворяха, никой не смееше да вдигне ръка срещу нея. В короната ѝ светеше огненочервен скъпоценен камък и тя гордо бе вдигнала глава.

На площада се спря, стори ѝ се невзрачен и сив. Повика най-прочутия архитект от Италия и му възложи да построи такъв, какъвто няма никъде по света. Даде му работници и пари да закупи всичко необходимо. Когато той приключи своята работа, Нейно Величество отново повика верния Арго – най-добрия воин в кралството, с когото бяха израснали заедно от деца. Само на него имаше пълно доверие.

Хиляди хора прииждаха в кралството да видят с очите си чудесата му. За броени години се появиха изключителни сгради, храмове, мостове. Славата на кралицата растеше. Постепенно се увеличаваха и рубините в короната ѝ, заедно с броя на погубените от нея архитекти, художници, строители. Понякога се сещаше за тях, но отхвърляше чувството за вина. Бе кралица, задачата ѝ бе да направи своето кралство прочуто, притегателно за търговци и пътешественици, които да оставят парите си в нейните земи.

Понякога Арго припомняше на Нейно Величество, че милостта също е скъпоценност, на което тя се усмихваше снизходително. Всеки друг за такива думи би изгубил главата си на минутата, но владетелката беше умна – осъзнаваше, че истински верният приятел е незаменим. Това, което обаче не подозираше, бе благородното сърце, биещо в гърдите на смелия воин. Дясната ръка на кралицата пощадяваше тайно от нея живота на обречените с изричното условие да заминат много далеч и никога да не се връщат обратно в кралството. Той се прекланяше пред своята господарка, но беше истински боец – не убиваше невинни. Южният вятър пазеше тайната му и продължаваше да разнася името на Нейно Величество по света.

Народът я облажаваше и благославяше ѝ тя се грижеше за него. Повече от десет години не бе имало война, мирът се бе настанил във всеки дом и доволно клатеше крака над чаша мляко и парче топла питка. Докога щеше да бъде така, се чудеха старците. Имаха красива и силна владетелка. Ала не беше воин, нито мъж.

Същото мислеше и тя. Лоши новини ѝ донесоха от север. Към нейната земя приближаваха ордите на непознат крал, за чиято чудовищна жестокост се носеха легенди. Той и хората му помитаха всичко пред себе си, плячкосваха и убиваха, а в обезлюдените села заселваха жени и деца от техните.

Взе короната. Рубините бяха дванайсет. Нужен бе само един, за да завърши кръга от огнени камъни. Цветето на бюрото ѝ изтръпна от лекия студен допир на младата жена. Слънцето в Душата му се скриваше, щом нейно величество го погледнеше. То помнеше очите на холанд-

ския градинар, топлината на ръцете му и също като него искаше да си отиде у дома.

Сутринта Нейно величество нареди да започнат строеж на каменна висока ограда по границата. Всеки, който откажеше, биваше убит. Всеки, който оставаше, бе награден. Стекоха се хиляди от нейното и съседните кралства, за да работят денонощно.

За броени дни страната бе опасана с кули и непревземаеми стени. А нашествениците бяха само на два дни път.

Когато предводителят на ордите стигна до кралството, остана неприятно изненадан. Покани хитро на разговор кралицата. Тя знаеше какво означава това, но реши да отиде. Сама определи мястото и условията и се подготви старателно за срещата.

Преди тръгване взе короната. Рубините просветнаха като сърцата на музикантите, архитектите, строителите, които смяташе, че е убила, но Арго тайно беше спасил. Тя не трепна. Трябваше да победи на всяка цена.

Часове наред не излизаха от шатрата за преговоринито нашественикът, нито кралицата. Охраната отвън надаваше ухо, но единствено тишината разплиташе дантели като паяжина наоколо. Арго усещаше студ. Лошо предчувствие го сковаваше, затова се молеше горещо за своята владетелка и за народа си.

Вечерта уморена полегна върху раменете на близката планина и затвори очи, но скочи бързо, когато от шатрата излезе водачът на ордите. В едната си ръка държеше короната на кралицата, а в другата главата ѝ. Арго гледаше и Душата му беше камък. Воинът коленичи пред нашественика. Очакваше удар с нож или стрела, но вместо това тялото на водача се свлече пред него мъртво. Владетелката бе спечелила хитро и жестоко последния рубин в живота си, заплащайки със своя собствен.

Обсадата на северняците не успя. Арго поведе борба за отпор срещу чуждите и зае мястото на кралицата, но никога не сложи на главата си нейната корона. Тя зае централно място в музея, за да напомня на хората, че и великите владетели са грешници и смъртни.

ТОРБИЧКАТА С ТРОХИ

В един град, подобен на хиляди други в света, живееше богат търговец. Той имаше много злато, събрано в малки торбички от кожа. Мъжът обичаше да ги подрежда в различен ред. Това го развеселяваше и го караше да се чувства щастлив с часове.

След всяко преброяване човекът намяташе тъмна пелерина, слагаше шапка с широка периферия и тръгваше да се разхожда по улиците. Хората го поздравяваха учтиво, но хладно, защото имаше навик да се шегува лошо с бедняците и сам да се смее после на жестоките си шеги. В Душата му не бе останала и капка аромат от вълшебството на Южния вятър и той не бе забравил, че е човек и че носи сърце.

Веднъж подари на бедна възрастна жена торбичка, пълна с камъчета, друг път накара изнемощял старец да лае като куче, за да му подхвърли дребна монета, която после сам улови във въздуха и прибра в джоба си.

Скитниците се обръщаха с гръб, щом го видеха, или се криеха в някой тъмен ъгъл. Дори уличните котки се качваха на по-високо, щом чуеха тежките му стъпки.

Денят беше слънчев и топъл. На един камък в края на най-тясната улица бе седнал чужденец. Дрехите му бяха бедни, а лицето – изпито. Бе пътувал дълго и краката му бяха уморени. Човекът не помръдна, когато дебелият търговец спря пред него.

— Знаеш ли кой съм? – попита богаташът самодоволно.

Сиромахът отвори бавно очи и нищо не отговори.

— Гладен ли си? – продължи да го разпитва мъжът с пелерината.

Другоселецът кимна.

— Аз съм най-богатият търговец в целия град – заяви горделиво другият. – Имам много торбички със златни монети.

Беднякът не го поглеждаше. Слушаше със затворени очи и се радваше на хубавото време. Мълчанието на непознатия дразнеше самохвалкото. Той се чудеше каква жестока шега да си направи със скитника. Беше в чудесно настроение след днешното преброяване на своите съкровища – богатството му само за месец се бе увеличило с десет торбички. Хрумна му идея и с тънка усмивка нареди на седналия:

— Стой тук и не мърдай! Днес имам повод да бъда добър. След час моят слуга ще ти донесе цяла торбичка със златни монети.

Мъжът на камъка отвори очи. Вгледа се в търговеца внимателно. Не отговори, а само кимна.

Дебелият забърза по улицата към дома си да изпълни своя хитър, според него, план, а скитникът остана да чака.

Щом се прибра, богатият нареди да му донесат хубава нова торбичка за монети, слезе в кухнята и заповяда да я напълнят с най-сухите трохи, които намерят. Завърза я, щом реши, че е достатъчно издута, и поръча на едно момче да я занесе на чужденеца в края на града.

Детето изпълни задачата и се върна бързо, предавайки отговора на непознатия: „Една троха хляб може да струва повече от сто торбички с жълтици.“

Дълго се смя търговецът на чутото и забрави за него.

След няколко месеца страшна болест нападна нивите на селяните. Житото изгоря, не остана дори за посев. Цената на един хляб достигна златна монета. Богатият купи евтино брашно отнякъде, продаваше го скъпо и забогатяваше още повече. Торбичките му със златни монети растяха по-бързо от гъби след дъжд. Той беше по-щастлив от всякога.

Ала както често се случва в живота, нещата се объркаха. От брашното тръгна коварна болест. Разболяваха се деца и възрастни. Никой не знаеше как да се излекуват. Ужас и паника обхванаха целия град.

Търговията на богатия спря. Скоро и той се разболя. Изпрати слугите си във всички посоки да търсят лек за лошата болест. Всички обаче се върнаха с празни ръце.

Човекът се уплаши не на шега. Даваше мило и драго за още няколко дни живот.

Новината за спасение го събуди на другата сутрин. Хората плачеха от щастие и се прегръщаха по улиците. Бе дошъл чужденец, лекуващ с троха чист хляб. Всички се втурнаха по мазета и тавани да открият такива, за да се отърват от проклетата болест.

Богаташът с мъка се надигна и едва стигна до кухнята. Слугите го бяха изпреварили. Нямаше нито една троха сух хляб от предишния. Мъжът лазеше по пода, завираше се в ъглите с надежда да намери поне една забравена трохичка. Напразно. Нищо не беше останало.

Излезе на улицата, подпрян на своя скъп бастун и завика колкото сила има:

— Златни монети заменям за суха троха чист хляб!

Никой обаче не искаше да му помогне. Всеки бързаше да спаси себе си.

Бавно и мъчително човекът стигна до края на града. Отдалече видя онзи скитник, на когото бе дал преди време сухи трохи. Чужденецът пак седеше със затворени очи на камъка.

— Върни ми торбичката, която ти дадох! – закрепця колкото сили има богатият.

— Гладен ли си? – попита го с тих глас странникът.

Търговецът се просна по очи в краката му и заплака:

— Всичко, което поискаш, ще ти даря, само ми върни обратно торбичката със сухи трохи.

— Може да се съглася, – усмихна се леко мъжът – но искам златните монети, които имаш.

— Всички ли? – с болка извика богаташът.

— Всички – отговори спокойно скитникът. – До последната.

Търговецът погледна умолително чужденеца. До рамото му стоеше усмихната Смъртта. Тя беше повече от сигурна, че търговецът ще се раздели по-скоро с живота си, отколкото с богатството.

Болният потрепера от страх и с треперещи устни обеща:

— Дай ми торбата с трохи и тогава вземи парите ми.

— Не – тихо отсече скитникът. – Първо донасяш златните монети, после ще получиш трохите.

Смъртта пристъпи към търговеца с разтворени ръце и той изкрещя:

— Вземи ги, до една ги вземи, само спаси живота ми!

След няколко седмици в града нямаше нито един болен. Чужденецът купи с имането на търговеца чисто брашно за хората, а от далечни земи поръча жито за посев на опустелите ниви. От благодарност гражданите поискаха да им стане кмет, но той категорично отказа. Помоли само да изпишат със сребърни букви думите му на площада, за да не забравят никога повече ценността на хляба.

А търговецът? След като изгуби богатството си и стана за присмех, продаде своя дом и замина. Ала неговите съграждани запомниха завинаги мъдростта на непознатия и я споделяха с всеки гост на града. Защото мъдрите истини са по-скъпи от всички златни монети и простишки като троха хляб.

ПЕСЕНТА НА ЮГА

Момичето стоеше до прозореца и наблюдаваше синята птица в клетка, подарък за рождения ѝ ден. Баща ѝ, богат търговец, бе платил златни монети за нея, понеже продавачът го бе уверил, че пее вълшебно.

Завесите се движеха грациозно под ласките на Южния вятър, галещ копринените им тела. Птицата се опита да разтвори криле, но не успя. Издаде звук като стон и впери очи навън към танцуващите цъфнали овошки.

В Северното кралство пролетта идваше късно и ѝ се радваха всички. Приемаха с усмивка лудориите на вятъра, тичащ без почивка между треви, дървета и хора. За него се разказваха чудни истории, които едва ли бяха верни, но хората ги повтаряха с удоволствие, щом почукаше на вратите им. Отваряха широко прозорци, сърца и очи за неговата южна прелест.

Преди да си тръгне, Южнякът избираше дом и цяла нощ пееше над него своята топла песен до разсъмване. Когато утрото целунеше света, той отлиташе, а мястото оставаше благословено и пълно с любов.

Сега той седеше на върха на часовниковата кула и се чудеше. Преди няколко дни бе видял красиво тъжно момиче в богата къща и отчаяна птица до прозореца с копринени завеси. Те имаха нужда от обич, за да се усмихнат душите им.

Разплете коси над синята птица, скрила очи под крилото си, за да не вижда никой сълзите ѝ. Седна на близкото ябълково дърво, отрупано с ухани цветове и запя своята южна песен. Мелодията протегна пръсти нежно, прегърна пердетата, после протегна топла ръка и докосна сърцето на птицата. Тя трепна и издаде пронизителен звук. вятърът помилва Душата ѝ и я пренесе там, където слънцето ухаеше на мед, а дърветата бяха отрупани с плодове. Цветята имаха ярки цветове и се надпреварваха кое по-силно да омайва онези, които искаха да вкусят ми-

риса им. За минути птицата забрави клетката и песента ѝ се сля с тази на Южния вятър. Красивата мелодия затанцува между мебелите в стаята, прелетя над комина и се завъртя в короната на цъфналото ябълково дърво като балерина.

Момичето в това време сънуваше земя, пъстра като дъга, с много цветя, плодове и човеци, пеещи в кадифената привечер пред домовете си, а вятърът дирижираше този странен хор от гласовете на хора, птици и дървета. В Душата ѝ поникваше и пускаше малки листенца любов към непознатото място, което искаше да види и да остане там.

Когато се събуди, вятърът си бе отишъл, а птицата мълчеше тъжна, затворила очи и Душа. Девојката се приближи до синята красавица:

— Да знаеш какъв прекрасен сън сънувах! – сподели с блеснали очи дъщерята на търговеца и започна да разказва.

Тя отвори очите на Душата си и почувства топлината на родния Юг, очите ѝ заблестяха.

— Ти обичаш онова място, което сънувах, нали? – развълнувано прошепна момичето, галейки перата ѝ. – Това ли е твоят дом?

Синята красавица не отговори. Само сложи глава на нежната длан, протегната към нея.

Цял ден дъщерята на богатата мисли. Няколко пъти отиваше до пристройката, гледаше своя дракон, кротко хрупкащ глухарчета и се питаше има ли право да държи в плен красивия жив подарък само защото баща ѝ беше платил скъпо. Можеше просто да я върне в родния ѝ дом. Търговецът нямаше да бъде доволен. Така не правеха дъщерите на богатшите. Ала усещаше пулса на птицата до своя и мъката ѝ. Трябваше да рискува.

През нощта се събуди от странен шум. Излезе на пръсти от стаята. Баща ѝ броеше парите си. Пълнеше торбички с монети и ги завързваше старателно. Нима това беше щастieto? Богатството излъчваше тъга, а Душата ѝ вече бе влюбена в Южната песен на вятъра и слънцето

на онова непознато сънувано място, ухаещо на светлина.

Върна се в стаята и извади магическия кристал, подарък от покойната ѝ майка. Прегърна го и си пожела да бъде отново там. Сложи го близо до клетката, за да пренесе и птицата с нея.

След секунди синята и русата красавица седяха на брега на топлото езеро. вятърът заплиташе косите си, а очите му грееха. Синята птица запя. Южната песен затрептя като пеперуда и целуна душите на девойката и Южняка. После прегърна къщите, цветята и дърветата. Магичната топлина на мелодията полетя и докосна с върховете на пръстите си и съня на търговеца, който си помисли, че е направил голяма глупост. По-добре да бе подарил на дъщеря си златно бижу.

Мирисът на война прекъсна песента. Кристалът изпищя и ги върна в Северното кралство. Приближаваха кървави дни без топлина и любов. Потръпна синята красавица, трепна и драконът. Смъртта не знаеше милост.

След няколко дни враговете на Северното кралство бяха пред портите на малкия град. Момичето бе готово за битка. Отвори клетката бавно:

— Синя красавице, – прошепна девойката – поставям кристала под крилото ти, ако се наложи, спаси ни.

Скоро нашествениците се показаха. Синът на водача се насочи право към момичето с руси коси. Елмазените им мечове съскаха и нито един от тях не надделяваше.

Изведнъж птицата запя с цялата страст на Душата си. Красивата мелодия заплува между дърветата, драконите и стръкчетата трева. Тя докосваше и стопляше света, но не и воините. Южната песен на обичта не можеше да пробие броните на алчността им. Те искаха кръв, смърт и плячка. Душите и ушите им бяха глухи за любовта.

Когато драконът на русото момиче бе прободен от елмазения меч на врага, синята птица кацна на рамото на девойката. За секунда кристалът ги пренесе при южното езеро, където вятърът събираше аромат от цветята и правеше лечебна превръзка за раната от брезови листа.

— Тази измислена история е глупава – затвори папката бащата на момичето и я погледна строго зад очилата. – По-добре помисли как да се отървем от тази досадна гарга с печалба.

Девојката излезе безшумно. В Душата ѝ звучеше песента на вятъра и усещаше аромата на Юга в крџвта си.

Въпреки упоритото търсене търговецът така и не откри изчезналата си дъщеря.

— За всичко са виновни приказките и глупавите магически истории, които я развалиха – не спираше да повтаря той. – Ако беше ме слушала, сега щеше да има милиони златни монети.

А момичето се усмихваше щастливо пред прага на малка къщичка на брега на езерото, вплела в Душата си като панделка песента на Юга. Синята птица стоеше на рамото ѝ, а вятърът приспиваше русата им дъщеричка в люлката на косите си.

Южната песен на обичта е реалност, ако Душата я открие в друга Душа и приеме синята птица в живота си с усмивката и слънцето на сърцето.

СЪДЪРЖАНИЕ

Искрено и лично за Душата и Южния вятър.....3

-I-

Разкази

Камък за баня	7
Раздавинки.....	11
Чичо Саше.....	15
Баба Цанка.....	19
Рокличка с камили	22
Събеседница	26
Щипка сол.....	31
Крадла.....	36
Чичак.....	40
Человеци божии	44
Отличен	49
Омир	52
Сократ.....	55
Капитанът.....	59
Приятели	63
Лъжкия	66
Бедняците	70
Аристократи.....	74
Онзи, който.....	77
Снегът вали	81
Мирът в село Казанче	85

-II-
Приказки

Време е за приказки.....	89
вятърът и Брезата.....	91
Китарата и старата липа.....	93
Вълшебният косъм.....	96
Градинарят.....	100
Костилка от кайсия.....	103
Ябълкова бяла приказка.....	107
Сладка оранжева приказка.....	109
Зелена кактусова приказка.....	112
Лилавият бодил.....	114
Люлякът и Розата.....	117
Умното коте.....	120
Облакова приказка.....	123
Опако село.....	125
Отровата.....	130
Лошата дъщеря.....	133
Рибарят и момичето от нар.....	137
Плетачката на кошници.....	141
Котката със сините очи.....	144
Рубини в короната.....	147
Торбичката с трохи.....	150
Песента на Юга.....	154

**Илияна Каракочева
/Ина Крейн/
„Аромат на Южен вятър“**

разкази и приказки

българска, първо издание

**Фондация “Български издател”
<http://www.bukvite.bg>**